

Gwom 'Borga/ Isi ki Gwo ma YOHAAN mo

Gwo Wara'd ki Bungwar mo

¹ Ka mun'kup tani Gwo diki'd dhali Gwo di'd eya Arumgimis mo dhali Gwo ta'da Arumgimis mo be.

² A'di diki'd 'peni ka mun'kup nyakka Arumgimis mo be. ³ Aris to 'baar mo 'kokunu mo mmo/uk ki a'di mo dhali ton tal 'den kamu/ yisa di'da jin uku ki dar gi a'di mo. ⁴ E a'di mo tani mondiki/e diki'd mo dhali mondiki/e a'di ta monkush gi 'kwani mo be.

⁵ Dhali monkush a'di 'twakki mondhurumi'd bwa mo dhali mondhurumi'd diki pi a'di e mo be.

⁶ Wathi/ diki'd jin tu'ckin ma Arumgimis ki yaku/ mo, a'di jin yuku gway ka Yohaana mo be. ⁷ A'di pu'dki'd mo gom gwo mmoṭor mo, mmoṭor gwo mo gom monkush mo, ka ris 'kwani 'baar mo mini gam gwo is e a'di mo be. ⁸ A'di diki ta monkush ki is piti mo. Hili a'di pu'dki'd mo mmoṭor gwo gom monkush mo be.

⁹ Dhali monkush gana/ a'di diki'd mmoyayu/ i 'kwaniny'cesh mo be, a'di jin ta monkush gana/ mmokusha ris 'kwaniny'ceshi 'baar mo ka 'dete/ 'dete/ mo be. ¹⁰ A'di diki'd e mony'cesh mo dhali 'kwaniny'cesh ukkunu ki a'di mo tani hili a'di 'kona 'kwaniny'cesh ki nyith mo be. ¹¹ A'di pu'dki'd e kum piti tani dhali 'kwanim piti 'koki bu'th a'di mo be. ¹² Hili aris uni 'baar mo kun bu'thki a'di kun gam gway piti is mo tani a'di ciki uni mom'bi'th mo mmowar ki uci ma Arumgimis mo be. ¹³ Uni

gun dhodhu 'pena bas yisa, walla 'peni bwa gi bungwar is yisa, walla 'peni bwa wathi/ yisa, hili 'peni Arungimis mo be.

¹⁴ Dhali Gwo warki'd ki bungwar mo dhali shurki ca'b mo e bwam ana mo, 'tu'du/ ka 'the dhali ki gwoŋ gana/ mo. Ana mishkina cam piti mo, monyca gi Ya/ jin di'd tal 'de/ 'peni Com mo be.

¹⁵ (Yohaana a'di torki gwo gom a'di mo dhali cuu gwo mo ki: Wathi/ yansan a'di ta jin torka/ um gwo mo ki: A'di jin midi pu'du/ i'ko'di aha/ mo tani a'di icaki'd ki aha/ mo haali/ a'di diki'di twa/ a/ ki aha/ mo be.) ¹⁶ Dhali 'pena 'tu'd piti mo tani ana 'baar bu'thkina 'the mo mmomara 'the is mo be. ¹⁷ Haali/ gwonkan jin cinu mo tani a'di cikunu ka Musa mo. Hili a'the dhali gwoŋ gana/ pu'dkin 'pena Yesu Kristhos mo be. ¹⁸ Wathin tal 'deŋ kamu/ yisa di'da jin parki'da Arungimis e ki sule/ sule/ mo be, hili jasi Ya/m pitin tal 'de/ a'di jin diki'da bor gi com mo, a'di jin torki a'di eya tente/ mo be.

Gwo jin Tor ma Yohaana jin Mii'da Mii ki Yi'de/ mo

¹⁹ Dhali yansan ta gwo jin tor ma Yohaana mo ki 'Kwani Yahuuda/ hashki igasiis mo dhali 'Kwani Lawi 'peni Pa Urushaliim mo mmodot a'di gwo mo ki: Ki /e tana ajaye? ²⁰ A'di ki pi gwo mo. A'di diki ur gwo mo. Hili a'di piki gwo mo mmo/o gwo mo ki: Aha/ dinaki ta Kristhos mo be. ²¹ Dhali uni ki dot a'di gwo mo ki: Ba /e tana ja sa/? /E tana Iliyya 'taa? A'di ki o gwo mo ki: Aha/ tana a'di yisa. Dhali uni ki o a'di gwo mo ki: I/e tana manci gwo de? Dhali a'di ki thok uni gwo mo ki: Yisa. ²² Dhali yan'ko'd uni ki o a'di gwo mo ki: Ba ki /e tana jaye? Dhalki aman mina mii tagi gwon

thok gom uni gun hashki aman mo. Ata ona /e gwo gom is pini kan mo sa/? ²³ A'di ki o gwo mo ki: Aha/ tana 'twa/ wathin tal 'de/ mo mmocuu gwo mo e mombwaasho ki: Kari bway Tapa ka ji sho'k mo ma, me'd gwo jin okin ma manci gwo ma Arungimis kadhamo/ mo jin yuku gway ka Ishaya mo.

²⁴ Dhali uni hashkunu mo 'peni 'Kwani Parisiyiin mo be. ²⁵ Dhali uni dotki a'di gwo mo ki: Katinta imiikina /e 'kwani ki yi'de/ mo wakki/ /e diki ta aK^risthos mo walla Iliyya mo walla amanci gwo mo? ²⁶ Dhala Yohaana ki thok uni gwo mo ki: Aha/ miikina mii jin miikunu ki yi'de/ mo tani hili wathi/ doshki'di bwam um mo jin molkina um mo be. ²⁷ Isi a'diyini jin midi yayu/ i'ko'di aha/ mo, dhali wačkana ppam piti mo tani aha/ dinaki ha me'd mo mmo'cuک uni mo be. ²⁸ Mii yansan a'di bu'thki mo mo e Pam Beetaniya mo e bwampo/ Yi'deņ K^umma/ Uurdun mo e mo jin miikin ma Yohaana mii ki yi'de/ mo be.

Hili ma, Ari Ka'bal ma Arungimis mo

²⁹ Dhali ka cim jin 'ko'd mo tani a'di parki'da Yesus e mo mmoyayu/ 'kup kadhoņ mo i a'di mo dhali o gwo mo ki: Hili mo mo ma, Ari Ka'bal ma Arungimis a'di jin midi kal miinthus gi 'kwaniny'cesh mo be. ³⁰ Wathi/ yansan a'di ta a'di jin torka/ um gwo mo ki: 'Ko'di aha/ tani wathi/ midi pu'du/ mo a'di jin caki'd ki aha/ ntwa/ a/ mo haali/ a'di diki'di twa/ a/ ki aha/ mo be. ³¹ Aha/ ki is pem dinaki mish a'di mo. Hili gom mii yan mo tani aha/ pu'dkina mo mmomiiya mii jin miinu ki yi'de/ mo ki a'di minu tor eya tente/ e 'Kwani ma Israyiil mo be. ³² Dhala Yohaana torki

gwo mo mmo/o gwo mo ki: Aha/ parkina Shi/in Dheleladhelel e mo mmothulu/ me'd gurko/ 'peni momis mo mmoça'ba po/ a'di mo be. ³³ Aha/ ki is pem dinaki mish a'di mo. Hili a'di jin hashki aha/ mo mmomiiya mii jin miinu ki yi'de/ mo tani a'di o aha/ gwo mo ki: A'di jin mina /e par Shi/in e mmothulu/ mo dhali ca'ba po/ a'di mo tani a'di ta a'di yansan jin mii'da mii jin miinu ki Shi/in Dheleladhelel mo be. ³⁴ Dhali aha/ mishkina mo mo dhali ta aman/o gwo ki a'di yansan ita Ya/ ma Arumgimis mo be.

Imancik Gwo kun Twa/a/

³⁵ Dhali ka cim jin 'ko'd mo tani aYohaana a'di doshki'd mo nyakki imancik a'di gwo isu/ mo be. ³⁶ Dhali a'di ki para Yesus e mo me'd jin yayina a'di mo dhali o gwo mo ki: Hili mo mo ma. A'di ta Ari Ka'bal ma Arumgimis mo be. ³⁷ Dhali imancik a'di gwo su/ cikki gwo mo mmo/ona a'di gwo yansan mo dhali uni bathkina Yesus nsho'k mo be. ³⁸ Yesus ki tuka bor mo dhali par uni e mo mmobathkina uni a'di nsho'k mo dhali o uni gwo mo ki: Atinta napa um mo? Dhali uni ki thok a'di gwo mo ki: Rabbi, (a'di jin ta 'pemen gwo jin onu ka Mantor Gwo mo) ki /e dini mana mo? ³⁹ A'di ki thok uni gwo mo ki: Iiyu/ mo ma dhali par mo e mo. Uni pu'dkin mo dhali par mo e mo jin ca'bkina a'di mo dhali uni nyakki 'ko ki a'di ka tee caan mo haali/ atente/ ta'da tente/ idonon mo be. ⁴⁰ Jan tal 'de/ 'peni uni su/ jin cik gwo ma Yohaana jin tora a'di mo dhali jin bath a'di nsho'k mo tani a'di ta'da Andaraawus mo, jin ta'da kam ma Simaan Buterus mo be. ⁴¹ A'di gamki'da kam piti ntwa/a/ mo jin ta'da Simaan mo dhali o a'di gwo mo ki: Aman

gamkina aMasiyya (jin ta 'pemen gwo jin onu ka K_risth_os mo be). ⁴² A'di suski'da kam piti eya Yesus mo dhala Yesus parki a'di e mo dhali o a'di gwo mo ki: Hayyiye /e tana Simaan jin ta ya/ ma Yohaana mo. /E minu yuk gway ka Sapa mo (a'di jin ta 'pemen gwo ka Buterus mo).

Yesus Yukki'da Pilibbus dhala Nathana/iil mo

⁴³ Dhali ka cim jin 'ko'd mo tani Yesus pu'da/ bwa ka pije/ mo mmoya Pany Jaliil mo. Dhali a'di gamki'da Pilibbus mo dhali o a'di gwo mo ki: Bathi aha/ nsho'k mo ma. ⁴⁴ Dhala Pilibbus a'di ta wathi/ gi Pam Beetsayda mo jin ta 'penkuman bampa/ ma Andaraawus dhala Buterus mo be. ⁴⁵ Dhala Pilibbus a'di gamki'da Nathana/iil mo dhali o a'di gwo mo ki: Aman gamkina wathi/ yin jin okin ma Musa mo e gwoŋkan jin cinu mo dhali imançi gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo, uni si'da/ 'kwarki gwo mo goma Yesus gi Pa Naasira mo, a'di jin ta Ya/ ma Yuusup mo. ⁴⁶ Dhala Nathana/iil ki thoƙ a'di gwo mo ki: A/mina tom 'boro'da kamu/ piyu/ mo 'peni Pa Naasira mowa? Pilibbus ki thoƙ a'di gwo mo ki: Yayu/ mo ma dhali par e mo. ⁴⁷ Dhala Yesus mishki'da Nathana/iil mo mmopu'du/ e a'di mo dhali o a'di gwo mo ki: Hili mo mo ma. Wathi/ 'peni 'Kwani ma Israyiil ka jin gana/ jin dar ga maƙ mo. ⁴⁸ Dhala Nathana/iil ki thoƙ a'di gwo mo ki: /E mishi aha/ kata moye? Yesus ki thoƙ a'di gwo mo ki: Ntwa/a/ ka Pilibbus diki yuk /e mo ki /e dina lampu/ mo tani aha/ parkina /e e mo be. ⁴⁹ Dhala Nathana/iil ki thoƙ a'di gwo mo ki: Rabbi, /e ta Ya/ ma Arumgimis mo. /E tana Malik gi 'Kwani ma Israyiil mo be. ⁵⁰ Dhala Yesus

ki thoƙ a'di gwo mo ki: Haali/ gom gwo jin oka/ /e ki aha/ parkina /e e eya lampu/ mo tani a'di igama /e gwo is mowa? /E mini par dhan to kun caaca e mo mmobol gwansan e mo. ⁵¹ Dhali a'di ki o a'di gwo mo ki: Ka jin gana/ ka jin gana/ aha/ tora /e gwo mo ki um mini par momis e mo mmodi ki kany mo, dhali iman'doyu gwo ma Arumgimis mo mmoseku/ mo dhali mmothulu/ mo apo/ Ya/ gi 'Kwani mo be.

2

Momiimash e Paɗ Kaana mo

¹ Dhali ka cim kwara mo tani momiimash diki'd e Paɗ Kaana gi Pany Jaliil mo. Dhali KoYesus diki'd imun mo be. ² Dhala Yesus si'da/ yuƙkunu mo e momiimash yan mo nyakki imancik a'di gwo mo be. ³ Ki yimana mura'th bolu ki is mo tani KoYesus pu'dki'd mo dhali o a'di gwo mo ki: Uni dar gi yimana mura'th mo be. ⁴ Dhala Yesus ki owa yim gwo mo ki: Ayy a'boma. A'di midi mii /e katinta dhali aha/ mo? Haali/ mom pem diki pu'd naskina/ mo be. ⁵ Dhali kum ki o imanmiiya tu'c gwo mo ki: Miiyi a'diyin jin mina a'di itor um mo. ⁶ Dhali dhur wosh 'kokini pe'de/ mo kun caaca mo kun dhukunu mo gom 'Kwani Yahuuda/ mo mmolam to mo me'd mii gi gwonƙan jin cinu mo be. Jin tal 'de/ kalki'da jaluun bwamani iss 'de/ mo walla jaluun bwamani iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo be. ⁷ Yesus ki o uni gwo mo ki: 'Tu'di dhur gwansan ki yi'de/ mo ma. Dhali uni ki 'tu'd uni ki shengolu/ ilu/ mo be. ⁸ Dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Pashi mo ma dhali ha'bki a'di eya mancila to gi mo jin yukuwa yuƙ mo. Wakan uni ha'bki a'di mo be. ⁹ Dhali

ka mancila to gi mo jin yukuwa yuḡ mo nyokki yi'de/ jin warki'd ki yimana mura'th mo tani dhali a'di diki mish mo jin ha'bkunu a'di 'peni nycine/ mo (bahili jasi imanmiiya tu'c uni mishki mo jin ha'bkunu yi'de/ 'peni cine/ mo) dhala mancila to gi mo jin yukuwa yuḡ gom montul 'kup mo tani a'di ki yuḡ wathinyaḡa'b mo be. ¹⁰ Dhali a'di ki o a'di gwo mo ki: Aris 'kwani 'baar mo ka 'dete/ 'dete/ ciki 'kwani yimana mura'th jin 'boro'di tḡwa/a/ mo, dhali ki 'kwani pikini kap mo tani yimana mura'th jin thapathap mo ciyunu 'kwani mo be. Hili /e karki yimana mura'th gana/ mo ntagi shwanesan mo be. ¹¹ Mii yansan a'di ta miimer jin tḡwa/a/ jin miikin ma Yesus e Paḡ Kaana gi Pany Jaliil mo dhali a'di ki tor monycam piti eya tente/ mo, dhali imancik a'di gwo gamki gwo is e a'di mo be.

¹² Dhali 'ko'di mii yan mo tani a'di yaki'd ka lunḡu'b e Paḡ Kapranahuum nyakki kum mo dhali ikam piti mo dhali imancik a'di gwo mo dhali uni ki 'ko imun ka cim ka hony/e mo be.

Mmodhelel Gu'b gi Mondheleladhelel mo

¹³ Dhali Mompe'kupanyolos gi 'Kwani Yahuuda/ dishki'd mo dhala Yesus yaki'd ka gagamis e Pa Urushaliim mo be. ¹⁴ Dhali e gu'b gi mondheleladhelel mo tani a'di gamki uni gwansan kun 'kokin mo mmoyola morbip mo dhali ka'bal mo dhali gurko/ mo, dhali uni kun ta imanwan emena guurush mo eya tu'c buni mo be. ¹⁵ Dhali a'di ki to'd guluca 'ci'd mo dhali a'di ki ur uni 'baar ka pije/ mo ki ka'bal ilu/ mo dhali ka morbipi lu/ mo 'peni gu'b gi mondheleladhelel mo, dhali a'di ki wol emena guurush 'pera 'cesh mo dhali

a'di ki kuma tharabeesam buni 'twa/a 'cesh mo. ¹⁶ Dhali a'di ki tor uni gwansan gwo mo, uni gun yolki gurko/ mo ki: 'Doyi to gwansan mo. Um mini 'koki mii gu'b ma Babam pem me'd gu'b gi moyol mo. ¹⁷ Imanciḱ a'di gwo kakina gwo e mo jin 'kwarkunu mo jin o gwo mo ki: Anyor gom gu'b pini mo tani a'di miga/ shwa mo be. ¹⁸ Dhali yan'ko'd 'Kwani Yahuuda/ ki o a'di gwo mo ki: Jamas mii gi wakatinta imina /e imii mo mmoṭor am mmomiina /e to gwansan mo. ¹⁹ Yesus ki thoḱ uni gwo mo ki: 'Koshi gu'b gi mondheleladhelel yansan mo dhali ka cim kwara mo tani aha/ mina 'de'k a'di imis mo be. ²⁰ Dhali 'Kwani Yahuuda/ ki o a'di gwo mo ki: Gu'b gi mondheleladhelel yansan a'di bu'thki yil issu/ i'ce'dka pe'de/ apo/ mmonyañ a'di mo dhali /e mini 'de'k a'di imis ka cim kwara mmanakan? ²¹ Hili a'di oki gwo mo gom gu'b gi mondheleladhelel jin ta buṅgwar is piti mo be. ²² Dhali wakan ki a'di cuyunu mis mo 'peni mowu mo tani imanciḱ a'di gwo kana gwo e mo jin okina a'di wakansan mo dhali uni gamki Gwo jin 'kwarkunu is mo dhali gwo jin okin ma Yesus mo be.

Yesus Mishki 'Kwani 'Baar mo

²³ Dhali ki a'di diki'd e Pa Urushaliim ka cim gi Mompe'kupanyolos jin yukuwa yuk mo tani 'kwani ka ris gamki gwo is e gway piti mo mmomishkina uni jamas miim piti kun miikina a'di mo. ²⁴ Hila Yesus ki is piti diki'd naskina/ mmowo'd uni mo ²⁵ haali/ a'di mishki'da ris 'kwani 'baar mo dhali midi mii diki ta gi jan tal 'den kamu/ mmoṭor a'di gwo apo/ 'kwani mo haali/ a'di ki is piti mishki to kun 'kon e bwaṅ 'kwani mo be.

3

Yesus dhala Nikudimus

¹ Dhali wathiŋ kamu/ diki'd 'peni 'Kwani Parisiyiin jin yuk_kunu gway ka Nikudimus mo a'di jin ta tapa gi 'Kwani Yahuuda/ mo be. ² Wathi/ yansan pu'dki'da Yesus mon'thiny mo dhali o a'di gwo mo ki: Rabbi, aman misha ki /e tana Man̄tor Gwo jin pu'dki'd 'peni Arumgimis mo. Haali/ jan tal 'deŋ kamu/ yisa di'da jin midi mish jamas mii gwansan mii mo kun miina /e mo, hili isi ciki/ Arumgimis midi nyak di i a'di mo be. ³ Yesus ki tho_k a'di gwo mo ki: Ka jinŋ gana/, ka jinŋ gana/, aha/ tora /e gwo mo ki: Isi ciki/ wak_ki/ jan tal 'deŋ kamu/ dinuki dho'th ki dho'th this 'peni momis mo tani a'di midi mol se Bampa/ ma Arumgimis mo be. ⁴ Nikudimus ki tho_k a'di gwo mo ki: Ki wathi/ jin ca'd minu mish dho'th kata mo? Mina a'di mish se bwan̄ kum do_k/e ki a'di minu dho'th mowa? ⁵ Yesus ki tho_k a'di gwo mo ki: Ka jinŋ gana/, ka jinŋ gana/, aha/ tora /e gwo mo ki: Isi ciki/ wak_ki/ jan tal 'deŋ kamu/ dinuki dho'th 'peni yi'de/ dhali 'peni Shi/in mo tani a'di midi mol ci_c Bampa/ ma Arumgimis mo be. ⁶ Caan jin dhodhu 'peni buŋwar is mo tani ta buŋwar is mo dhali caan jin dhodhu 'peni Shi/in mo tani a'di ta shi/in mo be. ⁷ Dhalku/ ki mer mo gom gwo jin oka/ /e mo ki: Um minu mii dho'th ki dho'th this 'peni momis mo. ⁸ 'Tham poshki'd ki bwam piti mo dhali /e cik_ki is jin gwona a'di mo, hili /e diki mish mo jin yayina a'di mo walla mo jin yakina a'di mo. A'di ta mondho'th gi wakan be jin dhodhuwa ris 'kwani 'baar mo ka 'de_te/ 'de_te/ kun dhodhu ki

Shi/in mo be. ⁹ Dhala Nikudimus ki thok a'di gwo mo ki: Yan minu mish mii kataye? ¹⁰ Dhala Yesus ki thok a'di gwo mo ki: /E tana man̄tor 'Kwani ma Israyiil gwo mo dhali /e din naskina/ mmodiki mish gwo yansan 'ban mowa? ¹¹ Ka jin̄ gana/, ka jin̄ gana/, aha/ tora /e gwo mo ki: Haali/ aman tora gwo gi to jin misha aman mo dhali tor gwo gi to jin para aman e mo. Hili um 'koki bu'th gwo jin tora aman mo be. ¹² Wak̄ki/ aha/ tora um gwo gom to ga 'cesh mo dhali um 'koki gam gwo is mo tani ba um mini mish gwo gam is kata mo wak̄ki/ aha/ tora um gwo gom to gi momis mo? ¹³ Wathin tal 'den kamu/ yisa di'da jin seki momis mo, hili a'di jin thulki'd 'peni momis mo, a'di jin ta Ya/ gi 'Kwani mo, a'di jin diki'd e momis mo be. ¹⁴ Dhali me'd jin 'de'k ma Musa tasha/ e mombwaasho mo tani wakan si'da/ Ya/ gi 'Kwani minu mii 'de'k mo be, ¹⁵ ki a'diyin jin midi gam a'di gwo is mo tani midi ta gi mondiki/e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo be.

¹⁶ Haali/ Arumgimis enki 'kwaniny'cesh kagahara tani a'di cikina a'di Ya/m piti jin di'd tal 'de/ mo, ki a'diyin jin midi gam a'di gwo is mo tani midi 'taki diki this e mo hili midi ta gi mondiki/e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo. ¹⁷ Haali/ Arumgimis hashki Ya/ m piti i mony'cesh yansan yisa mmowak̄ 'kwaniny'cesh mo, hili ki 'kwaniny'cesh minu woth̄ ki a'di mo be. ¹⁸ A'diyin jin gam a'di gwo is mo tani yisa wakuwa, hili a'diyin jin diki gam gwo is mo tani a'di wak̄kunu hila/ mo be haali/ a'di diki gam gway gi Ya/ ma Arumgimis jin di'd tal 'de/ is mo. ¹⁹ Dhali miiwak̄ a'dan be ki mon̄kush pu'dki'd e 'kwaniny'cesh mo tani dhali 'kwaniny'cesh enki mondhurumi'd mo, mmodhal mon̄kush e i is mo

haali/ miim buni kun miikina uni mo tani ta thus ki thus mo be. ²⁰ Haali/ aris uni 'baar mo kun miiki to kun ta thus ki thus mo tani shi/ki moŋkushi e mo dhali 'koki iiyu/ imoŋkush mo isi ciki/ ki miim buni minu 'taki be'd mo be. ²¹ Hili a'di jin boŋki'd mmomii gwoŋ gana/ mo tani a'di pu'dki'd mo e moŋkush mo, ki a'di minu tor eya tente/ mo ki miim piti kun miikina a'di mo tani uni wagaskin ma Arumgimis mo be.

A'di Midi Mii Eka/ Ek mo, Hili Aha/ Mina Mii Wa She/ Is Kan mo be.

²² Dhali yan'ko'd ki mii yansan mo tani Yesus dhali imanciƙ a'di gwo uni iikin e Bampa/ Yahu-udiyya mo, dhali nyaƙƙi ca'b ki uni imun mo dhali mmomiiya mii ki yi'de/ mo be. ²³ Dhala Yohaana si'da/ a'di miiki'da mii ki yi'de/ e Pa Enuun jin 'dish Pa Saliim is mo haali/ yi'de/ caaca imun mo. Dhali 'kwani pu'dkin mo dhali 'kokunu mo mmomiiya mii ki yi'de/ mo be. ²⁴ Haala Yohaana dinuki kara sijin naskina/ mo be.

²⁵ Dhali gwo jin sugu mo cuki'd mo ibwaman imanciƙa Yohaana gwo mo dhali Wathi/ Yahuudan kamu/ mo gom mii jin miinu mmolam to mo me'd mii gi gwoŋƙan jin cinu mo be. ²⁶ Dhali uni pu'dkina Yohaana mo dhali o a'di gwo mo ki: Rabbi, a'di jin nyaƙƙi di ki /e e bwampo/ Yi'deŋ Kuma/ Uurdun mo tani a'di jin torƙina /e gwo mo tani a'di a'dani, miiki'da mii jin miinu ki yi'de/ mo, dhali aris 'kwani 'baar mo iikini a'di mo be. ²⁷ Yohaana ki thoƙ uni gwo mo ki: Wathin tal 'deŋ kamu/ yisa di'da jin midi bu'th toŋ kamu/ mo hili isi ciki/ a'di cikunu a'di 'peni momis mo be. ²⁸ Um ki is bum ta iman/o gwo gom aha/ mo, gwo jin

oka/ um ki aha/ dinaki ta Kristhos mo, hili aha/ hashkunu ntwa/a/ mo gom a'di mo be. ²⁹ A'diyin jin ta gi nyaranya'a'b mo tani a'di ta wathinya'a'b mo, dhali amugu gi wathinya'a'b jin doshki'd mo dhali cik a'di 'twa/ mo tani a'di 'kunya bwa ki 'kuny kagahara mo mmocik 'twa/ gi wathinya'a'b mo. Dhali wakan si'dayi a'di 'kunya/ bwa ki 'kuny mo shwane/ jin ta bwan 'kuny'u'd pem mo. ³⁰ A'di midi mii eka/ ek mo, hili aha/ mina mii wa she/ is kan mo be.

A'di jin Pu'dki'd 'Peni Momis mo

³¹ A'di jin pu'dki'd 'peni momis kan mo tani a'di ta ji gi di'd apo/ 'kwani 'baar mo. A'di jin yayi'd 'peni mony'cesh mo tani ta ji jin cil ma 'cesh mo dhali ki 'twany'cesh mo tani a'di ki o gwo mo. A'di jin pu'dki'd 'peni Momis mo tani a'di ta ji gi di'd apo/ 'kwani 'baar mo be. ³² A'di torki gwo gom a'di jin parkina a'di e mo dhali gwo jin cikina a'di mo, dhali wathin kamu/ yisa di'da naskina/ jin bu'thki gwo jin tora a'di mo be. ³³ A'diyin jin bu'thki gwo jin tora a'di mo tani 'dapka'd ki a'di yansan mo ka Arumgimis ta jin gana/ mo be. ³⁴ Haali/ a'di jin hashkin ma Arumgimis mo tani a'di torki gwo ma Arumgimis mo haali/ a'di diki ci a'di Shi/in me'd jin baru to mo. ³⁵ Haali/ a'di jin ta Com enki Ya/ m piti mo dhali ciya ris to 'baar mo e me'd piti mo be. ³⁶ A'diyin jin gamki gwo is e Ya/m piti mo tani a'di ta'd gi mondiki/e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo be. A'diyin jin diki ha gwo gi Ya/ e mo tani a'di midi diki par mondiki/e e mo, hili anyor ma Arumgimis ca'bki'd apo/ a'di mo be.

4

Yesus dhala 'Bom gi Pan Saamira mo

¹ Dhali ki Tapa nyithki'd ki 'Kwani Parisiyiin cikki gwo ka Yesus diki'd mmomar imancik a'di gwo is mo dhali mmomiiya mii jin miinu uni ki yi'de/ si'da/ mmobol kum ma Yohaana e mo ² (ba Yesus yisa imii uni ki yi'de/ ki is piti mo hili jasi imancik a'di gwo mo be). ³ Dhali a'di dhalki Pa Yahuudiyya 'pen mo dhali dokki'd ka nyan'ko'd e Pany Jaliil mo be. ⁴ A'di midi mii ya ki tur mo e Pan Saamira mo be. ⁵ Wakan a'di pu'dki'd e 'penkuman Bampa/ gi Pan Saamira, a'di jin yukunu gway ka Sukar mo, a'di jin 'dishki mo ma 'cesh ma Yakuub is jin cikina a'di ya/m piti ka Yuusup mo be. ⁶ Dhali jis yi'de/ ma Yakuub si'da/ diki'di mun mo be. Dhali wakan a'Yesus si'da/ a'di wukina is e mo gom ya jin yayina a'di nyakki imancik a'di gwo mo. Dhali a'di ca'bki'da 'cesh nshemen jis yi'de/ mo. Haali/ mo ta'da tente/ mbwan 'kup mo be.

⁷ Dhala 'bom gi Pan Saamira pu'dki'd mo mmomush yi'de/ mo. Yesus ki owa yim gwo mo ki: Ciyi aha/ mmopi mo ma. ⁸ Haali/ imancik a'di gwo mo uni iikin e 'penkuman bampa/ mo mmoyolu/ tonte/ mo be. ⁹ Dhala 'bom gi Pan Saamira ki thok a'di gwo mo ki: Ki /e jin ta Wathi/ Yahuuda/ 'tho aha/ yi'de/ ipi manakan? aha/ jin tana 'bom gi Pan Saamira mo? Haali/ 'Kwani Yahuuda/ usha gwo me'd nyakki 'Kwani Samiriyiin mo be. ¹⁰ Dhala Yesus ki thoka yim gwo mo ki: Wakki/ /e mini nyith to jin cin ma Arumgimis ki me'd mo dhali gom gwo gi a'di yansan jin o /e gwo mo ki: Ciyi aha/ yi'de/ aha/ pina mo tani /e mini 'taki dot a'di mo

dhali a'di midi 'taki ci /e yi'de/ jin di ki e mo be.
 11 Dhala 'bom ki thoḵ a'di gwo mo ki: Tapa, /e dar gi to mmomush yi'de/ mo dhali jis yi'de/ 'kula'kul mo ba/. Yi'de/ jin di ki e mina /e igam 'peni mana mo? 12 A/ki /e can ka babam bam ka Yakuub 'taa? a'di jin ciki aman jis yi'de/ yansan mo? Dhali a'di ki is piti piki'd si'da/ mo 'peni jis yi'de/ yansan mo dhali iya/m piti mo dhali to/em piti mo be.
 13 Yesus ki thoḵa yim gwo mo ki: Aris uni 'baar mo ka 'deṭe/ 'deṭe/ kun pi yi'de/ yansan mo tani mina yi'de/ doḵ/e bu'th mo be. 14 Hili a'diyin jin midi pi yi'de/ jin miga/ ci a'di mo tani mina yi'de/ diki doḵ/e bu'th ki sule/ sule/ mo. Yi'de/ jin miga/ ci a'di mo tani midi war mo e a'di mmokash mo dhali mmodu'd mo ntagi mondiki/e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo be. 15 Dhala 'bom ki thoḵ a'di gwo mo ki: Tapa, ciyi aha/ yi'de/ yansan mo ma, ki aha/ mina yi'de/ diki doḵ/e bu'th mo walla mmodiki yayu/ imahan mmoha'b yi'de/ mo be.

16 Yesus ki owa yim gwo mo ki: Yaku/ mo ma. Yuḵa kaḥim pini mo dhali yayu/ imahan mo.
 17 Dhala 'bom ki thoḵ a'di gwo mo ki: Aha/ dara ga kaḥim pem mo. Yesus ki thoḵa yim gwo mo ki: Gwom pini 'boro'd mo jin ona /e gwo mo ki: Aha/ dara ga kaḥim pem mo be. 18 Haali/ /e 'dapkina gwath 'twa/ ka mudhe'd mo dhali a'di jin di'di / e shwane/ mo tani yisa ta'da kaḥim piniya. Gwo yan ona /e ki oṅ gana/ mo be. 19 Dhala 'bom ki o a'di gwo mo ki: Tapa, aha/ nyithkina ki /e tana manci gwo ma Arumgimis mo be. 20 Haali/ ibabam bam uni iluṅkin e 'kuwosh yansan mo be dhali um o gwo ki mo gi Pa Urushaliim a'di ta mo jin mina 'kwani ka mii iluṅ mo ba/. 21 Yesus ki thoḵa yim

gwo mo ki: A'boma, gami aha/ gwo is mo ma. Mo midi pu'du/ mo ki um mini 'koki luja Baba e 'kuwosh yan mo walla e Pa Urushaliim mo be. ²² Um luŋki to jin 'kona um ki mish mo. Aman luŋkina a'di jin misha aman mo haali/ mowoth piyi'd mo 'peni 'Kwani Yahuuda/ mo be. ²³ Hili, mo midi pu'du/ mo dhali a'di a'dan shwane/ mo ki uni gun luŋkina luŋ ki bwan gana/ mo tani mini luja Baba ki shi/in mo dhali ki gwoŋ gana/ mo haala Baba ŋaŋki ku gi wakansan mmoluŋ a'di mo be. ²⁴ Arumgimis ta shi/in be dhali uni gwansan kun luŋki a'di mo tani mini mii luŋ a'di ki shi/in dhali ki gwoŋ gana/ mo be. ²⁵ Dhala 'bom ki thoŋ a'di gwo mo ki: Aha/ misha ka Masiyya midi pu'du/ mo (a'di jin yuku gway ka Kristhos mo tani), dhali ki a'di midi pu'du/ mo tani a'di midi tor aman aris to 'baar mo be. ²⁶ Yesus ki thoka yim gwo mo ki: Aha/ jin tora /e gwo mo tani aha/ a'dan be jin tana a'di mo be.

²⁷ Dhali yan'ko'd ki 'ta'b mo tani imanciŋ a'di gwo pu'dkin mo. Dhali uni merkin mo mmoŋorkina a'di aŋor ka 'bom mo. Hili jan tal 'deŋ kamu/ yisa ka'd 'twa/ mo mmo/o gwo mo ki: Atinta ŋapa /e mo, walla, Atinta torina /e aŋor nyakka yim mo? ²⁸ Wakan a'bom dhalki dhur yi'dem piti 'pen mo dhali ya 'penkuman bampa/ mo dhali tor 'kwani gwo mo ki: ²⁹ liyu/ mo ma dhali par wathiŋ kamu/ e mo jin tori aha/ aris tom pemi 'baar mo kun miikika/ mo. Yansan diki ta Kristhos 'teya? ³⁰ Dhali uni iikin ka piŋe/ mo 'peni bampa/ mo dhali pu'dku/ i a'di mo be.

³¹ Ki embul mo yan mo tani imanciŋ a'di gwo ŋaŋki a'di mo mmo/o a'di gwo mo ki: Rabbi,

shwayi to mo ma. ³² Hili a'di ki thoḵ uni gwo mo ki: Aha/ takina gi tonte/ mmoshwa mo a'di jin molkina um mo be. ³³ Wakan imancik a'di gwo o gwo ka rem 'kup mo ki: Ki wathinj kamu/ kalki a'di tonte/ mmoshwa mo 'taa? ³⁴ Yesus ki thoḵ uni gwo mo ki: Tontem pem jin shwaka/ mo tani ta bwa gi a'di jin hashki aha/ mo dhali mmothima tu'c piti mo be. ³⁵ 'Kona um ki o gwo mo ki: Appe boḵa 'kupi doḵon mo naskina/ dhali yan'ko'd mo gi 'cithu/ to midi pu'du/ mo. Dhali aha/ tora um gwo mo ki: 'Deki em bumi mis mo dhali hili mombunto mo, a'di kusha to mo mo hila/ mmo/is mo gom mo jin minu 'cith a'di to mo be. ³⁶ A'di jin 'cithki to mo tani midi bu'th jin mina a'di gam mo dhali tul maman is gom mondiki/e ki sule/ mo. Wakan amanyeka ka'bany to mo dhali aman'cith to mo uni 'kunykina bwa mo mmontal 'de/ mo be. ³⁷ E mii yan mo tani gwo jin onu mo gama gam ki gwoḵ gana/ mo jin o gwo mo ki: Wathin tal 'de/ ki si to mo dhali jaḵ kamu/ ki 'cith to mo be. ³⁸ Aha/ hashkina um mo mmo'cith a'di, a'di jin 'kokina um ki miiya tu'c mo. Kun tiya uni miikina tu'c mo dhali um ciḵkin e mo ma tu'c buni mo be.

³⁹ 'Kwani Samiriyiin 'peni 'penkuman bampa/ caan mo tani gamki a'di gwo is mo haali/ gom gwo jin tor ma 'bom mo mmo/o gwo mo ki: A'di tor ki aha/ gwo mo goma ris to 'baar mo kun miikika/ mo be. ⁴⁰ Wakan ki 'Kwani Samiriyiin pu'dkin e a'di mo tani uni dotki a'di mo mmonyak ca'b e uni mo, dhali a'di ca'bki'di mun ka cim su/ mo be. ⁴¹ Dhali uni ka ris ris gamki gwo is mo gom gwom piti mo be. ⁴² Dhali uni ki owa 'bom gwo mo ki: A'di yisa di'd mmota gwom pini jin gama aman gwo is mo

yisa haali/ aman cik̄kina gwo ki is bam mo, dhali aman misha a'di yansan ka jin̄ gana/ a'di ita'da Manwoth̄ gi 'kwaniny'cesh mo be.

Yesus Waçki Ya/ gi Wathi/ ma Hakuuma jin Ca'd mo

⁴³ Dhali 'ko'da cim su/ mo tani a'di yaki'd e Pany Jaliil mo be. ⁴⁴ Haala Yesus ki is piti òrki gwo ka mançi gwoñ kamu/ yisa taḵu e bampam pitiñ ganaa. ⁴⁵ Wakan ki a'di pu'dki'd e Pany Jaliil mo tani 'Kwani gi Pany Jaliil hanki a'di mo mmomishkina uniya ris to gun miikina a'di mo e Pa Urushaliim e mo ma yuk̄ jin yuk̄u mo haali/ uni si'da/ iikin e mo jin yuk̄uwa yuk̄ mo be.

⁴⁶ Wakan a'di pu'dki'd ka nyan̄'ko'd e Pañ Kaana gi Pany Jaliil e mo jin warkina a'di yi'de/ ki yimana mura'th mo. Dhali e Pañ Kapranahuum mo tani wathi/ ma malika kamu/ diki'd jin 'ba'thkina ya/m piti mo be. ⁴⁷ Ki a'di cik̄ki gwo ka Yesus pu'dki'd 'peni Pa Yahuudiyya e Pany Jaliil mo tani a'di yaki'd mo dhali yuk̄ a'di mo mmoyayu/ ka luṅgu'b mo dhali waç ya/m piti mo haali/ a'di 'disha 'twa/ mmowu mo be. ⁴⁸ Dhali wakan a'Yesus ki o a'di gwo mo ki: Isi ciki/ ki um 'koki par jamas mii e mo dhali momer mo tani um mini 'koki gam gwo is mo be. ⁴⁹ Dhali wathi/ ma malik̄ ki o a'di gwo mo ki: Tapa, yayu/ ka luṅgu'b mo ma ntwa/a/ ka 'cim pem diki wu mo. ⁵⁰ Yesus ki o a'di gwo mo ki: Yaku/ mo ma. Ya/m pini midi di ki e mo. Dhali wathi/ gamki gwo is jin òrkin ma Yesus a'di mo dhali a'di yaki bway pa mo be. ⁵¹ Dhali ki a'di diki'd mmoyaku/ ka luṅgu'b mo tani imanmiiya tu'c piti gamki a'di 'kup mo dhali òr a'di gwo mo ki: Ya/m pini a'di di'd ki e mo be. ⁵² Wakan a'di ki doṭ uni atente/

mo jin telkina a'di mii 'pen mo mmowac mo. Dhali uni ki thok a'di gwo mo ki: Katili/ ka tente/ joç is 'peni bwanj 'kup mo mmota atenten 'de/ mo tani athunya/ ki dhal a'di 'pen mo be. ⁵³ Dhali com ki misha tente/ jin okin ma Yesus a'di gwo mo ki: Ya/ m pini midi di ki e mo. Dhali a'di ki is piti gamki gwo is mo dhali 'kwani gi gu'b piti 'baar mo be. ⁵⁴ Dhali mii yansan a'di ta miimer kun 'kon ma po/ i su/ mo jin miikin ma Yesus mo me'd jin pu'dkina a'di 'peni Pa Yahuudiyya e Pany Jaliil mo be.

5

Mowac jin Waçu eya Al Yi'de/ mo

¹ Dhali 'ko'di mii yan mo tani ayuk jin yuku mmotul 'kup gi 'Kwani Yahuuda/ 'dishki'd mo dhala Yesus ya'd ka gagamis e Pa Urushaliim mo be.

² Dhali ara al yi'de/ diki'd e Pa Urushaliim e 'twanƙala goŋ ka'bal mo jin yukunu ki 'twan 'Kwani Ibraniyiin ka Beet/hisda mo, a'di jin 'kokin ma lambalanyi mudhe'd mo be. ³ Dhali mo yansan a'di ta mo jin ishkin ma waambuhany 'kwani kun aƙa mom'bi'th mo dhali kun takina ja'da/ mo dhali kun ta ŋwol mo dhali kun ku'thkina is gunƙuru/ mo, mmocor yi'de/ mmobanƙal is mo, ⁴ haala man'doyu gwo gi Tapa thulki'd ki me'da tiya eya al mo dhali mmobanƙal yi'de/ is mo. Dhali a'diyin jin thulki yi'de/ ntwa/a/ 'ko'di yi'de/ banƙalkunu is mo tani a'di waçki'd 'peni 'ba'th yin jin 'koshki a'di mo be. ⁵ Wathin tal 'de/ diki'd, a'di jin 'ba'thki'd ki yil iss 'de/ i'ce'dka 'kume'd mo dhali pekwara mo. ⁶ Dhali ka Yesus parki a'di e

mo mmo/isha a'di 'ko'da 'cesh ki rash rash mo tani a'di ki o a'di gwo mo ki: /E napan ki /e minu waç mowa? ⁷ Dhali wathi/ jin 'batha'd a'di ki thoḵ a'di gwo mo ki: Tapa, aha/ dara gi wathi/ mmokar aha/ eya al mo ki yi'de/ baṅgalki is mo, dhali ki aha/ dina mmoya mo tani jaṅ kamu/ thulki'di t̄wa/a/ ki aha/ mo be. ⁸ Dhala Yesus ki o a'di gwo mo ki: Cuyi mis mo dhali 'deka cim pini dhali yayi mo. ⁹ Dhali ki jahanne/ wathi/ waçkunu mo dhali a'di 'de'kki'da cim piti mo dhali ya bway pa mo be.

Dhali acim yansan a'di ta'da cim ma pesu/ mo be. ¹⁰ Dhali wakan 'Kwani Yahuuda/ ki o wathi/ jin waçkunu gwo mo ki: A'di ta'da cim ma pesu/ mo. A'di diki ta mii jin dhala gwoṅkan /e bway mo mmokala cim pini mo be. ¹¹ Hili a'di ki thoḵ uni gwo mo ki: Wathi/ jin waçki aha/ mo tani a'di ki o aha/ gwo mo ki: 'Deki acim pini mo ma dhali yayi mo. ¹² Dhali uni ki thoḵ a'di gwo mo ki: Ki wathi/ jana i/o /e gwo kan mo? mmo/o gwo mo ki: 'Deki acim pini dhali yayi mo? ¹³ Dhali wathi/ jin waçkunu mo tani a'di diki mish wathi/ mo haala Yesus borki is piti mo haala dhana waambuhany 'kwani caaca mo e mo caan mo be. ¹⁴ Dhali yan'ko'd Yesus ki gam a'di e gu'b gi mondheleladhelel mo dhali o a'di gwo mo ki: Hili mo mo ma. /E 'borkina is mo. Dhalku/ miinthusu kamu/ ki mii mii dok/e mo jin mina jin kamu/ jin shi/ashi/ mmobol yansan e mo diki 'kosh /e mo. ¹⁵ Dhali wathi/ yaki'd mo dhali tor 'Kwani Yahuuda/ gwo mo ka Yesus a'di iwaçki a'di mo be. ¹⁶ Dhali gom mii yan kan mo tani a'di toca 'Kwani Yahuuda/ aYesus 'kus mo haali/ a'di miiki mii yansan ka cim ma pesu/ mo be. ¹⁷ Hila Yesus thoḵ uni gwo

mo ki: Ababam pem di'd naskina/ mmomiiya tu'c mo. Dhali aha/ si'da/ dina mmomiiya tu'c mo. ¹⁸ Dhali gom gwo yan kan mo tani 'Kwani Yahuuda/ 'baar mo ṅapkina ṅap mo ka dun dara'd mo mmo'kosh a'di mo haali/ a'di ilu/ yisa 'ce'dki jasa cim ma pesu/ yisa, hili si'da/ a'di yukki'da Arumgimis ki Com mo mmokar is piti mmonyaka nyaḵ ka Arumgimis mo be.

Moshirr gom Ya/ mo

¹⁹ Dhali Yesus ki thok uni gwo mo ki: Ka jin gana/ ka jin gana/ aha/ tora um gwo mo ki: Ya/ moli toṅ kamu/ mii ki bwam piti mo hili jasi a'di jin parkina a'di Com e mo mmomii mo. Haali/ to yin jin miikina a'di mo tani wakan si'da/ Ya/ a'di miiki uni mo be. ²⁰ Haali/ Ababa a'di enki Ya/m piti mo dhali tor a'di aris to 'baar mo a'di jin miikina a'di ki is piti mo. Dhali adhan mii kun can kun boli gwansan e mo tani mina a'di iṭor a'di i e mo ki um mini mer mo be. ²¹ Haali/ me'd jin 'de'kkin ma Baba uni kun wukin mo dhali ci uni moṅ'koki/ e mo tani wakan si'da/ Ya/ ciki uni moṅ'koki/e mo uni gun ona bwa a'di mo be. ²² Dhala Baba diki dwall jan tal 'deṅ kamu/ gwo mo, hili aris gwon dwalli 'baar mo tani cikina a'di Ya/ mo be ka ris 'kwani 'baar mo mini tak Ya/ mo, ²³ ma me'dyin si'da/ takkina uniya Baba mo. A'di jin diki tak Ya/ mo tani diki taka Baba mo a'di jin hashki a'di mo be. ²⁴ Ka jin gana/, ka jin gana/ aha/ ona um gwo mo ki: A'diyin jin cikki gwom pem mo dhali gam a'di is mo a'di jin hashki aha/ mo tani a'di ita'd gi mondiki/e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo be. A'di midi diki yayu/ e miiwaḵ gi gwon dwall mo hili

a'di 'cithki'd mo 'peni mowu mo ntagi mon'koki/e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo be.

²⁵ Ka jin gana/, ka jin gana/ aha/ tora um gwo mo ki: Mo midi pu'du/ mo dhali a'di diki'd shwane/ mo, ki uni kun wukin mo mini cik 'twa/ gi Ya/ ma Arumgimis mo, dhali uni gwansan kun cikkin mo tani mini 'ko ki e mo be. ²⁶ Haali/ me'd jin tan ma Baba gi mondiki/e e is piti mo tani wakan si'da/ a'di ciki a'di Ya/m piti mo mmota gi mondiki/e e is piti mo be. ²⁷ Dhali a'di ciki a'di moshirri 'baar mo mmotor mii 'twa/a 'cesh gi gwon dwall mo haali/ a'di ta Ya/ gi 'Kwani mo be. ²⁸ Dhalku/ ki mer gom gwo yansan mo haali/ mo midi pu'du/ mo ka ris 'kwani 'baar mo kun 'kokin mo e jis jwa mo tani mini cik 'twam piti mo be ²⁹ dhali uni mini piyu/ ka pije/ mo uni gwansan kun miiki miim 'boron mo e mo jin pinu e mon'koki/e mo dhali uni gwansan kun miiki tonthus mo tani uni mini piyu/ e momiiwaḡ mo be.

Iman/o Gwo goma Yesus mo

³⁰ Aha/ mola ton kamu/ mii ki moshirr pem mo. Me'd gwo jin cikika/ mo tani aha/ ki dwall gwo mo. Dhali gwon dwall pem kun dwallka/ mo tani ta kun kar/e mo haali/ aha/ dinaki napi mmomii ki bwam pem mo, hili jasi ki bwa gi a'di jin hashki aha/ mo be. ³¹ Waḡki/ aha/ ona gwo gom is pem mo tani gwo jin tora/ gom is pem mo tani diki ta jin gana/ mo be. ³² Jamu/ diki'd jin ta'da man/o gwo gom aha/ mo dhali aha/ misha ki gwo jin tora a'di mo gom aha/ mo tani ta gwon gana/ mo be. ³³ Um hashki 'kwani eya Yohaana mo dhali a'di ta'da man/ o gwo mo gom gwon gana/ mo be. ³⁴ Hili aha/

dinaki bu'th gwo jin toru 'peni 'kwani mo, hili aha/ ona gwo yansan ki um minu wo'th mo be. ³⁵ A'di ta o'd jin shwaki'd mo dhala lamba/ jin 'twakki mo mo, dhali um okina bwa mo mmo'kuny bwa mo mmo'ko ari'ceenne/ mo e mo'kush piti mo be. ³⁶ Hili gwo jin okunu mo gom aha/ mo a'di ica'd mo mmobol gwo ma Yohaana e mo. Haali/ atu'c jin cikin ma Baba aha/ mo mmothim a'di mo, atu'c gwansan gana/ kun dika/ mmomii mo tani uni ta iman/o gwo gom aha/ mo ka Baba a'di hashki aha/ mo be. ³⁷ Dhali Ababa a'di jin hashki aha/ mo tani a'di ki is piti ta'da man/o gwo gom aha/ mo. 'Twam piti 'kona um ki cik ki sule/ sule/ mo dhali ayir/em piti 'kona um ki par e ki sule/ sule/ mo be. ³⁸ Dhali um 'kon kan ki dar gi gwom piti mmodi e um mo haali/ um 'koki gam a'di gwo is mo a'di jin hashkina a'di mo be. ³⁹ Um napan kin ki burbur e bwan Gwo ma Arumgimis kun 'kwarkunu mo haali/ um toshkin ki um ta gi mo'koki/e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo e uni mo. Dhali uni itana man/o gwo gom aha/ mo be. ⁴⁰ Dhali um 'kokin mo mmo/ ush ki 'tash mo mmo/iyyu/ i aha/ mo ki um mini ta gi mo'koki/e mo. ⁴¹ Aha/ dinaki bu'th monyca 'peni 'kwani mo. ⁴² Hili aha/ misha ki mo/en jin mina umi 'taki ena Arumgimis mo tani piyi'd e um mo be. ⁴³ Aha/ pu'dkina ki gway ma Babam pem mo dhali um 'koki bu'th aha/ mo. Wakki/ jan tal 'de'j kamu/ midi 'taki pu'du/ ki gway piti mo tani a'di imina umi se 'twa/ apo/ mo mmobu'th mo be. ⁴⁴ Ba gwo mina umi mish gam is kata mo? um kun buthi monyca ka rem 'kup mo dhali 'koki napan monyca jin pu'dki'd 'peni Arumgimis jin di'd tal

'de/ mo? ⁴⁵ Dhalku/ ki tosh ki aha/ mina yer um is ki gway eya Ababa mo. A'di ta'da Musa jin midi yer um is ki gway mo a'di jin karkina um ka 'teŋ kapem bum mo be. ⁴⁶ Wakki/ um mini 'taki gama Musa gwo is mo tani um si'da/ mini 'taki gam aha/ gwo is mo haali/ a'di 'kwarki gwo gom aha/ mo be. ⁴⁷ Hili wakki/ um 'koki gam gwo jin 'kwarkina a'di is mo tani ba um mini mish gwom pem gam is kata moye?

6

'Kwani kun Cɪnu Tonte/ kun Tana Alaapi Mudhe'd mo

¹ Dhali 'ko'di mii yansan mo tani Yesus yaki'd mo mmo'ci^ha/ ga^p ma Al ma Jaliil mo a'di jin ta'da Al ma Thabariyya mo be. ² Dhala waambuhany 'kwani ba^hki a'di nsho'k mo haali/ uni mishki miimer kuⁿ miikina a'di gom uni gwansan kun 'koshkina 'ba'th mo be. ³ Dhala Yesus a'di yaki'd e 'kuwosh mo dhali a'di ki ca'ba 'cesh nya^kki iman-cik^k a'di gwo mo be. ⁴ Dhali Mompe'kupanyolos jin yuku^{wa} yu^k gi 'Kwani Yahuuda/ 'dishki'd mo be. ⁵ Dhali yan'ko'd mmo'deka a'di em piti ki mis mo dhali mmomisha a'diya waambuhany 'kwani mmopu'du/ i a'di mo tani Yesus ki owa Pilibbus gwo mo ki: 'Peni mana imina ana iyol maa mo jin mina 'kwani gwansan wakan i'taki shwa mo? ⁶ Gwo yansan okina a'di mo mmopal a'di mo haali/ a'di mishki'd ki is piti gom to jin mina a'di 'taki mii mo be. ⁷ Pilibbus ki tho^k a'di gwo mo ki: Ariyaal iss* 'kwanimpa ipe'de/ midi 'taki diki yol

* 6:7 miyya wa ishriin

maan̄kuthu'd mmo'kosh jwa mo gom uni 'baar mo ka 'dete/ 'dete/ mmo'ceth̄ bwa ime'd ki gwa'd gwa'd mo. ⁸ Jan tal 'den̄ kamu/ 'peni imancik̄ a'di gwo jin yuk̄kunu gway ka Andaraawus mo jin ta'da kam ma Simaan Buterus mo o a'di gwo mo ki: ⁹ A'ciñ kamu/ di'di mahan jin ta'd gi maan̄kuthu'di mudhe'd 'peni emen posa kamu/ mo dhali to yi'de/ isu/ mo. Hili uni gwansan minu miya tinta ibwaman 'kwani ka ris kun wakan mo? ¹⁰ Yesus ki o gwo mo ki: Tuci 'kwani mmo'ko 'pena 'cesh mo. Dhali ashō 'bina e ki 'bi mo. Wakan 'kwaniñ gwas uni 'kokina 'cesh mo dhali monden̄ jin den̄kunu uni e mo tani wana e ka alaapi mudhe'd mo be. ¹¹ Yan'ko'd Yesus ki bu'th maan̄kuthu'd mo dhali ki a'di 'borki'da 'bor bwa i is mo tani a'di ki çiki uni gwansan kun 'kokina 'cesh mo. Dhali to yi'de/ si'da/ miikunu wakansan mo me'd jin ñap̄kina uni a'di mo be. ¹² Dhali ki shwam buni jin shwakina uni a'di ikap̄ mo tani a'di ki tor̄ imancik̄ a'di gwo gwo mo ki: Tuli kuluny maa kun uru 'kup is mo ki jan tal 'den̄ kamu/ minu 'taki diki this e mo be. ¹³ Wakan uni tulki uni is mo dhali 'tu'dkina nura/ ka 'kume'd i'ce'dka su/ ki kuluny maa 'peni maan̄kuthu'di mudhe'd 'peni emen posa kamu/ mo, kun dhalkina uni gwansan kun shwakin mo be. ¹⁴ Dhali ki 'kwani parki miimer e mo jin miikina a'di mo tani uni o gwo mo ki: Wathi/ yansan ka jin̄ gana/ ta'da mançi gwo mo a'di jin midi yayu/ i mony'cesh mo be.

¹⁵ Dhali yan'ko'd mmonyith̄kina a'di uni mo ki uni muruni iiyu/ mo dhali bu'th a'di ki 'bi'th mo mmokar a'di ka malik̄ mo tani Yesus yaki'd mo dok̄/e e 'kuwosh mo a'di 'de/ mo be.

Yesus Yaki'd ki Sho'k e 'Kupa Al mo

¹⁶ Ki mom'pimpili/ pu'dki'd mo tani imancik a'di gwo uni iikin ka lungu'b eya al mo, ¹⁷ mmosekina uni e bwam ma kur mo dhali mmotel ii 'pen mo mmo'citha/ gap ma al e Pan Kapranahuum mo. Dhali mo dhuruma/ dhurum mo be dhala Yesus diki yayu/i uni naskina/ mo be. ¹⁸ Dhali yi'de/ birki bakal mo haali/ 'tham poshki'd kagahara mo be. ¹⁹ Dhali ki uni 'koshki cwa is me'd natgini kwara mo walla idonon mo tani uni parkina Yesus e mo mmoya ki sho'k e 'kupa al mo dhali a'di 'dishki'da kur is mo be. Dhali uni ko/kina ko/ is kagahara mo. ²⁰ Hili a'di ki o uni gwo mo ki: Aha/ a'dan be. Dhalku/ is ki ko/ mo ma. ²¹ Dhali yan'ko'd uni 'kunykina bwa mo dhali bu'th a'di e bwam ma kur mo, dhali ki jahanne/ akur a'di pu'dki'd e mo jin 'kokina uni mmo/ii mo be.

'Kwani Napkina Yesus mo

²² Dhali ka cim jin 'ko'd mo tani 'kwani kun 'kokina 'bana gapa kamu/ mo tani mishki mo mo ka kur diki'd jasi tal 'de/ imun mo, dhala Yesus diki se akur mo nyakki imancik a'di gwo mo, hili imancik a'di gwo uni iikin uni 'cena mo be. ²³ Bahili jasa kur 'peni Pan Thabariyya mo tani pu'dkin mo mmo'dish mo is mo e mo jin shwakina uni maan'kuthu'd mo 'ko'di Tapa 'borki'da Arungimis bwa i is mo be. ²⁴ Wakan ki 'kwani mishkin ka Yesus diki di imun mo tani walla imancik a'di gwo mo tani uni ki is buni seki bwam ma kur mo dhali ii e Pan Kapranahuum mo mmonapa Yesus mo be.

Yesus Ta Maa gi Mondiki/e ki Sule/ mo

²⁵ Dhali ki uni gamki a'di e 'bana gapa ala kamu/ mo tani uni ki o a'di gwo mo ki: Rabbi, /e yayini mahan kakasja mo? ²⁶ Dhala Yesu ki thok uni gwo mo ki: Ka jin gana/, ka jin gana/ aha/ tora um gwo mo ki: Um nɔpi aha/, yisa mmoparkina um miimer e mo yisa, hili mmoshwakina um maan̄kuthu'd ikap mo be. ²⁷ Dhalku/ ki miiya tu'c gom tonte/ mo jin midi 'ce'd sho'k mo hili gom tonte/ jin midi 'dim 'kup ntagi moŋ'koki/e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo, a'di jin mina Ya/ gi 'Kwani ici um mo. Haali/ e a'di mo tani Arumgimis jin ta Com mo a'di 'dapki gwom piti 'twa/ ki a'di mo be. ²⁸ Dhali yan'ko'd uni ki o a'di gwo mo ki: Aman mina mii miiya ta mo mmomii mii ma tu'c ma Arumgimis mo? ²⁹ Yesu ki thok uni gwo mo ki: Mii yaase a'di ta mii jin minu mii goma Arumgimis mo ba/ ki um mini gam a'di gwo is mo, a'di jin hashkina a'di ki yayu/ mo be. ³⁰ Wakan uni ki o a'di gwo mo ki: Ki miimer wakata imina /e imii mo jin mina aman i'taki par e mo dhali gam /e gwo is mo? Mii gi wakata imiikina /e mo? ³¹ Ibabam bam shwakina manna mo e mombwaasho mo me'd Gwo ma Arumgimis jin 'kwarkunu mo jin o ki: A'di ciki uni maan̄ gana/ 'peni momis mmoshwa mo be. ³² Dhali yan'ko'd Yesu ki o uni gwo mo ki: Ka jin gana/, ka jin gana/ aha/ tora um gwo mo ki: AMusa, yisa a'di iciki um maa yan 'peni momis yisa. Ababam pem a'di ciki um maan̄ gana/ yan 'peni momis mo be. ³³ Haali/ maa ma Arumgimis a'di ta a'di jin pu'dki'da 'cesh 'peni momis mo dhali ci mondiki/e e 'kwaniny'cesh mo. ³⁴ Uni ki o a'di gwo mo ki: Tapa, ci am maa yansan isa yempa/ mo ma.

³⁵ Yesus ki o uni gwo mo ki: Aha/ tana maa gi mondiki/e mo be. A'diyin jin yayi'di aha/ mo tani mina te/ diki bu'th mo, dhali a'di jin gam aha/ gwo is mo tani mina yi'de/ diki bu'th ki sule/ mo be.

³⁶ Hili aha/ tora um gwo mo ki: Um parki aha/ e mo tani dhali um 'koki gam aha/ gwo is naskina/ mo be. ³⁷ Aris uni 'baar mo kun cikin ma Baba aha/ mo tani uni mini iiyu/ i aha/ mo, dhali a'di jin midi yayu/ i aha/ mo tani aha/ mina diki ur a'di ka pije/ mo be. ³⁸ Haali/ aha/ pu'dkina i mony'cesh yansan 'peni momis mo, yisa mmomii ki bwam pem yisa, hili ki bwa gi a'di jin hashki aha/ mo be. ³⁹ Dhali a'di yansan ita bwam piti jin hashki aha/ mo, ki aha/ mina diki this jan tal 'deŋ kamu/ e mo 'pena ris uni gwansan kun cikina a'di aha/ mo, hili aha/ mina 'de'k uni ka cim jin 'ko'd mo be. ⁴⁰ Haali/ a'di yansan ita bwa ma Babam pem mo, ki aris 'kwani 'baar mo ka 'deŋe/ 'deŋe/ kun parki Ya/ e mo dhali gam gwo is e a'di mo tani mini 'taki ta gi moŋ'koki/ e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo. Dhali aha/ mina 'de'k uni ka cim jin 'ko'd mo be.

⁴¹ Dhali yan'ko'd 'Kwani Yahuuda/ uni miikina gungum apo/ a'di mo haali/ a'di oki gwo mo ki: Aha/ tana maa jin thulki'd 'peni momis mo be.

⁴² Uni o gwo mo ki: Wathi/ yan diki ta aYesus mo? a'di jin ta Ya/ ma Yuusup mo. 'Kona ana ki mish com dhali kum mowa? Ba ata ona a'di gwo mo shwane/ ki: Aha/ thulkina 'peni momis mo?

⁴³ Yesus ki thoŋ uni gwo mo ki: Dhalka gungum ki mii e bwam um um 'cena kan mo.

⁴⁴ Wathin tal 'deŋ kamu/ yisa di'da jin midi yayu/ i aha/ isi ciki/ Ababa jin hashki aha/, a'di dirki a'di mo. Dhali aha/ mina 'de'k a'di ka cim jin 'ko'd

mo be. ⁴⁵ A'di ta gwo jin 'kwarkina imançi gwo ma Arungimis kadhamo/ mo ki: Dhali uni 'baar mo min ma Arungimisi tor mo. Ki aris uni 'baar mo ka 'dete/ 'dete/ kun mini cik gwo mo dhali da/ar 'pena Baba mo tani uni mini i/iyyu/ i aha/ mo be. ⁴⁶ Wathin tal 'deñ kamu/ yisa di'da jin parki'da Baba e mo, hili isi ciki/ jasi a'di jin ta ji 'peni Arungimis mo, a'di mishki'da Baba mo be. ⁴⁷ Ka jin gana/, ka jin gana/ aha/ tora um gwo mo ki: A'diyin jin gamki gwo is mo tani ta'd gi mondiki/ e ki sule/ sule/ ya ye 'ba mo be. ⁴⁸ Aha/ tana maa gi mondiki/e mo be. ⁴⁹ Ibabam bum shwakina manna e mombwaasho mo dhali uni wukin mo be. ⁵⁰ A'di yansan ta maa jin thulki'd 'peni momis mo jin mina wathi/ 'taki shwa mo tani dhali a'di midi diki wu mo be. ⁵¹ Aha/ tana maa jin di'd ki e jin thulki'da 'cesh 'peni momis mo. Wakki/ wathin tal 'deñ kamu/ jin midi shwa maa yansan mo tani a'di midi di ki e ki sule/ sule/ mo. Dhali maa jin miga/ ci gom moñ'koki/e gi 'kwaniny'cesh mo tani a'di ta buñgwar is pem mo be.

⁵² Dhali yan'ko'd 'Kwani Yahuuda/ uni su'kkin ki gwo e bwaman cem buni mo mmo/o gwo mo ki: Ki wathi/ yansan midi ci ana buñgwar is piti mmo'ka manakan? ⁵³ Dhali wakan aYesus ki o uni gwo mo ki: Ka jin gana/, ka jin gana/ aha/ tora um gwo mo ki: Isi ciki/ wakki/ um 'koki 'ka shuman is gi Ya/ gi 'Kwani mo dhali pi abas piti mo tani um mini 'koki ta gi moñ'koki/e e is bum mo be. ⁵⁴ A'diyin jin 'ka buñgwar is pem mo dhali piya bas pem mo tani a'di ta'd gi mondiki/e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo dhali aha/ mina 'de'k a'di ka cim jin 'ko'd mo be. ⁵⁵ Haali/ buñgwar is pem a'di ta tonten gana/

mo be dhali abas pem a'di ta to jin minu pi jin ta jin gana/ mo be. ⁵⁶ A'diyin jin 'ka buɲɲwar is pem mo dhali piya bas pem mo tani a'di nyakki ca'b e aha/ mo dhali aha/ e a'di mo be. ⁵⁷ Dhali me'da Babam pem jin di'd ki e mo dhali hash aha/ mo tani dhali aha/ dina ki e mo goma Baba mo, wakan a'diyin jin midi 'ka aha/ mo tani midi di ki e mo gom aha/ mo be. ⁵⁸ Yansan ta maa jin thulki'da 'cesh 'peni momis mo, yisa waki jin shwakina icim dhali wu mowa. A'di jin midi shwa maa yansan mo tani midi di ki e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo be. ⁵⁹ Gwo yansan okina a'di e gu'b gi montul is buni mo me'd jin torkina a'di uni gwo mo e Paɲ Kapranahuum mo be.

Gwo gi Mondiki/e ki Sule/ Ya Ye 'Ba/ mo

⁶⁰ Imancik a'di gwo ka ris ki uni cikki gwo yansan mo tani uni o gwo mo ki: Gwo yansan 'bitha'bi'th mo be. Aja a'di imidi mish a'di cik mo? ⁶¹ Hila Yesus a'di nyithki'd ki is piti mo ki imancik a'di gwo miiki'da gungum mo isi gom gwo yan mo tani dhali o uni gwo mo ki: Um si'da/ kolkunu mo gom gwo yansan mo de? ⁶² Wakki/ wakan mo tani gwo midi wakataye wakki/ um ki par Ya/ gi 'Kwane mmoeseku/ e mo jin dina a'di 'thissa/ mo? ⁶³ A'di ta shi/in jin ci moɲ'koki/e mo. Buɲɲwar is a'di atha/ath mo. Gwo jin torka/ um mo tani uni ta shi/in dhali moɲ'koki/e mo be. ⁶⁴ Hili unin tiya 'kokini bwam um mo kun 'koki gam gwo is mo. Haala Yesus mishki'd 'peni ka muɲ'kup ntwa/a/ mo uni gwansan kun mini 'koki gam gwo is mo dhali a'diyin jin midi 'taki 'cith a'di is ki gwo mo be. ⁶⁵ Dhali a'di ki o gwo mo ki: Gom gwo gi wakan mo

tani a'di itorka/ um gwo mo ki jan tal 'deŋ kamu/ midi moli yayu/ i aha/ mo, hili isi ciki/ a'di imin ma Babam pemi ɔi a'di mo be.

⁶⁶ 'Ko'di mii yansan mo tani imanciƙ a'di gwo ka ris yeki gwo is mo dhali 'koki nyak ii ki a'di mo be. ⁶⁷ Yesuƙ ki o uni gun 'koni 'kume'd i'ce'dka su/ gwo mo ki: I/um si'da/ mini ii mo 'taa? ⁶⁸ Simaan Buƙerus ki thoƙ a'di gwo mo ki: Tapa, ki am mina ii aja mo? Ki /e a'di ita gi gwo gi mondiki/e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo. ⁶⁹ Dhali aman gamkina gwo is mo dhali shorkina is mo dhali mish mo mo ki /e ta jan tal 'de/ jin ƙogu mo 'peni Arumgimis mo be. ⁷⁰ Dhala Yesuƙ ki thoƙ uni gwo mo ki: Dika/ ki kwany umi 'kume'd i'ce'dka su/ mo dhali jan tal 'deŋ kamu/ 'peni bwam um mo tani ta tapa ma ruma 'cesh mowa? ⁷¹ A'di oki gwo kan goma Yahuusa jin ta ya/ ma Simaan Iskariyuuti, haali/ a'di ta jan tal 'de/ 'peni uninƙ 'kume'd i'ce'dka su/ mo jin midi 'ciƙi a'di is ki gwo mo.

7

Ikam ma Yesuƙ Daran gi Gwoŋ Gam Is mo

¹ 'Ko'di mii yan mo tani Yesuƙ yaƙi'd e Pany Jaliil mo. A'di ushki ya Pa Yahuudiyya mo haali/ 'Kwani Yahuuda/ uni naƙƙi a'di mmo'kosh jwa mo be. ² Dhali ayuƙ gi 'Kwani Yahuuda/ jin yukuwa yuƙ mo gom Gu'b ɔiŋa/ mo tani 'dishki'd mo be. ³ Wakan ikam piti o a'di gwo mo ki: Dhali mo yan mo dhali yayi e Pa Yahuudiyya mo ki imanciƙ /e gwo mini 'taki paƙ miim pini e jin miikina /e mo. ⁴ Haali/ wathiŋ kamu/ yisa di'da jin miiki'da tu'c ka 'di/ mo waƙƙi/ a'di ona bwa ki miim piti minu

mish eya tente/ mo. Wakki/ /e mii to gwansan mo tani tori is pini eya tente/ e 'kwaniny'cesh mo. ⁵ Haali/ ikam piti si'dayi 'koki gam a'di gwo is mo be. ⁶ Dhala Yesus ki o uni gwo mo ki: Mom pem diki pu'd naskina/ mo be, hili mom bum uni 'kokin isa yempa/ mo. ⁷ 'Kwaniny'cesh 'koki shi/ umi e mo, hili uni shi/ki aha/ i e mo haali/ aha/ torkina uni gwo ki miim buni kun miikina uni mo tani ta thus ki thus mo be. ⁸ Iiku/ um mo ma eya yuk jin yuku ka tul 'kup ki is bum mo. Aha/ mina diki ya eya yuk jin yuku mo haali/ mom pem diki pu'd mo mmothim mo naskina/ mo. ⁹ Gom gwo jin ona a'di kan mo tani a'di ca'bki'd e Pany Jaliil mo be.

Yesus Diki'd e Mo ma Yuk gi Gu'b Cija/ gi 'Kwani Yahuuda/ mo

¹⁰ Hili n'ko'd ki ikam piti iikin ka gagamis e mo ma yuk jin yuku mo tani yan'ko'd a'di si'da/ yaki'd ka gagamis mo, yisa ya'd eya tente/ yisa, hili ka kwal is mo be. ¹¹ Dhali 'Kwani Yahuuda/ 'kokin mo mmonap a'di ka cim jin yukuwa yuk mo dhali o gwo mo ki: Mane a'di sa/? ¹² Dhala dhana gumgum miikin ma waambuhany 'kwani mo gom a'di mo. Kun tiya o gwo mo ki: A'di ta wathi/ jin 'boro'd mo be. Dhali kun tiya o gwo mo ki: Yisa. A'di suski 'kwani mmodheres mo be. ¹³ Bahili gom 'Kwani Yahuuda/ mo tani wathin tal 'den kamu/ yisa di'da jin oki gwo eya tente/ gom a'di mo be.

¹⁴ Dhali ibwaman ma yuk jin yuku mo tani Yesus yaki'd ka gagamis mo e gu'b gi mondheleladhelel mo dhali tor gwo mo be. ¹⁵ Dhali 'Kwani Yahuuda/ merkin mo gom gwom piti mo dhali o gwo mo ki: Ki wathi/ yansan mishki gwo 'peni mana kan

mo ki a'di diki di mo naskina/ mmomish gwo den e mo? ¹⁶ Wakan aYesus ki thok uni gwo mo ki: Gwom pem jin torka/ mo tani diki ta jim pem mo, hili ta ji gi a'di jin hashki aha/ mo be. ¹⁷ Wakki/ wathin kamu/ ona bwa ki mii bwam piti mo tani a'di midi mish mo mo wakki/ gwo jin toru ta jim ma Arungimis mo walla wakki/ aha/ tora gwo ki moshirr pem gana/ mo be. ¹⁸ A'diyin jin oki gwo ki moshirr piti gana/ mo tani a'di napki monyca ki is piti mo. Hili a'diyin jin napki monyca gi a'di jin hashki a'di mo tani ta jin gana/ mo dhali mii kun 'koki ta kun kar/e yisa 'kona e a'di mo be. ¹⁹ Din ma Musa ki ci um gwonkan jin cinu mowa? Dhali jan tal 'den kamu/ 'peni um yisa di'da jin dhuki gwonkan jin cinu mo. Ata inapkina um aha/ mmo'kosh mo? ²⁰ Dhali 'kwani ki thok a'di gwo mo ki: /E tan ga ruma 'cesh mo. Aja inapki /e mmo'kosh jwa mo? ²¹ Yesus ki thok uni gwo mo ki: Aha/ miikina jasi ton tal 'de/ mo dhali umi 'baar mo merkin mo gom a'di mo be. ²² AMusayi iciki um gwo mo gom mo jin minu 'citha/ munyjal yis mo (dhali a'di yisa jasi 'pena Musa, hili 'peni ibabam bum mo) dhali um ki 'cith wathin gwatha munyjal yis piti ka cim ma pesu/ mo be. ²³ Wakki/ ka cim ma pesu/ wathin gwath ki bu'th mo jin 'cithuwa munyjal yis mo tani wakan gwonkan jin cin ma Musa mo tani minu 'koki 'taki 'ce'd mo. A/um mii aha/ ka nyor mmowacka/ bungwar is gi wathi/ ka 'bimpil mmo'bor mo ka cim ma pesu/ mowa? ²⁴ Dhalku/ gwo ki dwall eya por ma pije/ kan mo, hili dwalli gwo ki dwall gana/ ka kar/e mo.

Yansan Ta'da Kristhos mowa?

25 'Kwanin tiya 'peni Pa Urushaliim oki gwo wakan mo ki: Ki a'di diki ta wathi/ a'dana jin ṅapkina uni mmo'kosh mowa? 26 Dhali a'di di'di mahan shwane/ mmoṭor gwo eya tente/ mo dhali uni 'koki o gwoṅ kamu/ e a'di mo. A/mina uni gwansan kun ta gi moshirr imish ki a'di yansan ta'da Kristhos 'te/sana? 27 Bahili aman mishkina mo jin yayina wathi/ yansan 'peni cine/ mo dhali ka Kristhos minu piyu/ 'kwani i is mo tani wathin tal 'deṅ kamu/ yisa di'da jin midi mish mo jin yayina a'di 'peni cine/ mo be. 28 Wakan Yesu ki tor uni gwo mo eya tente/ mo me'd jin ṭorkina a'di gwo e gu'b gi mondheleladhelel mo mmo/o gwo mo ki: Um mishi aha/ mo dhali mo jin yayika/ 'peni cineyi? Hili aha/ dinaki yayu/ ki bwam pem mo. A'di jin hashki aha/ mo tani ta a'diṅ gana mo, dhali a'di tani 'kona um ki mish mo be. 29 Aha/ misha a'di mo haali/ aha/ yayina 'peni a'di mo dhali a'diyi ihashki aha/ mo be. 30 Wakan uni ṅapki bway mo mmobu'th a'di mo, hili wathin tal 'deṅ kamu/ diki kar me'd piti apo/ a'di mo haali/ mom piti diki pu'd naskina/ mo be. 31 Dhali hili 'kwani ka ris gamki a'di gwo is mo dhali uni o gwo mo ki: A/ki me'd jin minu piya Kristhos 'kwani i is mo tani a/mina a'di mii miimer ki nyanye/ mmobol ku gi miina wathi/ yansan e mowa?

Iboliish Hashkunu mo Mmobudha Yesu mo

32 Dhali 'Kwani Parisiyiin cikkina waambuhany 'kwani mmomiikina uni agumgum kan mo gom a'di mo, dhali igasiis kun can mo dhali 'Kwani Parisiyiin hashka iboliish mo mmobu'th a'di mo be. 33 Dhali yan'ko'd Yesu ki o uni gwo mo ki: Aha/ mina di e um ari'ceenne/ mo dhali yan'ko'd

aha/ mina ya e a'di jin hashki aha/ mo be. ³⁴ Um mini ṅap aha/ mo dhali um mini 'koki gam aha/ mo haali/ mo jin miga/ ya mo tani mina um moli iiyu/ mo be. ³⁵ Dhali 'Kwani Yahuuda/ oki gwo ka rem 'kup mo ki: Ki mana dina wathi/ yansan gwo ibwa mo mmoya mo jin mina ana 'koki gam a'di mo? A'di dina gwo ibwa mo mmoya mo e bwaman 'Kwani Yahuuda/ kun ceker kunu bwa mo e bwan 'Kwanin Griki mo dhali tor 'Kwanin Griki gwo mo 'taa? ³⁶ Ki 'pemen gwo yan jin ona a'di ta'da taye? jin ona a'di ki: Um mini ṅap aha/ mo tani dhali um mini 'koki gam aha/ mo, dhali, Mo jin dika/ nycine/ mo tani mina um mol iiyu/ icine/ mo be.

Kumma/ Yi'de/ jin Di ki E mo

³⁷ Dhali ka cim jin 'ko'd ki mo ma yuk jin yuku ka tul 'kup mo tani a'di jin ta'da cim jin caaca mo tani Yesus doshki'd ki mis mo dhali tor gwo eya tente/ mo mmo/o gwo mo ki: Wakki/ wathin tal 'deṅ kamu/ budha yi'de/ mo tani dhalki a'di yayi'di aha/ mo dhali pi mo. ³⁸ A'diyin jin gamki aha/ gwo is mo tani dhalki a'di yayi'di aha/ mo, dhali dhalki a'diyin jin gamki aha/ gwo is mo tani pi a'di mo, me'd Gwo ma Arungimis jin 'kwarkunu mo jin o gwo mo ki: 'Peni bwam ma dum piti mo tani a'di mina yi'deṅ kumma/ jin di ki e igusu/ mo be. ³⁹ Dhali gwo yansan jin okina a'di mo tani okina a'di gom Shi/in mo, jin mina a'di ci gom uni gwansan kun gamki a'di gwo is mo kun muruni bu'th a'di mo be. Haali/ Shi/in a'di dinuki ciyu/ naskina/ mo haala Yesus naskina/ dinuki kar cam piti eya tente/ mo be.

Monkwa/ Bwa e Bwan 'Kwani mo

40 Ki uni cikki gwo gwansan mo tani 'kwanin tiya o gwo mo ki: Wathi/ yansan ta'da manci gwo ma Arumgimis ka jin gana/ mo be. 41 Dhali kun tiya ki o gwo mo ki: Wathi/ yansan a'di ta'da Kristhos mo. Hili kun tiya o gwo mo ki: A/Kristhos midi piyu/ mo 'peni Pany Jaliila? 42 Dina Gwo ma Arumgimis jin 'kwarkunu mo ki o gwo mo ka Kristhos midi pi 'peni emen ma Dawuu'd mo? dhali minu piyu/ 'peni Pam Beetlaham, a'di jin ta pa jin din ma Dawuu'd nycine/ mo? 43 Wakan mondher bwa di'di bwaman 'kwani gom a'di mo be. 44 Unin tiya ona bwa ki bu'th a'di mo, hili wathin tal 'den kamu/ yisa di'da jin karki me'd apo/ a'di mo be.

Uni Gwansan kun Ta gi Moshirr kun Daran ki Mongam Gwo Is mo

45 Dhali iboliish uni dokkin ka nyan'ko'd mo e igasiis kun can mo dhali 'Kwani Parisiyiin mo, uni gun oki uni gwo mo ki: Atinta 'kona um ki guyu/ a'di mo? 46 Dhali iboliish ki thok uni gwo mo ki: Wathin kamu/ yisa di'da jin torki gwo me'd wathi/ yansan mo be. 47 Dhali 'Kwani Parisiyiin ki thok uni gwo mo ki: A/ki um si'da/ suskunu idheres mo de? 48 A/kun tiya 'peni 'kwani kun ta gi moshirr walla 'Kwani Parisiyiin gamki a'di gwo is mowa? 49 Hili awaambuhany 'kwani gwahan uni molki gwonkan jin cinu mo dhali um jeekunu jwa mo be. 50 Dhala Nikudimus a'di jin yaki'di a'di mon'thiny ntwa/a/ mo tani dhali a'di jin ta jan tal 'de/ 'peni uni mo jin oki uni gwo mo ki: 51 A/gwonkan bana jin cinu mo midi dwall wathi/ gwo ka wuny isa, ntwa/ a/ mo ki uni 'koki dhu 'ce mo mmocik a'di mo dhali da/ar a'di jin miikina a'di mowa? 52 Dhali uni ki

thok a'di gwo mo ki: /E si'da/ ta wathi/ 'peni Pany Jaliil 'taa? Aggi. Napi mo ma dhali /e mini par e mo haala manci gwo ma Arumgimisa kamu/ yisa di'da jin midi piyu/ mo 'peni Pany Jaliil mo.

A'bom jin Bu'thkunu mo e Mo jin Miina A'di Miinyɔal mo

⁵³ Uni iikin e gu'b buni ki she/ ki she/ mo be.

8

¹ Hila Yesus yaki'd mo e 'Kuwosh Setuun mo be. ² Dhali mon'thamo/ ka 'tum mo tani a'di pu'dki'd e gu'b gi mondheleladhelel dok/e mo. Aris 'kwani 'baar mo pu'dkini a'di mo. Dhali a'di ca'bki'da 'cesh mo dhali tor uni gwo mo be. ³ Dhali iman'kwar to mo dhali 'Kwani Parisiyiin uni suskina 'bomi a'di mo jin bu'thkunu mo e momii miinyɔal mo, dhali uni ki kara yimi bwaman mo be. ⁴ Dhali uni ki o a'di gwo mo ki: Manɔr Gwowa, a'bom yansan a'di bu'thkunu mo e mo jin miina a'di miinyɔal mo be. ⁵ Dhali gwonkan jin cin ma Musa mo kanki aman gwo mo mmo'kosh wathi/ gi wakansan ki wosh mo be. Gwom pini wakatintaye jin mina /e i/o mo goma yim mo? ⁶ Mii yansan miikina uni mmopal a'di mo ki uni mini 'taki ta gi gwo mmo/o apo/ a'di mo. Dhala Yesus ca'bki'd ki ji luɔ mo dhali 'kwara 'cesh ki me'd piti mo be. ⁷ Dhali ki uni 'kon mo mmotirrish a'di ki gwondot mo tani a'di doshki'd ki mis mo dhali o uni gwo mo ki: Dhalki a'di jin dara'd gi miinthus e bwam um mo tani iyipi woshi twa/a/ mo mmo'kosha yim mo. ⁸ Dhali ki jahanne/ a'di ca'bki'd ki ji luɔ mo dhali 'kwara 'cesh ki me'd piti

mo be. ⁹ Hili ki uni cikki a'di mo tani uni iikin ka pije/ ka 'dete/ 'dete/ mo mmotel 'pen 'peni a'di jin ca'd mo, dhala Yesus dhalkunu a'di 'de/ mo nyakka 'bom jin doshki'di bwambori a'di mo be. ¹⁰ Dhala Yesus ki hil mo mo dhali owa yim gwo mo ki: A'boma, mane uni mane? Dina wathin tal 'deŋ kamu/ ki wak /eya? ¹¹ Ayim ki thok gwo mo ki: Wathi/ yisa di'da Tapa. Dhala Yesus ki o a'di gwo mo ki: Wakan si'da/ aha/ dinaki wak /e mo be. Yaku/ mo ma dhali dhalku/ miinthus ki mii dok/e mo.

Yesus Ta Moŋkush gi 'Kwaniny'cesh mo

¹² Dok/e Yesus ki tor uni gwo mo mmo/o ki: Aha/ tana moŋkush gi 'kwaniny'cesh mo be. A'di jin midi bath aha/ nsho'k mo tani midi diki ya e mondhurumi'd mo. Hili a'di midi ta gi moŋkush gi mondiki/e mo be. ¹³ Dhali yan'ko'd 'Kwani Parisiyiin ki o a'di gwo mo ki: /E tori gwo ki is pini ba/. Gwom pini jin tora /e mo tani diki ta gwon gana/ mo be. ¹⁴ Yesus ki thok uni gwo mo ki: Ba isi wakki/ gwo jin torka/ gom is pem mo tani gwom pem jin torka/ mo tani ta gwon gana/ mo haali/ aha/ misha mo jin yayika/ 'peni cine/ mo dhali mo jin yaka/ iya mo si'da/ hili um 'koki mish mo jin yayika/ 'peni cine/ mo walla mo jin yaka/ iya mo be. ¹⁵ Um dwalli gwo isi gom bungwar is mo. Aha/ dinaki dwall jan tal 'deŋ kamu/ gwo mo be. ¹⁶ Ba isi wakki/ gwo jin dwallka/ mo tani gwon dwall pem ta gwon gana/ mo haali/ aha/ yisa dina aha/ 'de/ mo jin dwalli gwo mo, hili aha/ dhali Ababam pem jin hashki aha/ mo be. ¹⁷ E gwonkan bum jin cinu mo, a'di jin 'kwarkunu mo mmo/o gwo mo ki: Gwo jin cina 'kwani su/ mo tani ta gwon gana/ mo be.

¹⁸ Aha/ t̄ora gwo gom is pem mo dhali Ababam pem a'di jin hashki aha/ mo tani a'di torki gwo gom aha/ mo be. ¹⁹ Wakan uni ki thoḵ a'di gwo mo ki: Mane Cim mane? Yesus ki thoḵ uni gwo mo ki: Um 'koki mish aha/ mo walla Ababam pem mo. Wakki/ um mishi aha/ mo tani um mini 'taki misha Babam pem si'da/ mo be. ²⁰ Gwo gwansan okin ma Yesus e mo jin dhunuwa guurush mo me'd jin torkina a'di 'kwani gwo e gu'b gi mondheleladhelel mo. Hili wathin tal 'deḅ kamu/ yisa di'da jin bu'thki a'di mo haali/ mom piti diki pu'd naskina/ mo be.

Mo jin Yaka/ Ya Nycine/ tani Mina Um Mol Iiyu/ mo

²¹ Doḵ/e a'di ki o uni gwo mo ki: Aha/ yana ya mo dhali um mini ḅap aha/ mo dhali um mini wu mo e miinthus bum mo. Dhali mo jin yaka/ iya icine/ mo tani um mini mol iiyu/ mo be. ²² Dhali yan'ko'd 'Kwani Yahuuda/ ki o gwo mo ki: Mina a'di 'kosh is piti jwa mo 'taa? me'd jin ona a'di gwo mo ki: Mo jin yaka/ iya mo tani mina um moli iiyu/ mo be. ²³ Dhali a'di ki thoḵ uni gwo mo ki: Um 'pena 'cesh yan mo. Aha/ 'peni momis mo. Um ita ku gi mony'cesh yan mo. Aha/ dinaki ta ji gi mony'cesh yan mo be. ²⁴ Aha/ t̄ora um gwo mo ki um mini wu mo e miinthus bum mo, haali/ um mini wu mo e miinthus bum mo isi ciki/ um mini 'taki gam aha/ gwo is mo ki aha/ tana a'di mo be. ²⁵ Dhali uni ki o a'di gwo mo ki: /E sa/ tana ja mo? Yesus ki thoḵ uni gwo mo ki: Ma isi gwo yin jin torka/ um mo 'peni ka muḅ'kup mo tani a'di itorkika/ umi 'baar mo be. ²⁶ Aha/ tana gi gwon tiya ka ris mmo'taki o gom um mo dhali mmo'taki dwall si'da/ mo tani hili a'di jin hashki aha/ mo tani ta a'diḅ gana/ mo, dhali

aha/ torkina a'di i'kwaniny'cesh mo gwo jin cikka/ 'peni a'di mo be. ²⁷ Dhali uni 'koki mish gwom piti 'ban mo jin okina a'di uni mo gom gwony Com mo be. ²⁸ Dhali wakan aYesus ki o uni gwo mo ki: Ki um mini 'de'k Ya/ gi 'Kwani mo tani yan'ko'd um mini mish mo mo ki aha/ tana a'di be dhali ki aha/ dinaki mii ton tal 'den kamu/ ki moshirr pem ki is pem mo, hili jasi uni kun okika/ kun torkin ma Baba aha/ mo be. ²⁹ Dhali a'di jin hashki aha/ mo tani a'di di'd e aha/ mo. A'di diki dhal aha/ 'pen mo haali/ aha/ miina to isa yempa/ kun 'borki a'di bwa mo be. ³⁰ Me'd jin torkina a'di gwo wakan mo tani 'kwani ka ris gamki a'di gwo is mo be.

Gwoŋ Gana/ Midi Dhu Um ki 'Kus mo be

³¹ Dhali yan'ko'd Yesus ki o 'Kwani Yahuuda/ gwo mo, uni kun gamki a'di gwo is mo ki: Wakki/ um mini tikir 'ko mo e gwom pem mo tani um ka jin gana/ mini ta imancik aha/ gwo mo be. ³² Dhali um mini mish gwon gana/ mo. Dhali gwon gana/ midi dhu um ki 'kus mo be. ³³ Uni thoƙki a'di gwo mo ki: Aman tana emen ma Ibrahiim mo dhali aman 'konaki ta cinƙina/ gi 'kwanin tiya mo. Ba ata i/ona /e gwo mo ki: Um minu dhu ki 'kus mo?

³⁴ Yesus ki thoƙ uni gwo mo ki: Ka jin gana/, ka jin gana/ aha/ ona um gwo mo ki: Aris 'kwani 'baar mo ka 'deƙe/ 'deƙe/ kun miiki miinthus mo tani uni ta cinƙina/ gi miinthus mo be. ³⁵ Dhali cinƙina/ yisa mishi tikir ca'b e gu'b ki sule/ ki sule/ mo, hili ya/ a'di tikirki ca'b ki sule/ sule/ mo be. ³⁶ Wakan wakki/ Ya/ dhu um ki 'kus mo tani um ka jin gana/ mini 'ko ki 'kus mo be. ³⁷ Aha/ misha ki um ta emen ma Ibrahiim mo. Bahili um nƙapki aha/ mmo'kosh

mo haali/ gwom pem diki gam monyça'b e um mo be. ³⁸ Aha/ ƙorkina gwo ki to jin mishkika/ 'pena Babam pem mo dhali um miiki to jin cika um 'pena babam bum mo be.

Ababam Bum Ta'da Ibliis mo

³⁹ Uni ki thoƙ a'di gwo mo ki: Ibrahiim ta'da babam bam mo. Dhala Yesus ki thoƙ uni gwo mo ki: Waƙki/ um mini 'taki ta uci ma Ibrahiim mo tani um mini 'taki mii mii kun miin ma Ibrahiim mo be. ⁴⁰ Hili shwane/ um nƙarki aha/ mmo'kosh mo, wathi/ jin ƙorki um gwonɗ gana/ jin cikƙina a'di 'peni Arungimis mo. Mii ma Ibrahiim yisa wakana. ⁴¹ Um mii to kun cika um 'pena babam bum mo. Uni ki thoƙ a'di gwo mo ki: Aman 'konuki dho'th ki dho'th ɗal mo be. Aman tana ga Baba jin di'd ƙal 'de/ mo a'di jin ta'da Arungimisi. ⁴² Yesus ki thoƙ uni gwo mo ki: Waƙki/ Arungimis midi 'taki ta Ababam bum mo tani um mini 'taki en aha/ mo haali/ aha/ pikina 'peni Arungimis mo dhali aha/ yayina 'peni a'di mo. Aha/ dinaki yayu/ ki bwam pem mo, hili ki bwa gi a'di jin hashki aha/ mo be. ⁴³ Atinta 'kona um ki mish gwo jin oka/ 'ban mo? Haali/ a'di wakan mmomola um gwom pem cik mo be. ⁴⁴ Um 'pena babam bum jin ta tapa ma ruma 'cesh mo dhali bwam bum o'd ki mii me'd bwa ma babam bum mo. A'di ta'da man'kosha mee mo 'peni ka muƙ'kup mo dhali a'di dar gi ton kamu/ mmomii gom gwonɗ gana/ mo haali/ gwonɗ ganɗ kamu/ yisa di'da e a'di mo. Ki a'di ki ƙor gwo ka ƙor mo tani a'di ki o gwo mo me'd isi jin di'di a'diyi haali/ a'di ta'da ƙor mo dhali com jin cil ma ƙor mo. ⁴⁵ Hili haali/ gom gwonɗ gana/ jin ƙorka/ um mo tani um 'koki gam aha/ gwo is mo be. ⁴⁶ Wathi/

jana 'peni bwam um gamki aha/ ki aha/ dina mii m'ba/ gom miinthus mo? Waḱki/ aha/ tora gwoṅ gana/ mo tani ata 'kona um ki gam aha/ gwo is mo si'da/? ⁴⁷ A'diyin jin ta jim ma Arumgimis mo tani cikki'da Arumgimis gwo mo. Dhali gom gwo jin 'kona um ki cik a'di mo tani um 'koki ta ku ma Arumgimis mo be.

Nṯwa/a/ ka Ibrahiim mo tani Aha/ Dikina mo be

⁴⁸ Dhali 'Kwani Yahuuda/ ki thoḱ a'di gwo mo ki: Aman ona gwo ki oṅ gana/ ba/ ki /e ta Wathi/ gi Pan Saamira jin taki'd ga ruma 'cesh moyi? ⁴⁹ Yesu ki thoḱ uni gwo mo ki: Aha/ dinaki ta aruma 'cesh mo, hili aha/ taḱa Ababam pem mo dhali um 'koki taḱ aha/ mo be. ⁵⁰ Hili wakan si'da/ aha/ dinaki ṅap monyca ki is pem mo. Jan tal 'deṅ kamu/ diki'd jin ṅapki a'di mo dhali a'di midi ta mandwall gwo mo be. ⁵¹ Ka jin gana/, ka jin gana/ aha/ tora um gwo mo ki: Waḱki/ wathin tal 'deṅ kamu/ midi dhu gwom pem mo tani a'di midi diki par wu e ki sule/ mo be. ⁵² Dhali 'Kwani Yahuuda/ ki o a'di gwo mo ki: Shwane/ aman misha ki /e tana ga ruma 'cesh mo. Ibrahiim wuki'd mo ba/, me'd jin wukina imanḱi gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo dhali i/e a'di i/on ki: Waḱki/ wathi/ midi dhu gwom pem mo tani a'di midi diki nyoḱ wu ki sule/ mo be. ⁵³ /E can mo mmobola babam bam ka Ibrahiim e jin wuki'd mo 'taa? Aggi. Dhali imanḱi gwo ma Arumgimis kadhamo/ mo kun wukin mo. Ki /e si'da/ toshki /e tana ja mo? ⁵⁴ Yesu ki thoḱ uni gwo mo ki: Waḱki/ aha/ kara monycam pem mo tani monycam pem di'd ki buthur mo. A'di ta'da Babam pem jin karki aha/ ca eya tente/ mo, a'di jin okina um ki a'di ta'da Arumgimis bum mo be.

⁵⁵ Hili um 'koki mish a'di mo. Aha/ misha a'di mo be. Waƙki/ aha/ ona gwo ki aha/ mola a'di mo tani aha/ mina 'taki ta aƙor me'd um mo, hili aha/ misha a'di mo dhali aha/ dhuna gwom piti mo be.

⁵⁶ Ababam bum ka Ibrahiim a'di 'kunykina bwa mo mmopina a'di acim pem e mo. A'di mishki a'di mo dhali 'borkina bwa mo be. ⁵⁷ Dhali yan'ko'd 'Kwani Yahuuda/ ki o a'di gwo mo ki: /E dina yil ki 'ko/ issu/* i'ce'dka 'kume'd naskina/ mo dhali /e parkina Ibrahiim eya? ⁵⁸ Yesu ki thoƙ uni gwo mo ki: Ka jin gana/, ka jin gana/ aha/ ƙora um gwo mo ki: Ntwa/a/ ka Ibrahiim diki di mo tani aha/ dikina mo be. ⁵⁹ Dhali wakan uni 'de'kki wosh mo dhali 'taki 'kosh a'di mo. Hila Yesu bagki is piti mo dhali ya ka piƙe/ mo 'peni gu'b gi mondheleladhelel mo be.

9

Yesu Waƙki Wathi/jin Dhodhu ka Ja'da/ mo

¹ Me'd jin yakina a'di ki yampe mo tani a'di mishki wathiƙ kamu/ jin taki'da ja'da/ 'pena dho'th piti jin dho'thkunu a'di kan mo be. ² Dhali imanciƙ a'di gwo doƙi a'di gwo mo ki: Rabbi, kaja miiki miinthus mo, wathi/ yansan 'taa? walla icom mo, ki a'di dho'thkunu ka ja'da/ kan mo? ³ Yesu ki thoƙ gwo mo ki: A'di yisa ita miinthus gi wathi/ yan mo walla icom mo, hili ki mii ma Arungimis minu ƙor eya tente/ e a'di mo be. ⁴ Ana ƙucu ki mii mii gi a'di jin hashki aha/ mo, ki mo di'd ki montee naskina/ mo. Ki mo midi ta mon'thiny mo tani wathin ƙal 'deƙ kamu/ midi mola ƙu'c mii mo be. ⁵ Me'd jin dika/ e mony'cesh yan mo

* **8:57** ƙamsiin

tani aha/ tana monkush gi 'kwaniny'cesh mo be. ⁶ Me'd jin okina a'di gwo wakansan mo tani a'di ki 'tak manya/ a'cesh mo dhali 'thoka je ki manya/ mo dhali gwa'c wathi/ e ka je mo be, ⁷ mmo/o a'di gwo mo ki: Yaku/ mo ma mmolam eya Al Yi'de/ Siluwaam mo (a'di jin ta 'pemen gwo jin onu mo ki: a'di hashkunu mo). Wakan a'di yaki'd mo dhali lamki'd mo dhali dokki'd ka nyan'ko'd mo mmomish mo mo be. ⁸ Dhali imanmiiya tu'c dhali uni gwansan kun mishki a'di ntwa/a/ mo mmotana a'di aman'tho to mo tani uni o gwo mo ki: Dina a'di ki ta wathi/ yansan a'di jin ca'bki'd dhali 'tho to mo? ⁹ Kun tiya o gwo mo ki: A'di ta a'di be. Kun tiya o gwo mo ki: Yisa, hili a'di wana e ki a'di mo. A'di ki o uni gwo mo ki: Aha/ tana wathi/ mo be. ¹⁰ Uni ki o a'di gwo mo ki: Dhali em pini mishu ka'd kataye? ¹¹ A'di ki thok gwo mo ki: Wathi/ jin yuku ka Yesus a'di 'thokki'da je mo dhali gwa'c aha/ em pem mo dhali o aha/ gwo mo ki: Yaku/ mo eya Siluwaam mo dhali lam mo. Wakan aha/ yakina mo dhali lam mo dhali aha/ bu'thkina momish mom pem mo be. ¹² Uni ki o a'di gwo mo ki: Mane a'di mane? A'di ki thok gwo mo ki: Aha/ mola a'di mo be.

'Kwani Parisiyiin Uni Theke'thki Gwo mo Gom Mo jin Waçuwa Waç ki E mo

¹³ Dhali uni ki susi wathi/ e 'Kwani Parisiyiin mo, a'di jin taki'da ja'da/ 'thissa/ mo be. ¹⁴ Dhali a'di ta'da cim ma pesu/ jin miikin ma Yesusa je mo dhali ka'd a'di em piti mo be. ¹⁵ Dhali 'Kwani Parisiyiin dok/e ki dot a'di gwo mo ki a'di mishi bu'th momish mom piti kata mo. Dhali a'di ki

o uni gwo mo ki: A'di karki'da je e em pem mo dhali aha/ lamkina mo tani aha/ mishkina mo mo be. ¹⁶ Dhali 'Kwani Parisiyiina tiya ki o gwo mo ki: Wathi/ yansan diki di 'peni Arungimis mo ba/ haali/ a'di diki kara cim ma pesu/ ki jin kogu mo. Hili kun tiya o gwo mo ki: A/ki wathi/ jin ta'da manmii miinthus midi mish miimer gi wakansan mii mowa? Mondher bwa di'di bwaman uni mo be. ¹⁷ Wakan uni dok/e ki o wathiny ja'da/ gwo mo ki: Gwo gi wakata i/ona /e gom a'di mo me'd jin ka'dkina a'di /e e mo? A'di thok gwo mo ki: A'di ta'da manci gwo ma Arungimis mo be.

¹⁸ Dhali 'Kwani Yahuuda/ 'koki gam gwo is ki a'di taki'da ja'da/ mo dhali ki a'di bu'thki momish mo mo ntagi uni ki yuk icom gi wathi/ jin bu'thki momish mom piti mo be. ¹⁹ Dhali uni ki dot uni gwo mo ki: A/yan ta ya/m buma, a'di jin ona um ki a'di dho'thkunu ka ja'da/ mo? Ba a'di mishi mo mo kata shwane/? ²⁰ Icom thokki gwo mo ki: Aman misha ki a'di yansan ta ya/m bam mo dhali a'di dho'thkunu ka ja'da/ mo be. ²¹ Bahili a'di mishi mo kata shwane/ sa/? Aman mola mo walla aman 'konaki mish a'di jin ka'dki em piti mo. Doti a'di mo ma. A'di cana yil mo. A'di midi o gwo gom is piti mo be. ²² Icom oki gwo wakansan mo haali/ uni ko/ki 'Kwani Yahuuda/ mo haali/ 'Kwani Yahuuda/ thosonki gwo mo jin gamu me'd mo wakki/ wathin tal 'deñ kamu/ midi 'taki pi gwo gom a'di mo mmo/o ki a'di ta'da Kristhos mo tani a'di minu ur ka pije/ 'peni gu'b gi montul is buni mo be. ²³ A'di ta gwo jin ona icom gwo mo wakan mo ki: A'di cana yil mo be. Doti a'di mo ma.

²⁴ Wakan dok/e me'di su/ mo tani uni ki yuk

wathi/ jin taki'da ja'da/ mo dhali o a'di gwo mo ki: Ciya Arungimis mom'bor bwa i is mo ma. Aman misha ki wathi/ yansan ta'da manmii miinthus mo be. ²⁵ A'di ki thoƙ uni gwo mo ki: Waƙki/ a'di ta'da manmii miinthus mo tani aha/ mola mo be. Jasi ton ƙal 'de/ a'di imishka/ mo ba/ me'd jin taka/ ja'da/ mo tani aha/ misha mo shwane/ mo be. ²⁶ Uni ki thoƙ a'di gwo mo ki: Ki a'di mii'da ta i /e mo? Ki e ƙa'da a'di /e kata mo? ²⁷ A'di ki thoƙ uni gwo mo ki: Aha/ ƙorkina um gwo mo hila/ dhali um ushki gwo cik moyi. Ba tinta inƙapa um a'di mmocik dok/ e sa/? Um si'da/ nƙapan mmowar ki imancik a'di gwo mo 'taa? ²⁸ Dhali uni sorki a'di mo mmo/o gwo mo ki: /E a'di itana mancik a'di gwo mo. Hili aman tana imancika Musa gwo mo be. ²⁹ Aman misha ka Arungimis ƙorki'da Musa gwo mo. Hili gom gwo gi wathi/ yan mo tani aman mola mo mo jin yayina a'di 'peni cine/ mo be. ³⁰ Dhali wathi/ ki thoƙ uni gwo mo ki: Ba mii yansan ta miimer mo be. Ki um 'koki mish mo jin yayina a'di 'peni cine/ mo dhali hili a'di ƙa'dki aha/ em pem mo be. ³¹ Ana misha mo mo ka Arungimis diki cik 'twa/ gi imanmii miinthus mo hili waƙki/ jan 'de/ yin jin ta'da manluƙa Arungimis mo dhali mii bwam piti mo tani Arungimis cikki a'di 'twa/ mo be. ³² Hili 'pena dhamo/ ki suny suny mo me'd jin ƙelkina mony'cesh 'pen mo tani gwo yisa cikkuƙunuwa ki jan ƙal 'deƙ kamu/ ƙa'dki'da kamu/ e mo a'di jin dhodhu ka ja'da/ mo. ³³ Waƙki/ wathi/ yansan midi 'taki diki di 'peni Arungimis mo tani a'di midi 'taki mol toƙ kamu/ mii mo be. ³⁴ Dhali uni ki thoƙ gwo mo ki: /E jin dho'thkunu e miinthus kan mo tani dhali mina /e imish am gwo ƙora? Dhali uni

ki ur a'di ka pije/ mo be.

Aja'da/ gom To gi Shi/in mo

³⁵ Dhala Yesus cikki gwo ki uni urki a'di ka pije/ mo dhali a'di ki gam a'di 'kup mo, dhali a'di ki o a'di gwo mo ki: /E gamki Ya/ ma Arumgimis gwo is mo 'taa? ³⁶ A'di ki thok a'di gwo mo dhali o gwo mo ki: Ki a'di jaye, Tapa, ki aha/ mina gam a'di gwo is mo? ³⁷ Yesus ki thok a'di gwo mo ki: /E mishki a'di mo dhali a'di a'dan be jin torki /e gwo mo be. ³⁸ A'di ki thok a'di gwo mo ki: Tapa, aha/ gamkina gwo is mo. Dhali a'di ki lun a'di mo be. ³⁹ Dhala Yesus ki o gwo mo ki: Gom gwon dwall mo tani aha/ pu'dkina i mony'cesh yansan mo, ki uni gwansan kun 'koki mish mo mo tani mini 'taki mish mo mo, dhali uni gwansan kun mishi mo mo tani mini war ka ja'da/ mo be. ⁴⁰ 'Kwani Parisiyiina tiya 'dishkin mo mmocik gwo jin ona a'di mo dhali uni ki o a'di gwo mo ki: A/am si'da/ de itana ja'da/ de? ⁴¹ Yesus ki thok uni gwo mo ki: Wakki/ um mini 'taki ta ja'da/ mo tani um mini 'taki dar gi mii 'ba/ mo, hili shwane/ um o gwo mo ki: Aman misha mo mo. Dhali mo kun 'konu ki mii 'ba/ mo tani ishkin e um mo be.

10

Gwom 'Bi'th/e goma Goŋ Ka'bal mo

¹ Ka jin gana/, ka jin gana/ aha/ ona um ki a'diyin jin diki se ki 'twaŋkala goŋ ka'bal mo, hili ise ki bwaya kamu/ mo tani a'di ta wathin 'di/ mo dhali jin ta'da mandil to mo be. ² Hili a'diyin jin cikki'd ki 'twaŋkal mo tani a'di ta'da manhil ka'bal jin hili ka'bal mo be. ³ Dhali amançor 'twaŋkal mo tani

ka'dki a'di 'twaŋkal mo, dhali ka'bal cikki 'twam piti mo, dhali a'di ki yuk ka'bal pitiŋ gana/ ki gway buni mo dhali shu uni bway ka pije/ mo be. ⁴ Ki a'di suski kum pitiŋ gana/ 'baar mo ka pije/ mo tani a'di ki ya ntwa/a/ ki uni mo dhali ka'bal bathki a'di nsho'k mo haali/ uni mishki 'twam piti mo be. ⁵ Jan kamu/ jin di ki she/ mo tani mina uni 'koki bathi sho'k mo be, hili uni mini so mo 'peni a'di mo haali/ uni 'koki mish 'twa/ gi 'kwanin tiya mo be. ⁶ Gwom pok yansan tor ma Yesus uni mo, hili uni 'koki mish gwo 'ban mo, gwo jin okina a'di uni mo be.

Yesus Ta'da Manhil Ka'bal jin 'Boro'd mo

⁷ Wakan Yesus ki o uni gwo dok/e mo ki: Aha/ tora um gwo mo ki: Aha/ tana 'twaŋkal gom ka'bal mo be. ⁸ Aris uni 'baar mo kun iiyini twa/a/ ki aha/ mo tani uni ta 'kwanin 'di/ mo dhali kun ta imandil to mo. Hili ka'bal 'koki ci bwa 'kup ki uni mo be. ⁹ Aha/ tana 'twaŋkal mo. Wakki/ jan tal 'den kamu/ midi seyu/ i aha/ mo tani a'di minu woŋh mo dhali midi seyu/ bwaman mo dhali ya ka pije/ mo dhali gama shon dhii/i'd mo be. ¹⁰ 'Kwanin 'di/ uni pu'dkin mo mmokwal to jasi 'te/ mo dhali mmo'kosha 'kosh mo dhali mmo'ce'da 'ce'd sho'k mo. Aha/ pu'dkina mo ki uni mini ta gi moŋ'koki/ e mo dhali mmota gi a'di ki nyanye/ mo be. ¹¹ Aha/ tana manhil ka'bal jin 'boro'd mo. Amanhil ka'bal jin 'boro'd ki kar mondiki/ em piti a'cesh gom ka'bal mo be. ¹² Hili a'di jin miŋ to ka guurush mo dhali diki ta manhil ka'bal mo tani dhali ka'bal 'koki ta kum piti mo tani ki a'di parki'da wu e mo mmoyayu/ mo tani a'di ki dhal ka'bal 'pen mo dhali gus mo be dhala wu ki bu'th uni mo dhali

ceker uni bwa mo be. ¹³ A'di guski'd mo haali/ a'di ta'da manmii to ka guurush mo be dhali bwan kamu/ yisa ta a'di pa gom ka'bala. ¹⁴ Aha/ tana manhil ka'bal jin 'boro'd mo. Aha/ misha kum pem mo dhali kum pem mishi aha/ mo be. ¹⁵ Me'd jin mishkin ma Baba aha/ mo tani dhali aha/ misha Ababa mo. Dhali aha/ karkina mondiki/em pema 'cesh gom ka'bal mo be. ¹⁶ Dhali aha/ tana gi ka'bala tiya kun 'koki 'ko eya gon yansan mo. Aha/ mina mii susi uni si'da/ mo, dhali uni mini ci bwa gom 'twam pem mo be. Wakan uni mini ta ama'dinya tal 'de/ mo be dhali amanhil ka'bal midi di 'de/ mo be. ¹⁷ Gom 'kup gwo gi wakan mo tani Ababa enki aha/ mo haali/ aha/ karkina mondiki/ em pema 'cesh mo ki aha/ mina 'taki bu'th a'di ka nyan'ko'd mo be. ¹⁸ Wathin tal den kamu/ yisa di'da jin midi bu'th a'di 'peni aha/ mo, hili aha/ karkina a'diya 'cesh ki bwam pem gana/ mo. Aha/ tana gi mom'bi'th mo mmokar a'diya 'cesh mo dhali aha/ tana gi mom'bi'th mo mmobu'th a'di dok/e mo be. Gwonkan yan bu'thkika/ 'pena Babam pem mo be.

¹⁹ Dhali gwo jin dheru 'kwani bwa mo dok/e diki'd mo e bwan 'Kwani Yahuuda/ mo haali/ gom gwo gwansan mo be. ²⁰ 'Kwanin tiya ka ris o gwo mo ki: A'di ta'd ga ruma 'cesh mo dhali a'di guski'da du mo. Atinta cika um gwom piti mo? ²¹ Kun tiya o gwo mo ki: Gwo gwansan 'koki ta gwo gi wathi/ jin taki'd ga ruma 'cesh mo. A/min ma ruma 'cesh mish ka'd wathiny ja'da/ e mowa?

Yesus Wakina 'Kwani Yahuuda/ mo

²² A'di ta'da ayuk jin yuku ka tul 'kup mo mmokar gu'b gi mondheleladhelel ki she/ mo

(mmokar a'di ki she/ 'ko'di a'di nyonkunu dok/e mo be) e Pa Urushaliim mo be. ²³ A'di ta mondit mo dhala Yesus yaki'd ki sho'k e gu'b gi mond-heleladhelel eya lambalany ma Sulemaan mo be. ²⁴ Wakan 'Kwani Yahuuda/ tulki is i a'di mo dhali o a'di gwo mo ki: /E mini dhu am ki mo gi wakata mmoshi bwa 'kup mo kan? Wakki/ /e tana Kristhos mo tani tori aman gwo shoka 'cesh ka ji sho'k mo ma. ²⁵ Yesus ki thok uni gwo mo ki: Aha/ torkina um gwo mo tani dhali um 'koki gam gwo is mo. Gom mii kun miikika/ ki gway ma Babam pem mo tani uni torki gwo gom aha/ mo be. ²⁶ Hili um 'koki gam gwo is mo haali/ um 'koki ta uni kun cilka/ ki ka'bal pem mo. ²⁷ Ka'bal pem cikki 'twam pem mo dhali aha/ misha uni mo dhali uni bathki aha/ nsho'k mo be. ²⁸ Dhali aha/ cina uni mo'j'koki/e ki sule/ ya ye 'ba/ mo be. Dhali uni mini 'koki 'ce'd sho'k ki sule/ mo. Dhali wathin tal 'denj kamu/ midi diki sul uni mo 'peni me'd pem mo be. ²⁹ Ababam pem a'di jin ciki uni aha/ mo tani a'di ica'd ki uni 'baar mo dhali wathin kamu/ yisa di'da jin midi mish sul uni mo 'peni me'd ma Babam pem mo be. ³⁰ Aha/ dhala Baba, aman tala 'de/ mo be.

³¹ Dhali 'Kwani Yahuuda/ uni 'de'kki wosh mo dok/e mmo'taki 'kosh a'di mo. ³² Yesus thok uni gwo mo ki: Aha/ torkina um miim 'borga/ i e ka ris 'pena Babam pem mo. Dhali gom mii kuna imina umi 'kosh aha/ ki wosh mo? ³³ 'Kwani Yahuuda/ thokki a'di gwo mo ki: Aman mina 'kosh /e ki wosh gom miim 'boro'd yisa hili gom gwo sor jin walkina /e mo, haali/ /e jin ta wathiny'cesh kan mo kar is pini ka Arumgimis mo. ³⁴ Yesus ki thok uni gwo mo ki: A'di dinuki 'kwar mo e gwonkan

bum jin cinu mo mmo/o gwo mo ki: Aha/ ona gwo mo ki: Um a'di itana rumi? ³⁵ Waḱki/ a'di ki yuk uni ka rum, uni kun pu'dkina Gwo ma Arungimis mo (Dhali Gwo ma Arungimis jin 'kwarkunu mo tani minu mol 'ce'd mo be) tani ³⁶ a/um ki o gwo mo ki a'di jin karkina Com ki she/ ki jin kogu mo dhali hashu e mony'cesh mo ki: /E walki gwo sor mo, haali/ aha/ ona gwo mo ki: Aha/ tana Ya/ ma Arungimis mo. ³⁷ Waḱki/ aha/ dinaki mii mii ma Babam pem mo tani dhalki gwom pem ki gam is mo ma. ³⁸ Hili waḱki/ aha/ ki mii uni mo tani ba waḱki/ isi um 'koki gam aha/ gwo is mo tani gami aha/ gwo is gom mii mo ma, ki um mini mish mo mo dhali mish gwo 'ban mo ka Baba a'di diki'd e aha/ mo dhali aha/ eya Baba mo be. ³⁹ Dok/e uni palki mii mo mmobu'th a'di mo, hili a'di yeki'd mo 'peni bwam me'd buni mo be.

⁴⁰ A'di yaki'd dok/e mo mmo'ciṭha/ Al Kumma/ Yi'de/ Uurdun mo e mo yin jin miikin ma Yohaana mii ki yi'de/ ntwa/a/ mo dhali a'di ki ca'bi mun mo be. ⁴¹ Dhali 'kwani ka ris pu'dkini a'di mo dhali uni ki o a'di gwo mo ki: Yohaana diki mii miimer mo tani, hili aris gwo kun okin ma Yohaana gom wathi/ yansan mo tani ta gwoṅ gana/ mo be. ⁴² Dhali 'kwani ka ris gamki a'di gwo is imun mo be.

11

Mowu ma Li/aasar mo

¹ Dhali wathiṅ kamu/ diki'd jin 'ba'thki'd jin yuku gway ka Li/aasar gi Pam Beetaniya mo, a'di jin ta pa ma Mariyam dhali 'bwaham piti ka Martha mo be. ² A'di ta'da Mariyam jin 'koshki Tapa is

ka yina pi'dnan gana/ mo dhali shumut a'di sho'k ka mur'kup ma yim mo, a'di jin 'ba'thkin ma kam piti ka Li/aasar mo. ³Wakan i'bwaham hashki a'di gwo mo mmo/o gwo mo ki: Tapa, a'di jin ena /e mo tani 'ba'thki'd mo be. ⁴Hili ka Yesus cikki gwo yansan mo tani a'di ki o gwo mo ki: 'Pemen 'ba'th yansan yisa ta mowuwa. A'di ta mii gom monyca ma Arungimis mo, wakan ki Ya/ ma Arungimis minu kar ki ca gom a'di mo be.

⁵Dhala Yesus enki'da Martha dhali 'bwaham mo be dhala Li/aasar mo. ⁶Wakan ki a'di cikki gwo gom a'di mmo'ba'thkina a'di mo tani a'di ca'bki'd ka cim su/ naskina/ e mo yin jin dikina a'di nycine/ mo be. ⁷Dhali yan'ko'd a'di ki o gwo yansan e imancik a'di gwo mo mmo/o gwo mo ki: Dhalki ana iina Pa Yahuudiyya mo dok/e. ⁸Dhali imancik a'di gwo ki thok a'di gwo mo ki: Rabbi, 'Kwani Yahuuda/ hila/ uni shwaneyin napki /e mmo'kosh ki wosh mo dhali /e mini ya imun dok/e mana sa/? ⁹Yesus ki thok uni gwo mo ki: 'Kon ma tee ki 'ko 'kume'd i'ce'dka su/ ka tente/ mowa? Wakki/ wathin kamu/ ki ya ki sho'k montee mo tani a'di diki kol mo haali/ a'di parki monkush gi mony'cesh yan e mo be. ¹⁰Hili wakki/ wathin 'de/ ki ya ki sho'k mon'thiny mo tani a'di kolki'd mo haali/ monkush diki di e a'di mo be. ¹¹Wakansan a'di oki gwo mo dhali yan'ko'd tor uni gwo mo ki: Akam bana ka Li/aasar a'di ishki e mo, hili aha/ mina ya mo mmomer a'di e mo 'peni mo/ish e mo be. ¹²Dhali imancik a'di gwo ki o a'di gwo mo ki: Tapa, wakki/ a'di ishki e mo tani a'di mina isi 'bor mo be. ¹³Dhala Yesus a'di oki gwo gom jwam piti mo, hili uni kulumki gwo ibwa mo ki a'di midi si a'di

is 'peni mo/ish e mo be. ¹⁴ Dhali yan'ko'd Yesus ki tor uni gwo ka ji sho'k mo mmo/o gwo mo ki: ALi/aasar, a'di wuki'd mo be. ¹⁵ Dhali gom gway bum mo tani aha/ 'kunykina bwa mo ki aha/ dinaki di imun mo, wakan ki um mini gam gwo is mo. Hili dhalki ana iina i/ii i a'di mo. ¹⁶ Tuuma, a'di jin yuku gway ka 'ci jin dhodhu isu/ mo, a'di o gwo e igarr piti jin nyaka a'di gwo cik mo ki: Dhalki ana iina si'da/ ki ana mina nyak wu ki a'di mo be.

Yesus Ta Mompi dhali Mondiki/e mo

¹⁷ Dhali ka Yesus pu'dki'd mo tani a'di gamki'da Li/aasar, a'di jin diki'di jis jwa ka cim donon hila/ mo be. ¹⁸ Pam Beetaniya a'di 'dishki Pa Urushaliim is mo, dhali si'd piti wana e ki natgini su/ mo be. ¹⁹ Dhali 'Kwani Yahuuda/ tana ris ka ris uni iikina Martha mo dhala Mariyam mo mmomas uni mo isi goma kam buni mo be. ²⁰ Ka Martha cikki gwo ka Yesus pu'dki'd mo tani ayim yaki'd mo dhali rak a'di ibway mo, ka Mariyam diki'd e bwan gu'b mo be. ²¹ Martha ki owa Yesus gwo mo ki: Tapa, wakki/ /e mini 'taki di imahan mo tani akam pem midi 'taki diki wu mo be. ²² Dhali shwane/ isi me'd jin mishka/ ki to yin jin mina /e idot 'peni Arumgimis mo tani Arumgimis midi ci /e a'di mo be. ²³ Yesus ki thoka yim gwo mo ki: Akam pini midi cu mis dok/e mo be. ²⁴ Martha ki thok a'di gwo mo ki: Aha/ mishayi ki a'di midi cu mis dok/ eyi e mompinu ka cim jin 'ko'd mo be. ²⁵ Yesus ki thoka yim gwo mo ki: Aha/ tana mompinu dhali mon'koki/e mo be. A'diyin jin gamki aha/ gwo is mo tani ba a'di jin wuki'd mo tani hili a'di midi di ki e mo be. ²⁶ Dhali a'diyin jin di'd ki e dhali gam

aha/ gwo is mo tani a'di midi diki wu ki sule/ mo. A/gwo yansan gama /e is mo 'te/sana? ²⁷ Ayim ki thok a'di gwo mo ki: Nye, Tapa. Aha/ gama gwo is ki /e tana Kristhos mo jin ta Ya/ ma Arungimis mo, a'di jin midi yayu/ e mony'cesh yansan mo be.

Yesus Gwoki'd mo

²⁸ Ka yim oki gwo yansan mo tani ayim yaki'd mo dhali yuk 'bwaham piti ka Mariyam mo mmo/ o a'di gwo ka kwal is mo ki: Aman'tor Gwo di'di mahan mo dhali a'di yukki /e mo be. ²⁹ Dhali ka yim cikki gwo mo tani ayim cuki mis ki jahanne/ mo dhali ya i a'di mo be. ³⁰ Dhala Yesus diki pu'du/ ipa naskina/ mo, hili a'di diki'd naskina/ e mo yin jin gamkin ma Martha a'di 'kup mo be. ³¹ Ki 'Kwani Yahuuda/ kun 'kokin mo naskina/ e gu'b nyakka yim mo mmomalasa yim mo tani uni parkina Mariyam e mo mmocukina a'di mis ki jahanne/ mo dhali ya ka pije/ mo tani, uni bathkina yimi sho'k mo mmotosh ka yim yaki'd ka pije/ mo mmoko mo e mon'kupaje mo be. ³² Dhali yan'ko'd, aMariyam, ka yim pu'dki'd e mo jin din ma Yesus mo dhali par a'di e mo tani a'di bitki'di sho'k piti mo dhali o gwo mo ki: Tapa, wakki/ /e mini 'taki di imahan mo tani akam pem midi 'taki diki wu mo be. ³³ Ka Yesus parki'da yim e mo mmogwokina a'di mo tani dhali 'Kwani Yahuuda/ kun nyakki pu'd ka yim mo mmoko mo si'da/ tani a'di den ma du mo e shi/in piti mo dhali mur mo. ³⁴ Dhali a'di ki o gwo mo ki: Mane mo jin karkina um a'di mo? Uni ki thok a'di gwo mo ki: Tapa, yayu/ mo ma dhali par e mo. ³⁵ Yesus gwoki'd mo be. ³⁶ Wakan 'Kwani Yahuuda/ oki gwo mo ki: Hili mo

mo ma. A'di enki a'di ijasa! ³⁷ Hili kun tiya 'peni uni oki gwo mo ki: A/bunya/ mina a'di jin mishi wathiny ja'da/ ka'd e mo tani mina a'di 'taki diki mish wathi/ yansan non 'peni mowu mo?

Li/aasar A'di Warkunu Is mo Mmodi ki E mo

³⁸ Dhali yan'ko'd Yesus den ma du mo e shi/in piti dok/e mo dhali a'di pu'dki'd e mon'kupaje mo. A'di ta jis wosh jin 'kolkunu mo dhali wosh karkunu mo mmo'dap a'di 'twa/ mo be. ³⁹ Yesus ki o gwo mo ki: Kaci wosh mo ma. Dhala Martha jin ta 'bwaham gi wathi/ jin wu'd mo tani o a'di gwo mo ki: Tapa, ki mo yan shwanetan mo tani a'di min ma shimi bulabul mo haali/ a'di 'kokin ma cimi doḡon mo mmowu mo be. ⁴⁰ Yesus ki owa yim gwo mo ki: Dika/ ki tor /e gwo mo wakki/ / e mini 'taki gam gwo is mo tani /e mini 'taki par monyca ma Arumgimis e mowa? ⁴¹ Wakan uni ka'cki wosh mo dhala Yesus 'deki em piti ki mis mo dhali o gwo mo ki: Ababa, aha/ 'borkina /e bwa i is mo ki /e cikki aha/ 'twa/ mo. ⁴² Aha/ mishkina ki /e cikki aha/ 'twa/ isa yempa/ mo, hili aha/ okina gwo yansan gom gway gi 'kwani kun doshkin ki 'dishe/ mo ki uni mini 'taki gam gwo is ki /e a'di ihashki aha/ mo be. ⁴³ Ki a'di oki gwo wakansan mo tani a'di cuuki'd ki dhan 'twa/ jin caaca mo ki: Li/aasar, piyu/ ka pije/ mo. ⁴⁴ Wathi/ jin wuki'd mo piki'd ka pije/ mo, me'd piti dhali sho'k piti 'tamkunu is ki burrinyen dhiny e jin kanuwa kan mo dhali bwam/em piti a'di 'tamkunu mo ki burrinye/ si'da/ mo. Yesus ki o uni gwo mo ki: 'Cuki a'di mo ma dhali dhalki a'di ya'd mo.

Awu'th jin Wudhu Apowa Yesus mo

⁴⁵ Wakan 'Kwani Yahuuda/ ka ris ris uni kun iyyin nyakka Mariyam mo dhali kun parki to kun miikina a'di e mo tani uni gamki gwo is e a'di mo be. ⁴⁶ Hili kun tiya 'peni uni, uni iikin mo e 'Kwani Parisiyiin mo dhali torki uni gwo mo gom to jin miikin ma Yesus mo be. ⁴⁷ Wakan igasiis kun can mo dhali 'Kwani Parisiyiin uni tulki 'kwani gi montul is buni is mo dhali o gwo mo ki: Atinta i/a'di imina ana imii mo? Haali/ wathi/ yansan miiki'da ris miimer ka ris mo. ⁴⁸ Wakki/ ana mina dhal a'di mmomii kansan san mo tani aris 'kwani 'baar ka 'dete/ 'dete/ mo mini gam a'di gwo is mo dhali 'Kwani Ruumaniyiin mini iiyu/ mo dhali 'ce'd mom bana jin kogu sho'k mo dhali kal bana mo be. ⁴⁹ Hili jan tal 'den kamu/ 'peni uni mo tani a'di ta'da Kayaapa, a'di jin ta'da gasiis jin ca'd gi yil caan mo, jin oki uni gwo mo ki: Um moli to 'baar mo. ⁵⁰ Um 'koki mish gwo 'ban mo ki a'di ta shi/ miim 'boro'd gom um mo ki wathin tal 'de/ midi 'taki wu mo gom 'kwani mo, dhali ki kal yan ka 'bimpil minu 'taki 'koki 'ce'd sho'k mo be. ⁵¹ A'di diki o gwo yansan 'peni bwam piti 'te/ mo, hili mmotakina a'diya gasiis jin ca'd gi yil caan mo tani a'di oki gwo is mo ka Yesus midi 'taki wu mo gom kal yan mo be. ⁵² Dhali yisa jasi gom kal yan a'di 'cena hili mmotul uci ma Arumgimis isi montal 'de/ mo uni gun cekerkunu bwa mo is'ko'd mo be. ⁵³ Wakan 'pena tee caan mo tani uni gamki 'twa/ 'kup mo gom bway jin mina uni 'taki kar a'di mmowu mo be.

⁵⁴ Wakan aYesus yisa di'd mmoya eya tente/ mo e bwaman 'Kwani Yahuuda/ mo hili a'di yaki'd 'peni mun mo e bampa/ jin 'dish mombwaasho is

mo e bampa/ jin yuk_kunu gway ka Eprayim mo. Dhali a'di ca'bki'di mun nyak_ki imancik a'di gwo mo be.

⁵⁵ Dhali Mompe'kupanyolos gi 'Kwani Yahuuda/ 'dishki'd mo dhali 'kwani ka ris iikin 'peni bampa/ e Pa Urushaliim ntwa/ a/ ki Mompe'kupanyolos mo mmonyon is buni mo be. ⁵⁶ Uni 'kokin mo mmotima tim mo goma Yesus mo dhali mmo/o gwo ka rem 'kup mo me'd jin doshkina uni e gu'b gi mondheleladhelel mo ki: Ki gwo gi wakatinta ikulumkina /e ibwa mo? Ki a'di midi diki yayu/ e montul is yan jin yuku_uwa yuk mo 'taa? ⁵⁷ Dhali igasiis kun can mo dhali 'Kwani Parisiyiin uni kanki gwo mo mmo/o ki wak_ki/ wathin tal 'den kamu/ midi mish mom piti mo tani a'di midi 'taki tor uni gwo mo jin mina uni 'taki bu'th a'di mo be.

12

Yesus 'Koshkunu Is ka Yina Pi'dnanɗ Gana/ mo e Pam Beetaniya mo

¹ Acim 'koni pe'de/ ntwa/ a/ ki Mompe'kupanyolos mo dhala Yesus pu'dki'd e Pam Beetaniya mo e mo jin pikin ma Li/aasar mo a'di jin 'de'kkin ma Yesus 'peni mowu mo be. ² Dhali uni miiki a'di tonte/ mo. Martha a'di miiki'da tu'c mo, hila Li/aasar a'di ta jan tal 'de/ e bwam uni gwansan kun 'kokina tharabeesa nyak_ki a'di mo be. ³ Mariyam bu'thki'da yina pi'dnanɗ gana/ jin 'bitha yol she/ ki 'bi'th mo jin din ma ratul 'de/ mo be. Dhali a'di ki 'kosh sho'k ma Yesus mo dhali shumut a'di sho'k ka mur'kup piti mo, dhali gu'b a'di 'tu'dkunu mo ka shim ma pi'dna/ mo be. ⁴ Hila Yahuusa Iskariyuuti a'din tal

'de/ 'peni imanciƙ a'di gwo mo (a'di jin midu 'ciƙh a'di is ki gwo mo) o gwo mo ki: ⁵ Atinta 'konuki yola pi'dna/ yansan ka riyaal iss* 'kwanimpa i'kume'd mo dhali ciƙi 'kwani kun hatha'ko'd mo? ⁶ Gwo yansan ona a'di, yisa mmotan ma du a'di pa yisa gom 'kwani kun hatha'ko'd mo, hili haali/ a'di ta'da 'di/ mo, dhali mmotana a'di ka jisilaan ma guurush mo tani a'di ki pil mo ki 'pen mo mmo'do uni mo. ⁷ Yesu ki o gwo mo ki: Dhalka yim mo ma. Dhalka yim kar a'di igama tee jin minu kan aha/ mo. ⁸ 'Kwani kun hatha'ko'd 'koni um isa yempa/ mo, hili um mini 'koki ta gi aha/ isa yempa/ mo.

Awu'th jin Wudhu Apowa Li/aasar mo

⁹ Dhana waambuhany 'Kwani Yahuuda/ ka ris da/arki gwo mo ki a'di di'di mun mo tani dhali uni pu'dkin mo, yisa jasi 'te/ gom gway ma Yesusa, hili si'da/ mmopara Li/aasar e mo a'di jin 'de'kkina a'di 'peni mowu mo be. ¹⁰ Wakan igasiis kun can mo thosonki gwo mo mmokara Li/aasar mmowu si'da/ mo be, ¹¹ haali/ gom gway gi a'di mo tani 'Kwani Yahuuda/ ka ris 'kokini mo/ii mo dhali gama Yesu gwo is mo be.

Mo jin Pinu Mii E mo Mmociƙ Pa Urushaliim mo

¹² Dhali ka tee jin 'ko'd mo tani awaambuhany 'kwani uni pu'dkin e mo ma yuƙ jin yuƙu ka tul 'kup mo mmociƙkina uni gwo ka Yesu midu pu'dku/ e Pa Urushaliim mo be. ¹³ Wakan uni k̄wa/ kina biny jeth̄kum mo dhali ii mo mmorak̄ a'di ibway mo mmocuu gwo mo ka: Hosanna. Mom'bor mii gom a'di jin pu'dki'd ki gway gi Tapa mo, isa Malik̄ gi 'Kwani ma Israyiili. ¹⁴ Dhala Yesu

* 12:5 miyyateen

a'di gamki ari thuluny mo dhali mer a'di apo/ mo me'd gwo jin 'kwarkunu mo ki:

¹⁵ Dhalku/ is ki ko/ mo, 'bwa/ ma Sihyuun.

Hili mo mo ma. Amalik pini a'di pu'dki'd mo mmomer ari thulunya po/ mo be.

¹⁶ Imancik gwo 'koki mish gwo yansan 'bani twa/ a/ mo be. Hili ka Yesus karkunu cam piti eya tente/ mo tani dhali yan'ko'd uni kakina gwo yansan e mo jin 'kwarkunu mo gom a'di mo dhali jin miikunu mo gom a'di mo be. ¹⁷ Dhala waambuhany 'kwani 'kokin nyakki a'di mo me'd jin yukkina a'di aLi/aasar 'peni jis jwa mo dhali 'de'k a'di 'peni mowu mo tani uni o gwo mo gom a'di mo be.

¹⁸ Dhali 'kup gwo a'dani, a'di iikin ma waambuhany 'kwani mo mmorak a'di ibway mo mmocikina uni gwo mo gom miimer yansan jin miikina a'di mo be. ¹⁹ Dhali yan'ko'd 'Kwani Parisiyiin oki gwo ka rem 'kup mo ki: Misha uma, um moli ton kamu/ mii mo, hili aris 'kwaniny'ceshi 'baar mo iikin mo mmobath a'di nsho'k mo be.

Ya/ gi 'Kwani Minu Mii 'De'k mo

²⁰ Dhali e bwaman uni gwansan kun iikin ka gagamis mo mmolon ka cim jin yukuwa yuk mo tani unin tiya gwahan ita 'Kwanin Griki mo be.

²¹ Wakan uni gwansan pu'dkina Pilibbus mo, a'di jin ta wathi/ 'peni Pam Beetsayda e Pany Jaliil mo, dhali uni o a'di gwo mo ki: Tapa, aman ona bwayi mmopara Yesus e mo be. ²² Dhala Pilibbus yaki'd mo dhali torca Andaraawus gwo mo. Dhala Andaraawus yaki'd mo nyakka Pilibbus mo dhali uni torkina Yesus gwo mo be. ²³ Dhala Yesus ki thok uni gwo mo ki: Mo pu'dki'd mo gom Ya/ gi 'Kwani

ki a'di minu kar ca eya tente/ mo be. ²⁴ Ka jin gana/ ka jin gana/ aha/ ona um gwo mo ki: Isi ciki/ waḱki/ emen pos diki biṭa 'cesh dhali wu mo tani a'di midi di a'di 'de/ mo. Hili waḱki/ a'di ki wu mo tani a'di midi dho'th maman kagahara mo be. ²⁵ A'diyin jin enki mondiki/em piti mo tani midi this a'di e mo, dhali a'diyin jin shi/ki mondiki/em piti i e mo e mony'cesh yansan mo tani a'di midi kar a'di ntagi mondiki/e ki sule/ ya ye 'ba/ mo. ²⁶ Waḱki/ wathin ṭal 'deṅ kamu/ midi mii aha/ to mo tani a'di midi mii baḥ aha/ nsho'k mo be. Dhali mo yin jin miga/ di mo tani a'di imina ciṅkinam pemi di si'da/ mo be. Waḱki/ wathin ṭal 'deṅ kamu/ midi mii aha/ to mo tani Ababa midi taḱ a'di mo be.

²⁷ Dhali shwane/ aḱashiram pem tocu bwa mo, dhali aha/ mina i/o kata mo? Ababa. /E ki woḥi aha/ 'peni mo yansan mowa? Yisa. Haali/ gom 'kup mii yan mo tani aha/ pu'dkina mo e mo yansan mo be. ²⁸ Ababa, kari /e gway pini ki ca mo. Dhali yan'ko'd 'twa/ pu'dki'd 'peni momis mo mmo/o gwo mo ki: Aha/ karkina a'di ki ca mo dhali aha/ mina kar a'di ki ca dok/e mo be. ²⁹ Dhala waambuhany 'kwani kun doshkin ki 'dishe/ cikki a'di mo dhali okin ki a'di ta'da sho'k jin dorki'd mo. Kun tiya o gwo mo ki: Aman'doyu gwo a'di ṭorki gwo e a'di mo be. ³⁰ Dhala Yesus ki thoḱ gwo mo ki: 'Twa/ yansan pu'dki'd gom gway bum mo, yisa gom gway pema. ³¹ Dhali mo jin minu tor gwo 'twa/a 'cesh gi gwon dwall e mony'cesh yansan mo tani a'di pu'dki'd mo. Dhali tapa ma ruma 'cesh yansan minu biṭ ka piḱe/ mo be. ³² Dhali aha/, ki aha/ minu 'de'k mo 'peni mony'cesh yan mo tani aha/ mina dira ris 'kwani 'baar mo e is

pem mo be. ³³ A'di oki gwo yansan mo mmotor 'pemen jwa jin mina a'di wu mo be. ³⁴ Dhala waambuhany 'kwani thokki a'di gwo mo ki: Aman cikina gwo mo 'peni gwonkan jin cikunu mo ka Kristhos midi ca'b ki sule/ sule/ mo. Ba /e o gwo kan mana ki Ya/ gi 'Kwani minu mii 'de'k mo? Ki Ya/ gi 'Kwani jana a'dan? ³⁵ Yesus ki thok uni gwo mo ki: Monkush midi nyak di e um ari'ceenne/ mo. Iiyi/ um mo ki monkush di'd naskina/ mo, isi ciki/ ki mondhurumi'd midi diki kum um mo. A'diyin jin yaki'd e bwam mondhurumi'd mo tani diki mish mo jin yakina a'di mo be. ³⁶ Ki um ta gi monkush mo tani gami gwo is e monkush mo ki um mini 'taki war ki iya/ gi monkush mo be.

'Kwani Yahuuda/ kun Dar gi Gwoḡ Gam Is mo

Ka Yesus oki gwo yansan mo tani a'di yaki'd mo dhali bag is piti 'peni uni mo be. ³⁷ Ba a'di miiki miimer ka ris ibwambori uni mo tani hili uni 'koki gam a'di gwo is mo be. ³⁸ A'di ta gwo jin okin ma manci gwo ma Arungimis kadhamo/ mo jin ta'da Ishaya mo jin minu thim moyi jin o gwo mo ki:

Tapa, kaja gamki gwom bana jin cinu is mo dhali eya ja torkunu abi gi Tapa i e mo?

³⁹ Wakan uni mol a'di gwo gam is mo be. Haala Ishaya dok/e o gwo mo ki:

⁴⁰ A'di 'dapki uni em buni mo mmota ja'da/ mo dhali 'bi'thki uniya dum buni mo, isi ciki/ ki uni mini 'taki par e ki em buni mo dhali nyith ka dum buni mo,

dhali tu'k mo gom aha/ mmowaç uni mo be.

⁴¹ Ishaya oki gwo yansan haali/ a'di mishki mony-cam piti mo dhali o gwo gom a'di mo be. ⁴² Bahili

'kwani ka ris isi uni gun ta gi moshirr mo tani gamki a'di gwo is mo, hili gom monko/ is gom 'Kwani Parisiyiin mo tani uni 'koki pi gwo mo be, isi ciki/ uni minu 'taki ur ka pije/ 'peni gu'b gi montul is buni mo be. ⁴³ Haali/ uni enki montak 'peni 'kwani mo mmodhal montak 'peni Arumgimis e i is mo.

Gwo ma Yesus jin Midi Ta Gwo gi Dwalli 'Kwani mo

⁴⁴ Dhala Yesus cuuki'd kagahara dhali o gwo mo ki: A'diyin jin gamki aha/ gwo is mo tani diki gam aha/ gwo is jasi 'te/ mo, hili a'di gamki a'di jin hashki aha/ gwo is mo be. ⁴⁵ Dhali a'di jin parki aha/ e mo tani parki a'di jin hashki aha/ e mo. ⁴⁶ Aha/ pu'dkina mo mmota monkush ma 'cesh yan mo ki a'diyin jin midi gam gwo is e aha/ mo tani midi diki tikir di mo e mondhurumi'd mo be. ⁴⁷ Wakki/ wathin tal 'deŋ kamu/ cik gwo jin oka/ mo dhali diki dhu uni mo tani aha/ dinaki dwall a'di gwo mo, haali/ aha/ dinaki pu'du/ mo mmodwall 'kwaniny'cesh gwo mo, hili mmowoth 'kwaniny'cesh mo be. ⁴⁸ A'diyin jin ushki aha/ mo dhali diki bu'th gwom pem jin oka/ mo tani a'di ta gi jan tal 'deŋ kamu/ jin midi dwall a'di gwo mo. Gwo jin oka/ mo tani a'di midi ta gwon dwall piti ka cim jin 'ko'd mo. ⁴⁹ Haali/ aha/ dinaki o gwo 'peni moshirr pem gana/ mo. Ababa jin hashki aha/ mo tani a'di ki is piti ciki aha/ gwonkan jin 'kwarkunu mo gom gwo jin miga/ i/o mo dhali gwo jin miga/ itor mo. ⁵⁰ Dhali aha/ misha gwonkan piti jin 'kwarkunu mo ki a'di ta gwo gi mondiki/ e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo. A'di jin oka/ mo tani okika/ me'd jin kankin ma Baba aha/ gwo mo be.

13

Yesus Lamki Imancik A'di Gwo Sho'k mo

¹ Dhali ntwa/a/ ki mo jin yukuwa yuk ka tul 'kup ki Mompe'kupanyolos mo tani aYesus mishki'd ki mom piti pu'dki'd mo jin mina a'di ya mo 'peni mony'cesh yansan e com mo tani, a'di enki kum piti kun 'kokin e mony'cesh yansan mo, a'di enki uni ntagi 'pemen mo be. ² Dhali ki tonte/ muru shwa mo tani ki tapa ma ruma 'cesh 'baarki gwo kar mo eya du ma Yahuusa Iskariyuuti mo, a'di jin ta ya/ ma Simaan mo mmo'cith a'di is ki gwo mo tani, ³ Yesus mmomishkina a'di ki Com ciki'da ris to 'baar mo e me'd piti mo dhali mmopu'dkina a'di 'peni Arumgimis mo dhali mmomina a'di doka Arumgimis ka nyan'ko'd mo tani ⁴ a'di cuki mis mo 'peni tonte/ mo, dhali a'di 'cu'ki burrinyem pom piti mo mmokara 'cesh mo dhali a'di ki dek burrinye/ gi imanmiiya tu'c e empa'd piti mo. ⁵ Dhali yan'ko'd a'di ki wol yi'de/ e bwam ma sahan mo dhali tel mii 'pen mo mmolam imancik a'di gwo sho'k mo dhali shumut uni sho'k ki burrinye/ gi imanmiiya tu'c jin hitha a'di e empa'd mo be. ⁶ A'di pu'dki'da Simaan Buterus mo dhala Simaan Buterus ki o a'di gwo mo ki: Tapa, /e mini lam aha/ sho'k pem 'taa? ⁷ Yesus ki thok a'di gwo mo ki: To jin miiga/ shwane/ tani dina /e ki mish mo, hili n'ko'd mo tani /e mini mish gwo yan 'ban mo be. ⁸ Buterus ki thok a'di gwo mo ki: /E mini diki lam aha/ sho'k pem ki sule/ sule/ mo ba/. Yesus ki thok a'di gwo mo ki: Wakki/ aha/ dinaki lam /e mo tani /e diki ta gi monkamu/ e aha/ mo be. ⁹ Simaan Buterus ki thok a'di gwo mo ki: Tapa, jasi

sho'k pem 'te/ yisa, hili me'd pem si'da/ mo dhali 'kup mo be. ¹⁰ Yesu ki thoꝓ a'di gwo mo ki: Adiyin jin upkunu mo tani midi mii diki mii ta gi mo jin minu lam a'di mo isi ciki/ jasi sho'k piti mo, hili a'di dhelelki'd ka 'kup kulu/ mo be. Dhali um dhelelkin mo tani, hili yisa umi 'baar mowa. ¹¹ Haali/ a'di mishki a'di jin midi 'cith a'di is ki gwo mo. A'di i/ ona a'di gwo gi wakan mo ki: Umi 'baar mo yisa idheleladhelel mo.

¹² Ki a'di lamki uni sho'k buni mo tani dhali a'di bu'thki burinyem piti ka nyan'ko'd mo dhali ca'b e mom piti mo, dhali a'di ki o uni gwo mo ki: Um mishi 'pemen miin gwo yansan jin miiga/ gom um mowa? ¹³ Um yukki aha/ ka Manꝓor Gwo dhali ki Tapa mo. Dhali miim bum 'boro'd be haali/ aha/ wana kan mo be. ¹⁴ Wakki/ aha/ wana kan mmota Tapa mo dhali Amanꝓor Gwom bum mo lamki um sho'k mo tani um si'da/ ka ba/ imini lam sho'k ka gam 'kup mo be. ¹⁵ Haali/ aha/ cikina um she/um mii mo ki um si'da/ mini 'taki mii mii me'd aha/ mo me'd jin miika/ gom um mo be. ¹⁶ Ka jin gana/, ka jin gana/ aha/ tora um gwo mo ki cinjina/ yisa ica'd ki tapam piti mo yisa, walla a'di jin hashu mo tani yisa ica'd ki a'di jin hashki a'di mowa. ¹⁷ Wakki/ um mini mish gwo gwansan mo tani mom'bor mii 'te/ ba/ gom um mo wakki/ um mini mii uni mo be. ¹⁸ Aha/ dinaki tor gwo gom umi 'baar mo. Aha/ misha uni gun kwanyka/ mo, a'di jin mina Gwo ma Arumgimis jin 'kwarkunu mo ki a'di minu thim moyi ki: A'di jin shwaki maam pem a'di 'de'kki 'penatinꝓilan sho'k piti apo/ aha/ mo. ¹⁹ Aha/ tora um gwo shwane/ ntwa/a/ mo ki mo diki bu'th mo mo, wakki/ a'di ki bu'th mo mo tani um ki gam

gwo is ki aha/ tana a'di mo be. ²⁰ Ka jin gana/, ka jin gana/ aha/ ona um gwo mo ki: A'diyin jin midi bu'th jan tal 'den kamu/ 'peni bwam uni kun hashka/ mo tani a'di bu'thki aha/ mo, dhali a'di jin bu'thki aha/ mo tani a'di bu'thki a'di jin hashki aha/ mo be.

Mo jin Minu 'Citha/ Yesus Is ki Gwo mo Torkina A'di Itwa/a/ mo

²¹ AYesus oki gwo wakansan mo tani a'di murkin ma du mo e shi/in mo dhali te gwo shoka 'cesh mo ki: Ka jin gana/, ka jin gana/ aha/ ona um gwo mo ki: Jan tal 'den kamu/ 'peni um midi 'cith aha/ is ki gwo mo be. ²² Dhali imancik gwo uni sugkin ki e ka rem 'kup mo mmomolkina uni wathi/ jin okina a'di mo be. ²³ Jan tal 'de/ 'peni imancik a'di gwo mo a'di jin enkin ma Yesus mo mmo/ishkina a'di ki 'dishe/ eya bor ma Yesus mo be. ²⁴ Wakan Simaan Buterus wukka a'di ki 'kup mo dhali o gwo mo ki: Tori aman wathi/ jin okina /e mo ma. ²⁵ Wakan mmo/ishkina a'di abor ma Yesus ki 'dishe/ mo tani a'di ki o a'di gwo mo ki: Tapa kaja sa/? ²⁶ Yesus ki thok gwo mo ki: A'di ta a'di jin miga/ cika gabul maanj_kuthu'd yan mo ki aha/ mina 'thupki a'di mo be. Wakan ki a'di 'thupki a'di agabul maanj_kuthu'd mo tani a'di ki ciki a'di ka Yahuusa jin ta ya/ ma Simaan Iskariyuuti mo be. ²⁷ Dhali yan'ko'd ka gabul maanj_kuthu'd mo tani Setaan seki'da dum piti mo. Yesus ki o a'di gwo mo ki: A'di jin mura /e imii mo tani miyi a'di ki jahanne/ mo ma. ²⁸ Dhali jan tal 'den kamu/ jin di'da tharabeesa yisa mishki 'pemen gwowa, kata okina a'di a'di kan mo. ²⁹ Kun tiya toshkin haali/ Yahuusa ta'd ga jisilaan ma guurush mo tani on

ka Yesus torki a'di gwo mo ki: Yoli tonte/ kun mina ana mii ta goma yuk jin yuku ka tul 'kup mo, walla ki a'di midi 'taki ci to gom 'kwani kun hatha'ko'd mo be. ³⁰ Wakan 'ko'da gabul maan̄kuthu'd jin bu'thkina a'di mo tani a'di ki jahanne/ yaki'd ka pije/ mo, dhali mo ta mondhurumi'd mo be.

Gwoŋkan Ta jin This jin 'Kwarkunu mo

³¹ Ki a'di yaki'd ka pije/ mo tani Yesus ki o gwo mo ki: Shwane/ Ya/ gi 'Kwani karkunu ca eya tente/ mo, dhali e a'di mo tani Arumgimis karkunu ki ca mo be. ³² Waḱki/ Arumgimis karkunu ki ca mo e a'di mo tani Arumgimis si'da/ minu kar ki ca mo e is piti mo dhali midi kar a'di ki ca hila/ mo be. ³³ Ushi uciya, aha/ dina um jasi ari'ceenne/ mo. Um mini n̄ap aha/ mo dhali me'd jin okika/ 'Kwani Yahuuda/ gwo mo, wakan si'da/ tani shwane/ aha/ ona um gwo mo ki: Mo yin jin miga/ ya icine/ mo tani mina um mol iiyu/ icine/ mo be. ³⁴ Gwoŋkan jin ta jin this jin 'kwarkunu mo tani a'di cikika/ um mo ki um mini en ka rem 'kup mo, isi me'd jin enka/ um moyi, ki um si'da/ mini en ka rem 'kup mo be. ³⁵ Gom 'kup mii yansan kan mo tani aris 'kwani ka ris mini mish ki um ta imancik̄ gwom pem mo waḱki/ um enen ka rem 'kup mo be.

Mo jin Waḱ ma Buḱerus Gwo mo Torkunu Itwa/a/ mo

³⁶ Simaan Buḱerus ki o a'di gwo mo ki: Tapa, ki mana imina /e iya mo? Yesus ki thoḱ a'di gwo mo ki: Mo yin jin miga/ ya mo tani /e mini mol aha/ baḱhi sho'k shwane/ mo. Hili /e mini baḱh aha/ nsho'k ḱ'ko'd mo be. ³⁷ Buḱerus ki o a'di gwo mo ki: Tapa, jan ta imiga/ mol /e baḱhi sho'k shwanetan

mo? Aha/ mina kar mondiki/em pema 'cesh gom /e mo be. ³⁸ Yesu ki thoḵ a'di gwo mo ki: A/e mini kar mondiki/em pini a'cesh gom aha/? Ka jin gana/, ka jin gana/ aha/ tora /e gwo mo ki: Ka dhongola ḡwa diki ko e mo tani ntagi /e mini waḡ aha/ gway me'di kwara mo be.

14

Yesu Ta Bway Tagi Com mo

¹ Dhalku/ki dhu adum bum ki mur mo ma. Gami um gwo is eya Arungimis mo dhali gami aha/ gwo is si'da/ mo. ² E gu'b ma Babam pem mo tani mo jin minu 'ko tana ris mo. Wakki/ a'di midi 'taki diki wakan mo tani a/miga/ 'taki tor um gwo ki aha/ yana ya mo mmothoson mo gom uma? ³ Dhali ki aha/ mina ya mo dhali thoson um mo tani aha/ mina doḵu/ doḵ/e dhali 'do um nyakki aha/ mo ki mo yin jin miga/ di nycine/ mo tani a'di imina umi 'ko si'da/ mo be. ⁴ Dhali mo yin jin yakika/ iya mo tani misha um mo dhali bway misha um si'da/ mo be. ⁵ Tuuma ki o a'di gwo mo ki: Tapa, aman 'konaki mish mo jin yana /e iya mo. I/aman misha bway imana? ⁶ Yesu ki thoḵ a'di gwo mo ki: Aha/ tana bway dhali gwon gana/ dhali mondiki/ e mo. Wathin tal 'den kamu/ midi diki yayu/ eya Baba, hili jasi e aha/ mo be. ⁷ Wakki/ um mini 'taki mish aha/ mo tani um mini 'taki misha Babam pem si'da/ mo be. 'Peni shwane/ um mishki a'di mo dhali um parki a'di e mo be.

⁸ Pilibus ki o a'di gwo mo ki: Tapa, tor am Ababa i e mo ma, dhali aman minu te mo be.

⁹ Yesu ki o a'di gwo mo ki: Aha/ dina i /e ki rash rash kan mo dhali dina /e ki mish aha/ naskina/

Pilibbus? A'di jin parki aha/ e mo tani parki'da Baba e mo. Ba kata ona /e ki: Tor am Ababa i e mo? ¹⁰ Dina /e ki gam gwo is ki aha/ dina eya Baba dhali Ababa di'd e aha/ 'taa? Gwo kun oka/ um mo tani aha/ dinaki o a'di ki moshirr pem gana/ mo. Hili Ababa jin ca'bki'd e aha/ mo tani a'di miiki miim piti mo be. ¹¹ Gami aha/ gwo is mo ki aha/ dina eya Baba mo dhala Ababa di'd e aha/ mo, walla gami aha/ gwo is gom gway gi mii mo 'te/.

¹² Ka jin gana/, ka jin gana/ aha/ ona um gwo mo ki a'di jin gamki aha/ gwo is mo tani midi mii mii si'da/ kun miika/ mo, dhali mii kun can ki gwansan mo tani mina a'di imii mo haali/ aha/ yana ya Ababa mo be. ¹³ Ma to yin jin mina umi doṭ ki gway pem mo tani aha/ mina mii a'di mo, ka Baba minu kar ca eya tente/ e Ya/ mo be. ¹⁴ Waḱki/ um mini doṭ aha/ ton tiya ki gway pem mo tani aha/ mina mii uni mo be.

Gwo jin Onu Is gom Shi/in Dheleladhelel mo

¹⁵ Waḱki/ um eni aha/ mo tani um mini dhu gwoṅkan pem kun 'kwarkunu mo be. ¹⁶ Dhali aha/ mina doṭa Baba mo dhali a'di midi ci uma Manmalasa kamu/ mmodi e um ki sule/ sule/ mo be, ¹⁷ isi a'diyi jin ta Shi/in gi gwoṅ gana/ mo, a'di jin molkina 'kwaniny'cesh bu'th mo haali/ uni 'koki mish a'di mo walla 'koki nyith a'di mo. Um mishki a'di mo haali/ a'di ca'bki'd nyakki um mo dhali midi di e um mo be.

¹⁸ Aha/ mina diki dhal um ka dhipa mo. Aha/ mina yayu/ i um mo be. ¹⁹ Shini naskina/ dhali 'kwaniny'cesh mini 'koki par aha/ e doḱ/e mo. Hili um mishki aha/ mo. Haali/ aha/ dina ki e mo tani um si'da/ mini 'ko ki e mo be. ²⁰ Ka cim caan tani

um mini mish ki aha/ dina eya Babam pem mo dhali um e aha/ mo dhali aha/ e um mo be. ²¹ A'di jin ta gi gwoṅkan pem kun 'kwarkunu mo dhali jin dhu uni mo tani a'di be ita ji gi eni aha/ mo be. Dhali a'di jin eni aha/ mo tani a'di min ma Babam pemi en mo dhali aha/ mina en a'di mo dhali ṭor a'di is pem i e eya tente/ mo be. ²² Yahuusa a'di jin ta'da Iskariyuuti yisa, a'di ki thoḳ a'di gwo mo ki: Tapa, kata a'di imina /e iṭor is pini eya tente/ e am mo dhali diki ṭor 'kwaniny'cesh mo? ²³ Yesus ki thoḳ a'di gwo mo ki: Waḳki/ wathi/ midi en aha/ mo tani a'di midi dhu gwom pem mo, dhali Ababam pem midi en a'di mo, dhali aman mina iiyu/ mo i a'di mo dhali mii moṅ'kom bam nyakki a'di mo be. ²⁴ A'diyin jin diki en aha/ mo tani diki dhu gwom pem mo. Dhali gwo yin jin ciḳa um mo tani diki ta jim pem mo, hili ta jim ma Baba jin hashki aha/ mo be.

²⁵ Gwo gwansan ṭorkika/ um mo ki aha/ dina e um naskina/ mo be. ²⁶ Hili ka Manmalas jin ta Shi/in Dheleladhelel mo, a'di jin min ma Babam pem hashu/ ki gway pem mo tani a'di midi ṭor um gwo 'baar mo dhali midi ka um gwo e 'baar mo kun ṭorkika/ um mo be. ²⁷ Moṅku'th is dhalkika/ um mo. Moṅku'th is pem cikika/ um mo. Yisa me'd jin cinu 'kwaniny'cesha, aha/ cikina um a'di mo. Dhalka dum bum ki dhu ki mur mo walla dhalku/ ki dhu uni ka ko/ is mo. ²⁸ Um cikki gwo mo jin oka/ ki: Aha/ yana ya mo dhali aha/ mina idoku/ i um mo. Waḳki/ um eni aha/ mo tani um mina bwa 'taki 'kuny mo haali/ aha/ yana Ababa mo, haala Baba a'di ekki'd mmobol aha/ e mo be. ²⁹ Dhali shwane/ aha/ ṭorkina um gwo nṭwa/a/ mo

ki mo diki bu'th mo mo naskina/. Wakan ki a'di midi bu'th mo mo tani um mini gam gwo is mo be. ³⁰ Aha/ mina diki ca'b mmo_{tor} um gwo ki rash rash mo haali/ tapa gi mony'cesh yan pu'dki'd mo. A'di dar gi mom'bi'th apo/ aha/ mo be. ³¹ Hili aha/ miikina to me'd jin kankin ma Baba aha/ gwo mo, wakan ki 'kwaniny'cesh mini 'taki nyith ki aha/ ena Ababam pem mo. Cuyi mis mo. Dhalki ana iina imun mo.

15

Yesus Ta Cwalman Gana/ mo

¹ Aha/ tana cwalman gana/ mo dhali Ababam pem a'di ta'da mankor mo be. ² Arisa bim pem kun dak dho'th mo tani uni 'citha/ a'di mo mmo'do ka pije/ mo, dhali arisa bi kun dho'th maman mo tani a'di ki thoson mo dhali 'cith mo ki uni mini dho'th maman ki nyanye/ mo be. ³ Um dhelelkin mo hila/ ki gwo jin torkika/ um mo be. ⁴ 'Koyi e aha/ mo ma dhali aha/ e um mo. Me'da biny cwa jin moli maman dho'th ki is piti mo isi ciki/ a'di midi mii di e cwalman mo, wakan um si'da/ isi ciki/ um mini 'ko e aha/ mo be. ⁵ Aha/ tana cwalman gana/ mo, dhali um a'di itana bi mo. A'diyin jin ca'bki'd e aha/ mo dhali aha/ e a'di mo tani a'di be jin dhothi maman kagahara mo, haali/ ki dar gi aha/ mo tani um moli tonj kamu/ mii mo be. ⁶ Wakki/ wathi/ diki ca'b e aha/ mo tani a'di bitu ka pije/ me'da biny cwa mo dhali a'di ki ku'th mo dhala binycwa tulkunu is mo mmo_{ta}'k i o'd mo, dhali o'd ki shwa mo be. ⁷ Wakki/ um 'kon e aha/ mo dhali gwom pem 'kon e um mo tani doti ma to yin jin ona bwa um mo dhali a'di minu mii gom um mo be. ⁸ Ki 'kup mii

yan kan mo tani Ababam pem karkunu ki ca mo mmodho'thkina um maman kagahara mo, dhali wakan um ki nyo/ mii mo mmota imancik aha/ gwo mo be. ⁹ Me'd jin enkin ma Baba aha/ mo tani wakan si'da/ aha/ enkina um mo. 'Koyi e mo/en pem mo ma. ¹⁰ Wakki/ um dhu gwoṅkan pem kun 'kwarkunu mo tani um mini 'ko e mo/en pem mo, me'd jin dhukika/ gwoṅkan ma Babam pem mo kun 'kwarkunu mo dhali ca'b e mo/en piti mo be. ¹¹ To gwansan ṭorkika/ um mo ki moṅ'kuny bwam pem midi di e um mo dhali ki bwaj 'kunygam bum minu 'tu'd mo be.

¹² Gwo yansan a'di ta gwoṅkan pem jin 'kwarkunu mo ki um mini en ka rem 'kup mo me'd jin enkika/ um mo be. ¹³ Mo/en jin ca'da kamu/ yisa di'da e wathiny'cesha kamu/ jin wakansan mo jin mina wathi/ kar mondiki/em pitiya 'cesh gom ikam piti mo be. ¹⁴ Um ta ikam pem mo wakki/ um ki mii gwo kun kankika/ um mo be. ¹⁵ Aha/ yisa dikina mmoyuk um ki ciṅkina/ haali/ ciṅkina/ diki mish to jin miina tapam piti mo be. Hili aha/ yukkina um ki ikam pem mo haali/ aris to kun cikika/ 'pena Babam pem mo tani aha/ ṭorkina um uni eya tente/ mo be. ¹⁶ Um 'koki kwany aha/ mo tani hili aha/ ikwanykina um mo dhali dhu um mo ki um mini 'taki 'ko mo dhali dho'th maman mo dhali ki maman bum mini 'taki 'ko mo. Wakan ki ma to yin jin mina um doṭa Baba ki gway pem mo tani a'di midi ciki um uni mo be. ¹⁷ Gwo yansan kankika/ um mo ki um mini en ka rem 'kup mo be.

'Kwaniny'cesh Shi/kina Shi/i E mo

18 Waḱki/ 'kwaniny'cesh shi/i um i e mo tani um ki mish mo ki uni shi/ki aha/ i e ntwa/a/ mo dhali uni mini shi/ um i e mo be. 19 Waḱki/ um mini 'taki ta ku gi 'kwaniny'cesh mo tani 'kwaniny'cesh mini 'taki ena en gom kum buni mo, hili haali/ um 'koki ta ku gi 'kwaniny'cesh mo haali/ aha/ kwanykina um mo 'peni 'kwaniny'cesh mo tani a'di ishi/kina 'kwaniny'cesh umi e kan mo be. 20 Kayi gwo e jin ṭorka/ um mo ma ki c̄iṅkina/ yisa ica'd ki tapam pitiya. Waḱki/ uni ṭo'cki aha/ 'kus mo tani uni si'da/ mini ṭo'c um 'kus mo. Waḱki/ uni mini dhu gwom pem mo tani uni si'da/ mini dhu gwom bum mo be. 21 Hili aris to gwansan mina uni mii mo gom gway pem mo haali/ uni 'koki mish a'di mo, a'di jin hashki aha/ mo be. 22 Waḱki/ aha/ mina 'taki diki pu'du/ mo dhali o uni gwo kan mo tani uni mini 'taki dar gi miinthus mo ba/. Hili shwane/ uni dar gi gwo mmoḱi miinthus buni 'ko'd mo be. 23 A'diyin jin shi/ki aha/ i e mo tani shi/ki'da Babam pemi e si'da/ mo be. 24 Waḱki/ aha/ mina 'taki diki mii to ibwam uni, mii jin dina jan ṭal 'deṅ kamu/ ki mii mo tani uni mini 'taki dar gi miinthus mo. Hili shwane/ uni parki mo e mo dhali shi/ aha/ i e mmoṅṭal 'de/ nyaḱka Ababam pem mo be. 25 A'di ta gwo jin minu thim moyi jin 'kwarkunu mo e gwoṅkan buni jin c̄ikunu mo ki: Uni shi/ki aha/ i e ka ḱar 'kup mo be. 26 Hili ka Manmalas midi pu'du/ mo a'di jin miga/ hashu/ i um 'pena Baba mo tani isi a'diyi jin ta Shi/in gi gwoṅ gana/ mo a'di jin piyi'd 'pena Baba mo, a'di midi ta Man/o gwo gom aha/ mo be. 27 Dhali um si'da/ mini ta iman/o gwo mo haali/ um nyaḱki 'ko ki aha/ 'peni ka muṅ'kup mo be.

16

¹ Aha/ okina ris to 'baar mo e um mo mmonon um 'peni mo jin minu kol um mo be. ² Uni mini ur um ka pije/ 'peni gu'b gi montul is mo. Ka jin gana/, mo midi pu'du/ mo ki a'diyin jin midi 'kosh um mo tani midi tosh ki a'di mii to mmoluṅa a'diya luṅ goma Arungimis mo. ³ Dhali uni mini mii mii yansan haali/ uni 'koki misha Baba mo walla aha/ mo be. ⁴ Hili aha/ okina to gwansan e um mo, ki mom buni mini pu'du/ mo tani um ki ka gwo e ki aha/ torkina um uni mo be.

Mii gi Shi/in Dheleladhelel mo

Aha/ dinaki o gwo gwansan 'peni ka muṅ'kup mo haali/ aha/ dikina nyakki um mo be. ⁵ Hili shwane/ aha/ yana ya e a'di jin hashki aha/ mo. Hili jan tal 'deṅ kamu/ 'peni um diki dot aha/ gwo mo ki: /E yani ya mana mo? ⁶ Hili haali/ aha/ torkina um gwo gwansan mo tani bwan diṅi'd 'tu'dki uma dum bum mo be. ⁷ Bahili aha/ torkina um gwoṅ gana/ mo. A'di ta shi/ miim 'boro'd bum mo jin miga/ ya mo haali/ wakki/ aha/ dinaki ya mo tani Amanmalas midi diki yayu/ i um mo. Hili wakki/ aha/ yana mo tani aha/ mina hashki a'di i um mo be. ⁸ Dhali ki a'di midi pu'du/ mo tani a'di midi pucur 'kwaniny'cesh ki gwo mo gom miinthus mo dhali gom mo ma kar/e mo dhali gom gwo jin minu dwall mo be. ⁹ Gom gwo gi miinthus mo haali/ uni 'koki gam gwo is e aha/ mo be. ¹⁰ Gom mii ma kar/e mo haali/ aha/ yana ya Ababa mo, dhali um mini 'koki par jis/em pem e mo be. ¹¹ Gom gwon dwall mo haali/ tapa gi mony'cesh yansan a'di torkunu gwon dwall 'twa/ a 'cesh mo be.

¹² Hili aha/ tana gi gwon tiya ka ris mmo/o um mo tani hili um mol uni bu'th shwane/ mo be. ¹³ Ki Shi/in gi gwon gana/ midi pu'du/ mo tani a'di midi shu um bway eya ris gwon gana/ 'baar mo. Haali/ a'di midi diki tor gwo gi moshirr ki is piti mo. Hili ma to yin jin mina a'di cik mo tani a'di mina a'di itor mo dhali a'di midi tor um eya tente/ to kun mini pu'du/ mo be. ¹⁴ A'di midi kar aha/ ki ca mo haali/ a'di midi bu'th jim pem mo dhali tor um a'di eya tente/ mo be. ¹⁵ Aris to 'baar mo kun ta ku ma Baba mo tani uni ta kum pem mo. A'di oka/ gwo mo wakan ki: A'di midi bu'th jim pem mo dhali tor um uni eya tente/ mo be.

Mondit Bwa Midi War ki Mor'kuny Bwa mo

¹⁶ Shini naskina/ dhali um mini 'koki par aha/ e dok/e mo. Dok/e shini naskina/ dhali um mini par aha/ e mo be. ¹⁷ Kun tiya 'peni imancik a'di gwo oki gwo ka rem 'kup mo ki: Gwonta okina a'di ana kan mo ki: Shini naskina/ dhali um mini 'koki par aha/ e mo dhali dok/e, shini naskina/ dhali um mini par aha/ e mo, dhali, haali/ aha/ yana iya Ababa mo? ¹⁸ Uni oki gwo mo ki: 'Pemen gwo yansan wakata jin ona a'di ki: Shini naskina/. Aman 'konaki mish 'pemen gwo jin ona a'di mo. ¹⁹ Yesus nyithki'd ki uni ona bwa ki dot a'di mo tani a'di ona a'di uni gwo mo ki: A/gom gwo yan a'di idotkina um gwo ki is bum mo jin oka/ 'pemen piti ki: Shini naskina/ mo dhali um mini 'koki par aha/ e mo, dhali dok/e, shini naskina/ mo dhali um mini par aha/ e mowa? ²⁰ Ka jin gana/, ka jin gana/ aha/ ona um gwo mo ki: Um mini ko mo dhali ko ki kony jabu'th mo, hili 'kwaniny'cesh uni imina bwa i'kuny mo. Um a'di imina bwa iditadit

mo, hili bwān diti'd bum midi war ki moŋ'kuny bwa mo be. ²¹ Ka 'bom shwan ma 'ci mo tani ayim diṭa bwa mo haali/ ayim pu'dki'di mom piti mo. Hili ka yim ki dhotha 'ci mo tani ayim yisa di'di moka gwo e mo goma nyor pitiya, gom bwāŋ 'kunyū'd mo ka 'ci dho'thkunu mo e mony'cesh mo be. ²² Wakan um diṭkina bwa shwane/ mo, hili aha/ mina par um e dok/e mo dhali adum bum minu 'tu'd ki moŋ'kuny bwa mo dhali wathin ṭal 'deŋ kamu/ yisa di'da jin midi bu'th moŋ'kuny bwa yan 'peni um mo be. ²³ Dhali ka tee caan mo tani um mini 'koki doṭ aha/ gwondoṭa kamu/ mo. Ka jin gana/, ka jin gana/ aha/ ona um gwo mo ki: Wakki/ um mini doṭ toŋ kamu/ 'pena Baba mo tani a'di midi ciki um uni ki gway pem mo be. ²⁴ Ntagi shwanesan mo tani um 'koki doṭ toŋ kamu/ ki gway pem mo. Doṭi mo ma dhali um mini bu'th to mo ki moŋ'kuny bwam bum minu 'tu'd mo be.

Aha/ Pikina Mony'cesh E ki Mii mo

²⁵ Aha/ okina gwo yansan e um ki jim poḵ mo. Mo midi pu'du/ mo ki aha/ mina diki dok/e ṭor um gwo ki jim poḵ mo, hili aha/ mina ṭor um gwo ka ji sho'k goma Baba mo be. ²⁶ Dhali ka tee caan mo tani um mini doṭ ki gway pem mo. Dhali aha/ dinaki o um gwo mo ki aha/ mina doṭ Ababa gom um mo. ²⁷ Haali/ Ababa ki is piti enki um mo haali/ um enki aha/ mo dhali gamki gwo is ki aha/ pu'dkina 'pena Baba mo be. ²⁸ Aha/ pikina 'pena Baba mo dhali aha/ pu'dkina i 'kwaniny'cesh mo be. Dok/e aha/ mura idhal 'kwaniny'cesh 'pen mo dhali ya Ababa mo be.

29 Imanciḱ a'di gwo o gwo mo ki: Ayy, shwane/ /e ṭorki gwo shoka 'cesh mo, yisa ki ari gwoṅ kamu/ jin poḱa /eya. 30 Shwane/ aman misha ki / e mishkina ris to 'baar mo dhali /e mini mii diki ta gi jan ṭal 'deṅ kamu/ mmodot /e gwo mo. Gom 'kup mii yan mo tani aman gamkina gwo is ki /e pu'dkin 'peni Arungimis mo be. 31 Yesus ki thok uni gwo mo ki: A/gwo gama um is shwane/ mowa? 32 Mo midi pu'du/ mo. Ka jin gana/ a'di pu'dki'd mo ki um minu ceḱer bwa mo, aris umi 'baar mo e gu'b bum ka 'deṭe/ 'deṭe/ mo dhali um mini dhal aha/, aha/ 'de/ mo. Hili aha/ dina aha/ 'de/ yisa, haali/ Ababa a'di nyaḱki di ki aha/ mo be. 33 Aha/ okina gwo yansan e um mo ki e aha/ mo tani um mini ta gi moṅku'th is mo. E mony'cesh yan mo tani um mini gam monṭo'c bwa mo, hili roḱi shoka 'cesh 'te/ ma, haali/ aha/ pikina mony'cesh yansan e ki mii mo be.

17

Yesus 'Thoki'd mo gom Imanciḱ A'di Gwo mo

1 Ka Yesus 'baarki gwo gwansan mmo/o mo tani a'di 'de'kki em piti 'kup ki momis mo dhali o gwo mo ki: Ababa, mo pu'dki'd mo. Kari /e Ya/m pini ki ca mo ki Ya/m pini si'da/ midi kar /e ki ca mo be. 2 Me'dyin jin cikina /e a'di mom'bi'th apo/ bungwar is mo mmoḱi moṅ'koki/e ki sule/ ya ye 'ba/ mo e uni gun cikina /e a'di mo be. 3 Dhali moṅ'koki/e ki sule/ sule/ ya ye 'ba/ mo a'dan be, ki uni mini mish /e mo, ki /e tana Arungimis gana/ /e 'de/ ki lish mo, dhala Yesus *Kristhos*, a'di jin hashkina /e mo be. 4 Aha/ karkina /e ki ca mo e mony'cesh yansan mmothimkika/ aṭu'c jin cikina /e aha/ mmomii mo

be. ⁵ Dhali shwane/ Ababa, kari /e aha/ ki ca e buŋ'kus pini mo ma, a'di jin ta monyca jin nyakka/ ki/e ntwa/a/ ki mony'cesh yansan dinuki uk mo be.

⁶ Aha/ torkina gway pini eya tente/ e 'kwaniny'cesh mo, uni gun cikina /e aha/ 'peni 'kwaniny'cesh mo. Uni ta kum pini mo dhali /e ciki uni aha/ mo dhali uni dhuki gwom pini mo be. ⁷ Shwane/ uni mishkin ka ris to 'baar mo kun cikina /e aha/ mo tani uni 'peni /e mo be. ⁸ Haali/ aha/ cikina uni gwo kun cikina /e aha/ mo dhali uni bu'thki uni mo dhali mish ka jij gana/ ki aha/ pikina 'peni /e mo, dhali uni gamki gwo is ki /e a'di ihashki aha/ mo be. ⁹ Aha/ dikina mmo'tho mo gom uni mo. Aha/ yisa dina mmo'tho gom 'kwaniny'cesh gwansan mo, hili gom uni gwansan kun cikina /e aha/ mo haali/ uni ta kum pini mo be. ¹⁰ Aris kum pemi 'baar mo tani uni ta kum pini mo be. Dhali kum pini ta kum pem mo dhali aha/ karkunu ki ca e uni mo be. ¹¹ Dhali shwane/ aha/ mina diki di i mony'cesh yan mo, hili uni a'di i'koni mony'cesh yan mo, dhali aha/ yakina iya i /e mo. Ababa, /e jin kogu mo, dhuyi uni ma e gway pini mo uni kun cikina /e aha/ mo, ki uni mini tal 'de/ mo isi me'd jin tala ana 'de/ mo be. ¹² Ki aha/ dikina uni naskina/ mo tani aha/ dhukina uni ki gway pini mo, uni kun cikina /e aha/ mo. Aha/ jikina uni mo dhali jan tal 'den kamu/ 'peni uni yisa thisu e mowa, hili jasi ya/ gi a'di jin daku gwo me'd mo, ki Gwo ma Arungimis jin 'kwarkunu minu thim moyi. ¹³ Hili shwane/ aha/ yakina iya i /e mo, dhali gwo gwansan torkika/ 'kwaniny'cesh mo ki uni mina bwa 'kuny mo mmo'tu'd uni ki is buni mo. ¹⁴ Aha/ cikina uni gwom pini mo dhali

'kwaniny'cesh shi/ki uni i e mo haali/ uni 'koki ta ku gi mony'cesh mo, isi me'dyin dika/ ki ta ji gi mony'cesh mo be. ¹⁵ Aha/ dinaki 'tho ki /e mini 'taki bu'th uni 'peni mony'cesh mo, hili ki /e mini 'taki dhu uni 'peni a'din thus 'deyin mo. ¹⁶ Uni 'koki ta ku gi mony'cesh mo, isi me'dyin dika/ ki ta ji gi mony'cesh mo be. ¹⁷ Dhagami uni ki gwoŋ gana/ mo. Gwom pini ita gwoŋ gana/ mo be. ¹⁸ Me'd jin hashkina /e aha/ i mony'cesh mo tani wakan si'da/ aha/ hashkina uni mo e mony'cesh mo be. ¹⁹ Dhali gom gway buni mo tani aha/ dhagamkina is pem mo, ki uni si'da/ minu dhagam e gwoŋ gana/ mo be.

²⁰ Aha/ dinaki 'tho gom uni gwansan uni 'cena mo, hili si'da/ gom uni gwansan kun mini gam aha/ gwo is i'ko'd mo e gwom buni mo be, ²¹ ki uni 'baar mo mini tal 'de/ mo, isi me'dyin /e jin tana Baba dikin e aha/ mo, dhali aha/ e /e mo, ki uni si'da/ mini 'ko e ana mo, wakan ki 'kwaniny'cesh mini gam gwo is ki /e hashki aha/ mo be. ²² Dhali monyca yin jin cikina /e aha/ mo tani aha/ cikina uni a'di mo ki uni mini tal 'de/ mo isi me'd ana mmoŋala ana 'de/ mo be. ²³ Aha/ e uni mo dhali /e e aha/ mo ki uni minu gam is ki gam gana/ mmoŋal 'de/ mo, wakan ki 'kwaniny'cesh mini mish ki /e a'di ihashki aha/ mo dhali /e enki uni mo isi me'dyin jin enkina /e aha/ mo be. ²⁴ Ababa, aha/ ona bwa si'dayi ki uni gwansan kun cikina /e aha/ mo mini nyak 'ko ki aha/ mo e mo yin jin miga/ di mo, mmopar monycam pem e mo, a'di jin cikina /e aha/ mo ki mo/en pini gom aha/ mo ntwa/a/ ki mony'cesh yan dinuki ka'b mo be. ²⁵ Ayy Ababa jin ta'da kar/e mo, 'kwaniny'cesh 'koki mish /e mo, hili

aha/ mishkina /e mo, dhali uni gwansan imishkin ki /e a'di ihashki aha/ mo be. ²⁶ Aha/ torkina uni gwaypini i e mo dhali aha/ mina kar a'di eya tente/ mo, ki mo/en caan jin enkina /e aha/ mo tani midi di e uni mo dhali aha/ e uni mo be.

18

Mo jin 'Cithuwa 'Cith Is ki Gwo mo dhali Mo jin Budhuwa Yesu mo

¹ Ka Yesus dakki gwo gwansan o mo tani a'di yaki'd ka pije/ mo nyakki imancik a'di gwo mo mmo'cith embul wosh ma Gidruun mo e mo yin jin dikina monsinu mo, a'di jin cikina a'di nyakki imancik a'di gwo mo be. ² Dhala Yahuusa a'di jin 'cithki a'di is ki gwo mo si'da/ mishki mo mo haala Yesus yaki'di mun me'd ka ris mo nyakki imancik a'di gwo mo be. ³ Wakan Yahuusa a'di cikunu i/askar kun tulu 'kup mo, uni gun dhunu mo mmoji mo mo, dhali kun tiya kun tana imanji mo mo si'da/ 'peni igasiis kun can mo dhali 'Kwani Parisiyiin mo, dhali uni iikin mo ka lamba/ ime'd mo dhali dhantho/ mo dhali to kun asu mo. ⁴ Dhali yan'ko'd Yesus mishki'da ris to gwansan kun mini pu'du/ i a'di mo tani dhali a'di yaki'd ka karambuye/ mo dhali o uni gwo mo ki: Kaja napa um mo? ⁵ Dhali uni ki thok a'di gwo mo ki: Yesus gi Pa Naasira mo. Yesus ki thok uni gwo mo ki: Aha/ a'dan jin tana a'di mo. Dhala Yahuusa jin 'cithki a'di is ki gwo mo tani doshki'd nyakki uni mo be. ⁶ Ki a'di oki uni gwo mo ki: Aha/ tana a'di mo tani, uni iikin ka cin'ko'd mo dhali tagkina 'cesh mo be. ⁷ Dok/e a'di ki dot uni gwo mo ki: Kaja a'di napa um mo? Dhali uni ki thok a'di gwo mo ki: Yesus

gi Pa Naasira mo. ⁸ Yesu ki thoḵ gwo mo ki: Aha/ ṭorkina um gwo mo ki: Aha/ a'dan jin tana a'di mo. Waḵki/ um ṇapi aha/ kan mo tani dhalki 'kwani gwansan iin mo ma. ⁹ A'di ta gwo jin thimkunu moyi jin okina a'di mo ki: 'Peni uni gwansan kun cikina /e aha/ mo tani aha/ dinaki this jan ṭal 'denḵ kamu/ e mo be. ¹⁰ Dhali yan'ko'd Buṭerus ta'd gi dhan gandala turga/ mo dhali a'di ki buḵ a'di mo dhali ruṭhun cinḵkina/ ma gasiis jin ca'd mo dhali 'cith a'di 'ce ma bim poros piti mo. Dhali cinḵkina/ yan yuku gway ka Malkus mo be. ¹¹ Yesu ki owa Buṭerus gwo mo ki: Dwari gandala turgam pini e 'kumpum piti mo. Miga/ diki piya kubbaaya jin cikin ma Baba aha/ mo 'taa?

Yesu Suskunu mo Ibwambor ma Gasiis jin Ca'd mo

¹² Wakan i/askar dhala mancil ma askar alip buni mo dhali imanji mo mo 'peni 'Kwani Yahuuda/ mo uni bu'ṭhkina Yesu mo dhali deḵ a'di mo be. ¹³ Nṭwa/ a/ uni ki sus a'di eya Hannaan mo haali/ a'di ta'da mar ma Kayaapa mo, a'di jin ta'da gasiis jin ca'd gi yil caan mo be. ¹⁴ A'di ta'da Kayaapa jin logomki 'Kwani Yahuuda/ ki gwo mo ki a'di ta shi/ miim 'boro'd jin mina wathin ṭal 'denḵ kamu/ 'taki wu mo gom 'kwani mo be.

Buṭerus Watki'da Yesu Gway mo be

¹⁵ Simaan Buṭerus baṭhki'da Yesu nsho'k mo dhali amancik a'di gwoḵ kamu/ si'da/ mo. Dhali amancik gwo yan a'di mishkin ma gasiis jin ca'd mo dhali gom mii gi wakan mo tani a'di cikki bwaagoḵ ma gasiis jin ca'd mo nyaḵka Yesu mo be, ¹⁶ ka Buṭerus di'di modosh naskina/ e 'twanḵkala

goṅ mo be. Wakan amancik̄ gwo yan jin mishkin ma gasiis jin ca'd mo yaki'd ka piye/ mo dhali tora tor ki nyarany c̄iṅkina/ jin hili 'twaṅkala goṅ mo dhali susa Buterus bwaman mo mo. ¹⁷ Dhali nyarany c̄iṅkina/ jin hili 'twaṅkala goṅ mo tani o'da Buterus gwo mo ki: /E si'da/ diki ta amancik̄ wathi/ yansan gwo mo 'taa? A'di ki o gwo mo ki: Aha/ yisa tana a'diya. ¹⁸ Dhali uni kun ta c̄iṅkina/ dhali imanji mo mo tani uni 'thaki o'da 'cila'th mo haali/ mo 'thupa'thup mo, dhali uni 'kokin mo mmosam is buni i o'd mo. Dhala Buterus si'da/ nyakki di ki uni mo mmodoshkina a'di mo dhali mmosam is piti i o'd mo be.

Gasiis jin Ca'd Dotki'da Yesus Gwo mo

¹⁹ Dhali yan'ko'd agasiis jin ca'd dotki'da Yesus gwo mo gom imancik̄ a'di gwo mo dhali gom gwo jin tora a'di mo be. ²⁰ Yesus ki thoḵ a'di gwo mo ki: Aha/ ṭorkina 'kwaniny'cesh gwo eya tente/ isa yempa/ mo dhali aha/ ṭorkina gwo isa yempa/ e gu'b gi montul is mo dhali e gu'b gi mondheleladhelel mo, e mo yin jin tulkina 'Kwani Yahuuda/ isi 'baar mo mmontal 'de/ mo. Aha/ dinaki tor gwoṅ kamu/ ka kwal is mo. ²¹ /E doti aha/ gwo janta mo? Doti uni gwansan kun cik̄ aha/ gwo mo ma, gwo jin okika/ uni mo. Uni mishi gwo kun oka/ mo be. ²² Ki a'di oki gwo gwansan mo tani jan tal 'de/ 'peni imanji mo mo jin doshki'd ki 'dishe/ mo tani dorki'da Yesus ki me'd piti mo dhali o gwo mo ki: Eeh. A/e thoḵkina gasiis jin ca'd gwo mo kana? ²³ Yesus ki thoḵ a'di gwo mo ki: Wakki/ aha/ thutha gwo o mo tani tori gwo jin thuhthka/ mii mo. Hili wakki/ aha/ ona gwo ka kar/e mo tani atinta

dorkina /e aha/ mo? ²⁴ Dhali yan'ko'd Hannaan ki hash a'di eya gasiis jin ca'd ki mondek is mo be.

Buterus Watki'da Yesus Gway mo Dok/e

²⁵ Dhala Simaan Buterus a'di diki'di modosh ki mis mo dhali mmosam is piti i o'd mo. Dhali uni ki o a'di gwo mo ki: /E si'da/ diki ta amanciƙ a'di gwo mo 'taa? A'di watki gwo mo dhali o gwo mo ki: Aha/ yisa tana a'diya. ²⁶ Dhali ƙinƙinan ƙal 'denƙ kamu/ 'peni uni ma gasiis jin ca'd jin ta'da abas gi wathi/ jin 'cith ma Buterus 'cem piti mo tani dotki a'di gwo mo ki: Dika/ ki par /e e mo nyaƙƙi a'di e bwam monsinu mowa? ²⁷ Dok/e Buterus watki gwo mo, dhali ki jahanne/ adhonƙola nwa gwoki e mo be.

Yesus Diki'd Ibwambor ma Bilaatus mo

²⁸ Yan'ko'd uni ki susa Yesus mo 'peni gu'b ma Kayaapa mo e mo jin ca'b ma mudhiir nycine/ mo. A'di ta mon'thamo/ ka 'tum mo. Uni ki is buni 'koki ciƙ mo jin din ma mudhiir nycine/ mo, wakan ki uni minu 'taki 'koki nyo/ is mo, hili jin mina uni 'taki shwa to gi Mompe'kupanyolos mo be. ²⁹ Wakan aBilaatus yaki'd ka piƙe/ e uni mo dhali o gwo mo ki: Gom 'kup gwo gi wakatinta iyerkina um wathi/ yan is ki gway mo? ³⁰ Uni ki thok a'di gwo mo ki: Wakki/ wathi/ yansan midi 'taki diki ta jin thus ki thus mo tani aman mina 'taki 'koki ci a'di wakan mo be. ³¹ Bilaatus ki thok uni gwo mo dhali o gwo mo ki: Susi um a'di ki is bum mo dhali dwalli a'di gwo mo ki gwo jin ta jin ƙan bum mo. Dhali 'Kwani Yahuuda/ thokki a'di gwo mo ki: A'di diki ta mii jin dhala gwonƙan am bway mo mmokar jan ƙal 'denƙ kamu/ 'kupa 'cesh mo mmowu mo ba/. ³² A'di yansan miikunu mo

mmothim gwo moyi jin okin ma Yesus mmoṭor gwo mo gom wu jin mina a'di wu mo be.

³³ Bilaaṭus ciḱki'd e mo ma mudhiir ka nyan'ko'd mo dhali yuḱa Yesus mo dhali o a'di gwo mo ki: Ki /e de itana Malik gi 'Kwani Yahuuda/ mo de?

³⁴ Dhala Yesus ki thoḱ gwo mo ki: /E si'da/ on kan e bwam pini mo 'taa? walla 'kwanin tiya a'di iṭorki /e gwo gom aha/ mo? ³⁵ Bilaaṭus ki thoḱ a'di gwo mo ki: Aha/ tana Wathi/ Yahuudaa? 'Kwani gi kal

pini dhali igasiis kun can mo uni ciḱki /e ki aha/ mo. Ki tonta imiikina /e mo sa/? ³⁶ Yesus ki thoḱ a'di gwo mo ki: Bampam pem jin taka/ tapa mo tani diki ta ji gi mony'cesh yansan mo. Wak̄ki/ mom

pem jin taka/ tapa mo midi 'taki di e mony'cesh yansan mo tani ciṅkinam pem mini 'taki as mo, ki aha/ minu 'taki 'koki ci 'Kwani Yahuuda/ mo. Hili mom pem jin taka/ tapa mo tani yisa 'peni mony'cesh yana. ³⁷ Bilaaṭus ki thoḱ a'di gwo mo ki:

Ba /e be itana malik mo 'te/ ise be. Yesus ki thoḱ gwo mo ki: /E be i/on ki aha/ tana amalik̄ mo be. Haali/ gom 'kup mii yan mo tani aha/ dho'thkunu

mo dhali gom 'kup mii yan mo tani aha/ pu'dkina e 'kwaniny'cesh mo mmoṭor gwo ki gwoṅ gana/ mo. Aris 'kwani 'baar mo ka 'dete/ 'dete/ uni gun

ta 'kwani gi gwoṅ gana/ mo tani uni ciḱki 'twam pem mo be. ³⁸ Bilaaṭus ki o a'di gwo mo ki: Ki gwoṅ gana/ atinta jan?

Yesus Torkunu Gwo 'Twa/a 'Cesh mo Mmowu mo

'Ko'di a'di oki gwo gwansan mo tani a'di yaki'd ka pije/ e 'Kwani Yahuuda/ dok̄/e mo dhali ṭor uni gwo mo ki: Toṅ kamu/ yisa gamkika/ e a'di jin

miga/ yer a'di is ki gway mo. ³⁹ Hili um tan gi mii

mo ki aha/ mina 'taki 'cuk ki um wathin tal 'de/ gom um ka cim gi Mompe'kupanyolos mo. Um ona bwa ki aha/ mina 'cukki uma Malik gi 'Kwani Yahuuda/ mo 'taa? ⁴⁰ Uni cuun kagahara dok/e mo mmo/o gwo mo ki: Wathi/ yansan yisa, hila Baraabas mo. Dhala Baraabas a'di ta wathi/ jin ta'da mandil to mo be.

19

¹ Dhali yan'ko'd Bilaatus ki budha Yesus mo dhali dor a'di ki yisbip mo be. ² Dhali i/askar uni to'di ton'kup 'pena 'de/ mo dhali kar a'di i 'kup piti mo dhali uni ki hi'th a'di burrinyen duk is mo. ³ Uni pu'dkini a'di mo mmo/o gwo mo ki: Hayy, Malik gi 'Kwani Yahuuda/! Dhali uni ki dor a'di ki me'd buni mo be. ⁴ Bilaatus a'di yaki'd ka pije/ dok/e mo dhali o uni gwo mo ki: Hili mo mo ma. Aha/ suskina um a'di ka pije/ mo ki um mini mish ki aha/ dinaki gam ton kamu/ e a'di jin miga/ yer a'di is ki gway mo be. ⁵ Wakan aYesus a'di yaki'd ka pije/ mo mmohi'th ton'kup ma 'de/ mo dhali burrinyen duk is mo, dhala Bilaatus ki o uni gwo mo ki: Wathi/ a'dahan mo be. ⁶ Ki igasiis kun can mo dhali imanji mo mo parki a'di e mo tani uni kumki cuuwa/ kagahara mo mmo/o gwo mo ki: 'Koshi a'di ki cwany'cithan dhul mo. 'Koshi a'di ki cwany'cithan dhul mo. Dhala Bilaatus ki o uni gwo mo ki: Guyi um a'di ki is bum mo dhali 'koshi a'di ki cwany'cithan dhul mo haali/ aha/ dinaki gam ton kamu/ e a'di jin miga/ yer a'di is ki gway mo be. ⁷ 'Kwani Yahuuda/ ki thok a'di gwo mo ki: Aman tana gi gwonkan jin cikunu mo dhali ki gwonkan jin cikunu mo tani a'di ka ba/ imidi wu moyi, haali/

a'di kar is piti mmota Ya/ ma Arumgimis mo be. ⁸ Ka Bilaatus cikki gwo gwansan mo tani a'di ko/ ki is kagahara mo be. ⁹ A'di cikki mo ma mudhiir dok/ e mo dhali owa Yesus gwo mo ki: Ki /e 'peni mana sa/? Hila Yesus ci a'di gwon thoka kamuwa? ¹⁰ Wakan Bilaatus ki o a'di gwo mo ki: /E mini diki thok aha/ 'twaa? Dina /e ki mish ki aha/ tana gi mom'bi'th mo mmo'cuk /e mo dhali tana gi mom'bi'th mo mmo'kosh /e ki cwany'cithan dhul mo? ¹¹ Yesus thok a'di gwo mo ki: /E mini 'taki dar gi mom'bi'th apo/ aha/ mo, hili isi ciki/ a'di jin ciyunu /e 'peni momis mo. Wakan si'da/ a'di jin ciki /e aha/ mo tani a'di cana miinthus mo be.

¹² 'Peni mo yan mo tani Bilaatus nɔapki bway mo mmo'cuk a'di mo, hili 'Kwani Yahuuda/ kumki cuuwa/ mo mmo/o gwo mo ki: Wakki/ /e mini dhal wathi/ yan me'd mo tani /e yisa tana mugu ma Kaysara. Haali/ aris 'kwani 'baar mo ka 'dete/ 'dete/ kun dhu is buni ka malik mo tani uni dhu is buni apowa Kaysar mo be. ¹³ Ka Bilaatus cikki gwo yansan mo tani a'di suski'da Yesus ka piye/ mo dhali a'di ki ca'ba 'cesh apowa kursi jin dwallu gwo mo e mo ma 'cesh jin yukkunu gway ka A'cesh jin Rusu Mmoçi Jamas mo dhali jin ta 'twaɲ 'Kwani Ibraniyiin ka Jabbaatha mo be. ¹⁴ Dhali a'di ta'da tee jin Thosonkunu to mo gom Mompe'kupanyolos mo, dhali a'di ta'da tente/ ibwan'kup mo be. A'di ki o 'Kwani Yahuuda/ gwo mo ki: Amalik bum a'dan mo be. ¹⁵ Dhali uni kumki cuuwa/ mo mmo/o gwo mo ki: A'di ka bor 'de/ mo. A'di ka bor 'de/ mo. 'Koshi a'di ki cwany'cithan dhul mo. Bilaatus ki o uni gwo mo ki: Miga/ 'kosha Malik bum ki cwany'cithan dhula? Dhali igasiis

kun can mo thoƙ a'di gwo mo ki: Aman 'konaki ta ga malika kamu/ mo ba/, hila Kaysar a'di 'de/ mo be. ¹⁶ Dhali yan'ko'd a'di ki ciki a'di ki uni mo mmo'kosh ki cwany'ciḥan dhul mo be.

Mo gi 'Koshuwa 'Kosh ki Cwany'ciḥan Dhul mo

¹⁷ Wakan uni bu'thkina Yesus mo dhali a'di yaki'd ka pije/ mo mmokał cwany'ciḥan dhul pitin gana/ mo e mo jin yukunu gway ki mo ma siman 'kup mo, a'di jin yukunu gway ki 'twaḥ 'Kwani Ibraniyiin mo ka: Gulguḥa mo be. ¹⁸ Uni ki 'kosh a'di ki cwany'ciḥan dhul imun mo dhali 'kwanin sun tiya si'da/ nyaƙunu 'kosh ki a'di mo, jan tal 'deḥ kamu/ ki 'bana kamu/ mo, dhali jamu/ ki 'bana kamu/ mo dhala Yesus ibwamani uni mo be. ¹⁹ Bilaatus si'da/ a'di 'kwarki gwo mo dhali kari 'kup cwany'ciḥan dhul mo, a'di jin denƙunu e mo ka: Yesus gi Pa Naasira, jin ta'da Malik gi 'Kwani Yahuuda/ mo. ²⁰ 'Kwani Yahuuda/ ka ris denƙi gwo yansan e mo jin 'kwarkunu mo haali/ mo jin 'koshkunuwa Yesus ki cwany'ciḥan dhul mo tani a'di 'dishki 'penƙuman bampa/ is mo dhali a'di 'kwarkunu ki 'twaḥ 'Kwani Ibraniyiin mo dhali ki 'twaḥ 'Kwani Ithaliyaan mo dhali ki 'twaḥ 'Kwani Griki mo be. ²¹ Dhali yan'ko'd igasiis kun can gi 'Kwani Yahuuda/ mo okina Bilaatus gwo mo ki: Dhalku/ gwo ki 'kwar mo mmo/o ka: Malik gi 'Kwani Yahuuda/ mo, hili, 'kwari gwo mo mmo/ o ki: Wathi/ yansan o'd ki: Aha/ tana aMalik gi 'Kwani Yahuuda/ mo be. ²² Bilaatus thoƙki gwo mo ki: A'di jin 'kwarka/ mo tani 'kwarkika/ mo be.

²³ Dhali ki i/askar mmo'koshkina uniya Yesus ki cwany'ciḥan dhul mo tani uni ki bu'th burrinyem piti mo dhali pwaƙ a'di bwa mo she doḥon mo, jan

tal 'de/ goma askar ki she/ she/ mo. Hili burrinyem bwaman piti jin uku ki dar gi mosho mo, miikunu mo 'peni 'ba/ tagi bum'pen mo be. ²⁴ Wakan uni oki gwo ka rem 'kup mo ki: Dhalkina ki dher a'di bwa mo, hili ana ki biṭ to mo gom a'di mo ki ana mina par e mo ki a'di midi ta jim maja mo. A'di ta gwo jin thimkunu moyi me'd gwo jin 'kwarkunu mo e Gwo ma Arungimis mo ki:

Uni k_wa/ki burrinyem pem bwa mo e bwam uni mo,
dhali gom burrinyem pem mo tani to ṭagkina uni mo be.

²⁵ Wakan i/askar uni miiki to yansan mo. Hili uni kun doshkin ki 'dishe/ e cwany'cithan dhul ma Yesus mo tani ta a'di jin ta kum mo dhali 'bwaham gi kum mo be, dhala Mariyam jin ta ash ma Kiluuba mo dhala Mariyam Magdaliyya mo.

²⁶ Ka Yesus parki kum e mo dhali amancik a'di gwo jin ena a'di kagahara jin doshki'd ki 'dishe/ mo tani a'di ki o kum gwo mo ki: A'boma, hili ya/m pini mo ma. ²⁷ Dhali yan'ko'd a'di ki owa mancik a'di gwo gwo mo ki: Hili kwan mo ma. Dhali 'peni mo caan mo tani amancik a'di gwo suski'da yim bway gu'b pitinḡ gana/ mo be.

Jwa ma Yesus mo

²⁸ 'Ko'di mo yansan mo tani Yesus mmomishkina a'di ka ris to 'baar mo ki uni 'baarkunu mo tani oki gwo mo (mmothim Gwo moyi jin 'kwarkunu mo) ki: Aha/ butha yi'de/ mo be. ²⁹ Dhali ton'kul bwanḡ kamu/ diki'd mo jin 'tu'dkunu mo ki yiman tom'paça'd mo. Wakan uni ki paca lipa/ mo mmo'tu'd a'di ki yiman tom'paça'd mo dhali kar a'di e cwa jin wana e ki cwa ma 'tasha jal bip mo

dhali kar a'di e 'twam piti mo be. ³⁰ Ka Yesus bu'thki yiman tom'paça'd mo tani a'di ki o gwo mo ki: A'di 'baarki'd mo, dhali a'di ki lunj 'kup piti mo dhali ci shi/in piti mo be.

Gwar ma Yesus Su'kkunu mo

³¹ Me'd jin tana a'di atee jin Thosonkunu to mo, ki bunjwar is mini 'taki 'koki 'ko apo/ cwany'ciṭhan dhul ka cim ma pesu/ mo (haali/ acim ma pesu/ caan ta'da cim jin eka/ ek mo) tani 'Kwani Yahu-uda/ dotkina Bilaatus 'twa/ mo ka yorom buni minu 'taki 'ce'd mo dhali ki uni minu 'taki kal mo be. ³² Wakan i/askar uni pu'dkin mo dhali 'ce'da yoro gi a'di jin twa/a/ mo dhali ji gi a'din kamu/ jin nyakkunu 'kosh ki cwany'ciṭhan dhul ki a'di mo. ³³ Hili ki uni pu'dkina Yesus mo dhali par a'di e mo ki a'di wuki'd hila/ mo tani uni 'koki 'ce'da yorom piti mo be. ³⁴ Hila askara 'den kamu/ su'kki a'di gwar ka mee mo dhali ki jahanne/ abas guski'd mo dhali yi'de/ mo be. ³⁵ A'di parki a'di e mo tani a'di oki gwo mo be - gwom piti jin torkina a'di mo tani ta gwoṅ gana/ mo dhali a'di mishki'd ki a'di torki gwoṅ gana/ - ki um si'da/ mini gam gwo is mo be. ³⁶ Haali/ to gwansan uni bu'thki mo mo mmothim Gwo ma Arumgimis jin 'kwarkunu moyi ki: Asiman tal 'den kamum piti minu 'koki 'ce'd mo be. ³⁷ Dhali dok/e Gwo ma Arumgimisa kamu/ jin 'kwarkunu mo o gwo mo ki: Uni mini hil a'di mo a'di jin su'kkina uni mo be.

Mo jin Kanuwa Yesus mo

³⁸ 'Ko'di mii yansan mo tani Yuusup gi Pa Araama, a'di jin ta'da mancika Yesus gwo mo, hili ki kup mo, haali/ a'di ko/ki 'Kwani Yahuuda/ mo,

dhali a'di dotki'da Bilaatus 'twa/ mo ki a'di midi 'taki kal bungwar is ma Yesus mo dhala Bilaatus dhalki a'di bway mo be. Wakan a'di pu'dki'd mo dhali kal bungwar is piti mo be. ³⁹ Nikudimus si'da/ a'di jin yayi'di a'di ntwa/a/ mon'thiny mo, a'di pu'dki'd mo mmokal yiman cwa jin yuku ka murr jin 'koshi e ki yiman cwanj kamu/ jin wana e ka 'kwaṭan mo, a'di jin kuyi mo ki kuy mo, dhali jin baru ka raṭul iss 'kwanimpa imudhe'd mo be. ⁴⁰ Uni ki kal bungwar is ma Yesus mo dhali 'tam a'di is ki burrinyen dhiny e mo dhali to kun kuyi mo ki kuy mo me'd mii jin miina 'Kwani Yahuuda/ mo mmokana kan mo be. ⁴¹ Dhali e mo jin 'koshkunu a'di ki cwany'ciṭhan dhul nycine/ mo tani bwam monsinu di'd mo dhali e monsinu mo tani jis jwa jin ta jin this diki'd mo jin dinuki kar wathinj kamu/ nycine/ naskina/ mo be. ⁴² Wakan haali/ a'di ta'da tee gi 'Kwani Yahuuda/ jin Thosonkunu to mo dhali gom jis jwa 'disha'dish mo tani uni ki kara Yesus imun mo be.

20

Mompi jin Piyunu mo

¹ Dhali ka cim jin twa/a/ ka dhas mo tani Mariyam Magdaliyya pu'dki'd mo e mon'kupaje ka 'tum mo ki mo di'd ki mondhurum naskina/ mo dhali a'di parki wosh e ki a'di ka'ckunu hila/ 'peni jis jwa mo be. ² Wakan ayim guski'd mo dhali ya mo eya Simaan Buterus mo dhali amancik a'di gwoṅ kamu/ mo, a'din 'de/ yin jin en ma Yesus mo, dhali o uni gwo mo ki: Uni kalki Tapa 'peni jis jwa mo dhali aman 'konaki mish mo jin karkina uni a'di nycine/ mo. ³ Dhali yan'ko'd Buterus pu'dki'd

ka piije/ mo nyakka mancik a'di gwoŋ kamu/ mo dhali uni sokin ka karambuye/ 'kup ki jis jwa mo be. ⁴ Dhali uni sokin mo, hila mancik gwoŋ kamu/ a'di bolki'da Buṭerus sho'k mo dhali jidhir e jis jwa ntwa/a/ mo be. ⁵ Dhali a'di tuki mo mo mmohil bwaman mo dhali a'di parki jasi burrinyen dhiny e e mo mmo/ishi mom buni mo, hili a'di diki ya bwaman mo be. ⁶ Dhali yan'ko'd Simaan Buṭerus pu'dki'd mo mmobath a'di nsho'k mo dhali a'di yaki bwany jis jwa mo dhali a'di ki par burrinyen dhiny e e mo mmo/ish mo be, ⁷ dhali burrinye/ jin dekkunu a'di i'kup piti mo tani yisa nyakki ish ki burrinyen dhiny e mo, hili a'di 'kucki is mo e mom piti mo be. ⁸ Dhali yan'ko'd amancik gwoŋ kamu/ a'di jin jidhirki'di jis jwa ntwa/a/ mo tani a'di si'da/ seki bwaman mo dhali a'di mishki mo mo dhali gam gwo is mo be. ⁹ Haali/ uni 'koki mish Gwo ma Arungimis jin 'kwarkunu mo naskina/ ki a'di midi mii pi 'peni mowu mo be. ¹⁰ Dhali yan'ko'd imancik a'di gwo uni dokki bway pam buni mo be.

Yesus Piki'da Mariyam Magdaliyya I/is mo

¹¹ Hila Mariyam doshki'd mo mmoko mo apiije/ 'peni jis jwa mo dhali me'd jin gwokin ma yim mo tani ayim ki tu mo mo dhali par jis jwa e mo be. ¹² Dhali ayim parki iman'doyu gwo su/ e ki bany bany mo mmo'ko e mo yin jin 'thikunu buṅgwar is ma Yesus mo, jan 'de/ diki'di buṅ'kup piti mo dhali jaŋ kamu/ e busho'k piti mo be. ¹³ Uni ki owa yim gwo mo ki: A'boma, atinta gwokina /e kan mo? Ayim ki thoḱ uni gwo mo ki: Haali/ uni kalki Tapam pem mo dhali aha/ mola mo jin karkina uni a'di nycine/ mo be. ¹⁴ Mmo/ona a'di gwo kan

mo tani ayim ki tuga bor mo dhali para Yesus e mo mmodosh mo, hili ayim diki mish a'di ki a'di ta'da Yesus mo be. ¹⁵ Yesus ki owa yim gwo mo ki: A'boma, atinta gwokina /e kan mo? Dhali aja inapkina /e mo? Dhali a'di toshki'd ki a'di ta'da manhil bwaman monsinu mo. Ayim ki o a'di gwo mo ki: Tapa, wakki/ /e kalki a'di mo tani tori aha/ mo jin 'thikina /e a'di nycine/ mo dhali aha/ mina kal a'di mo be. ¹⁶ Yesus ki owa yim gwo mo ki: Mariyam. Ayim ki tu'k 'ban mo dhali o a'di gwo ki 'twaŋ 'Kwani Ibraniyiin ki: Rabbooni (a'di jin ta 'pemen gwo jin onu mo ka: Manɔr Gwo mo be). ¹⁷ Yesus ki owa yim gwo mo ki: Dhalku/ ki peyaa/ i is mo haali/ aha/ dinaki seya Baba naskina/ mo. Hili yaku/ e iwaɔ pem mo dhali o uni gwo mo ki: Aha/ sena se Ababam pem mo dhali Ababam bum mo, dhali eya Arungimis pem mo dhali eya Arungimis bum mo be. ¹⁸ Mariyam Magdaliyya yaki'd mo dhali o imancik a'di gwo gwo mo ki: Aha/ parkina Tapa e ka pinya/ em pem mo be. Dhali ayim torki uni gwo mo ki a'di torki'da ris to gwansan eya yim mo be.

Yesus Piki Imancik A'di Gwo I/is mo

¹⁹ Dhali ki mo ta mom'pimpili/ mo ka tee caan mo jin ta'da cim jin twa/a/ ka dhas mo tani acampur gu'bi 'baar mo 'kokin ki mu'th mo e mo jin 'kokina imancik a'di gwo nycine/ mo haali/ uni ko/ ki 'Kwani Yahuuda/ mo. Dhala Yesus pu'dki'd mo dhali doshi bwam uni mo dhali o uni gwo mo ki: Monku'th is midi di e um mo. ²⁰ Ki a'di oki gwo yansan mo tani a'di ki tor uni me'd piti i e mo dhali gwar piti mo be. Dhali yan'ko'd imancik a'di gwo

'kunykina bwa mo mmoparkina uni Tapa e mo be. ²¹ Yesus ki o uni gwo dok/e mo ki: Monku'th is midi di e um mo. Me'd jin hashkin ma Baba aha/ mo tani isi kan si'da/aha/hashkina um mo be. ²² Dhali ki a'di oki gwo yansan mo tani a'di shi/inki'da po/ uni mo dhali o uni gwo mo ki: Budhi Shi/in Dheleladhelel mo ma. ²³ Wakki/ um gwamki miinthus gi cin tiya mo tani uni gwamkunu mo, dhali wakki/ um 'koki gwam miinthus gi cin tiya mo tani uni 'konuki gwam mo be.

A Tuuma jin Dar gi Mongam Gwo Is mo

²⁴ Dhala Tuuma a'di jin ta jan tal 'de/ 'peni unin 'kume'd i'ce'dka su/ mo, a'di jin yukunu gway ka 'ci jin dhodhu isu/ mo tani a'di diki di i uni me'd jin pu'dkin ma Yesus mo be. ²⁵ Wakan imancik a'di gwon tiya torki a'di gwo mo ki: Aman parkina Tapa e mo. Hili a'di ki o uni gwo mo ki: Isi ciki/ aha/ mina 'taki para du'd ma musmaar e mo e me'd piti mo dhali dwar me'd pem e jisan ma musmaar mo dhali dwar me'd pem e gwar piti mo tani aha/ mina diki gam gwo is mo be.

²⁶ Acim pekware n'ko'd mo tani imancik a'di gwo 'kokini bwan gu'b dok/e mo, dhala Tuuma nyakki di ki uni mo. Dhali acampur gu'bi 'baar mo 'ko ki mu'th mo. Hila Yesus pu'dki'd mo dhali doshi bwam uni mo dhali o gwo mo ki: Monku'th is midi di e um mo be. ²⁷ Dhali yan'ko'd a'di ki owa Tuuma gwo mo ki: Kari me'd pini imahan mo dhali pari me'd pem e mo, dhali hethi me'd pini mo dhali dwari a'di e gwar pem mo. Dhalku/ ki di ki dar gi gwo jin gamu is kan mo, hili gami gwo is mo ma. ²⁸ Tuuma thok a'di gwo mo ki: Tapam

pem dhali Arumgimis pem. ²⁹ Yesus ki o a'di gwo mo ki: A/gwo gama /e is mo haali/ /e parki aha/ e mo? Mom'bor mii 'te/ be gom uni gwansan kun mini gam aha/ gwo is mo ki uni 'koki par aha/ e naskina/ mo be.

Gwo jin 'Dapa'd ki 'Dap Gana/ mo

³⁰ Dhala Yesus mii'da ris miimera tiya ka ris mo ibun'kusi imancik a'di gwo mo, uni kun 'konuki 'kwar eya warka/ yansan mo be. ³¹ Hili mii gwansan uni 'kwarkunu mo ki um mini gam gwo is ka Yesus ta'da Kristhos mo, a'di jin ta Ya/ ma Arumgimis mo, dhali ki um mini tikir gwo gam is mo dhali tikir mon'koki/e gam mo e gway piti mo be.

21

Yesus Piki Imancik A'di Gwo Pesu/ I/is mo

¹ 'Ko'di mii yansan mo tani aYesus a'di torki is piti eya tente/ dok/e e imancik a'di gwo e shemen ma Al ma Thabariyya mo, dhali a'di torki is piti wakansan mo be. ² Simaan Buterus dhala Tuuma a'di jin yukunu ka A'ci jin dhodhu isu/ mo dhala Nathana/iil gi Pan Kaana e Pany Jaliil mo, dhali iya/ ma Sabadi isu/ mo dhali imancik a'di gwon tiya isu/ mo, uni 'kon mmontal 'de/ mo be. ³ Simaan Buterus ki o uni gwo mo ki: Aha/ yana ya mo mmocesh to yi'de/ mo. Dhali uni ki o a'di gwo mo ki: Aman mina ii nyakki /e mo. Uni iikin mo dhali se bwaakur mo. Hili ki mon'thiny caan mo tani uni 'koki bu'th ton kamu/ mo be.

⁴ Me'd jin kala mo kush mo tani Yesus doshki'd e shemen ma gap mo. Hili imancik a'di gwo 'koki mish ki a'di ta'da Yesus mo. ⁵ Yesus ki o uni gwo

mo ki: Uciya, a/um ta gi to yi'den tiya 'te/ tana? Uni thoḱ a'di gwo mo ki: Yisa. ⁶ A'di ki o uni gwo mo ki: Biṭa 'thi/ ki 'bana bim poros ma ḱur mo dhali um mini gam kun tiya mo be. Wakan uni biṭki a'di mo dhali shwane/ uni molona 'thi/ dir bway bwaakur mo haali/ to yi'de/ 'ka'da 'kupa! ⁷ Dhali amancik a'di gwo jin en ma Yesus mo o'da Buṭerus gwo mo ki: A'di ta Tapa be. Ka Simaan Buṭerus cikki gwo ki a'di ta Tapa mo tani a'di hi'thki burrinyem bwaman piti i is mo haali/ a'di di'd ki burrinye/ i empa'd 'te/ goma tu'c mo dhali a'di poshki'da al mo be. ⁸ Hili imancik a'di gwon tiya uni pu'dkin mo e bwaakur mo mmodira 'thi/ jin 'tu'da to yi'de/ mo haali/ uni yisa si'dkin 'pena gapa, hili uni aṭḱina* ṅatgini 'de/ mo be.

⁹ Ki uni pikin ka pije/ eya 'cesh mo tani uni parki o'd e jin 'thanu ka 'cila'th imun mo dhali to yi'de/ mmo'ko i o'd mo dhali maanḱuthu'd mo be. ¹⁰ Yesus ki o uni gwo mo ki: Ḳali to yi'den tiya mo ma kun daka bu'thkina um mo. ¹¹ Wakan Simaan Buṭerus a'di yaki'da ḱur mo dhali dira 'thiya gap mo a'di jin 'tu'dkina to yi'deny caaga/ mo kun 'koni iss† 'kwanimpa ipesu/ i'ce'dka 'kume'd i'ce'dka kwara apo/ mo be. Dhali бага ris jin takina uni wakan mo tani a'thi/ yisa 'cithki bwa mowa. ¹² Yesus ki o uni gwo mo ki: Iiyu/ mo ma dhali shwa tonte/ gi mon'thamo/ mo. Hila mancik a'di gwon kamu/ yisa di'd 'de/ jin ro'dki mii mo mmodot a'di gwo mo ki: Ki /e tana ja sa/? Uni nyithkin ki a'di ta Tapa mo be. ¹³ Yesus pu'dki'd mo dhali bu'th maanḱuthu'd mo dhali ciki uni mo dhali to yi'de/ miikina a'di

* 21:8 miyyaṭeen duraa/ † 21:11 miyya ṭalaata wa ḱamsiin

kan si'da/ mo be. ¹⁴ Mii yansan a'di ta mii jin 'kon ma po/i kwara mo jin torkin ma Yesus imancik a'di gwo is piti e eya tente/ mo 'ko'di a'di cukunu mis mo 'peni mowu mo be.

Ciyi Ka'bal Pem Tonte/ mo ma

¹⁵ Ki uni 'baarki tonte/ gi mon'thamo/ mmoshwa mo tani Yesus ki owa Simaan Buterus gwo mo ki: Simaan, ya/ ma Yohaana, a/e eni aha/ mmobol gwansan e mo 'taa? A'di ki thok a'di gwo mo ki: Nye, Tapa. /E mishkin ki aha/ enkina /e mo.

¹⁶ A'di ki o a'di gwo mo ki: Ciyi ushi ka'bal pem to mmoshwa mo. Dok/e me'd jin 'kon ma apo/i su/ mo tani a'di ki o a'di gwo mo ki: Simaan, ya/ ma Yohaana, a/e eni aha/ mo 'taa? A'di ki o a'di gwo mo ki: Nye, Tapa. /E mishkin ki aha/ enkina /e mo. A'di ki o a'di gwo mo ki: Hili ka'bal pem mo ma.

¹⁷ A'di ki o a'di gwo mo me'di kwara ki: Simaan, ya/ ma Yohaana, a/e eni aha/ mo? AButerus suguwa du tash mo haali/ a'di ki o a'di gwo me'di kwara mo ki: A/e eni aha/ mowa? Dhali a'di ki o a'di gwo mo ki: Tapa, /e mishkina ris to 'baar mo dhali /e mishkin ki aha/ enkina /e mo. Dhala Yesus ki o a'di gwo mo ki: Ciyi ka'bal pem to mmoshwa mo. ¹⁸ Ka jin gana/, ka jin gana/ aha/ ona /e gwo mo, me'dyin jin dina /e ki gwa'd mo tani /e ki dek to i empa'd ki me'd pini mo dhali ya me'd jin ona bwa /e mo. Hili ki /e mini ta adhan mo tani /e mini he'th me'd pini mo dhali wathin kamu/ midi dek ki /e to mo dhali kal /e i mo jin mina bwa 'te /e ki ya mo be.

¹⁹ (Gwo yansan ona a'di mmo'or a'di wu jin mina a'di wu mo mmokar monyca ma Arumgimis mo.) Dhali 'ko'di gwo yansan mo tani a'di ki o a'di gwo mo ki: Bathi aha/ nsho'k mo ma.

Amancik̄ Gwo jin Enu mo

²⁰ Simaan Buterus tu'kki'd mo dhali par a'di jin bathki uni e mo a'di jin ta'da mancik̄ gwo jin en ma Yesus mo, a'di jin ishki'd eya bor piti mo e tonte/ jin shwakina uni mom'pimpili/ yin mo dhali o a'di gwo mo ki: Tapa, kaja a'di jin midi 'cith /e is ki gwo mo? ²¹ Ka Buterus parki a'di e mo tani a'di ki owa Yesus gwo mo ki: Tapa, gwo gom wathi/ yan wakata mo? ²² Yesus ki o a'di gwo mo ki: Wakki/ a'di ta bwam pem gom a'di jin mina a'di ca'b kan ntagi aha/ mina pu'du/ mo tani yan midi ta ata gom /e mo? Bathi /e aha/ nsho'k mo ma. ²³ Gwo yansan a'di yaki'd ki lala'th mo e bwam uni kun tana a'di awak mo, ka mancik̄ a'di gwo yansan midi diki wu mo. Hila Yesus diki o gwo e a'di ki a'di midi diki wu mo, hili a'di o gwo mo ki: Wakki/ a'di ta bwam pem jin mina a'di ca'b kan ntagi aha/ mina pu'du/ mo tani yan midi ta ata gom /e mo?

²⁴ A'di yansan ta'da mancik̄ gwo jin ta'da man/ o gwo gom to gwansan mo dhali a'di i'kwarki gwo gwansan mo. Dhali a'di mishki'd ki gwontor piti jin tora a'di mo tani ta gwonj gana/ mo be.

²⁵ Hili ton tiya 'kokin ka ris si'da/ jin miikin ma Yesus mo. Wakki/ aris uni 'baar mo ka 'dete/ 'dete/ minu 'taki 'kwar mo tani aha/ tosha ki isi mony'cesh ki is piti mo midi dar gi mo mo mmod-huwa warka/ kun 'kwarkunu gwo mo kun minu 'taki 'kwar mo be.

Gwo Ma Arumgimis Uduk New Testament and OT Portions

copyright © 2005 SIM International

Language: Uduk

Translation by: SIM International

Uduk New Testament and OT Portions

Published by Bible Alliance Mission, 1983.

. If you are interested in obtaining a printed copy, please contact the SIM at www.sim.org.

. This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-10-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

f734434c-b6bd-5d21-abc6-692c3842e034